

SEXTI PROPERTI

CARMINA

RECOGNOVIT

IOH. PERCIVAL POSTGATE

LONDINI

ET

CANTABRIGIAE

SVMP TIBVS G. BELL ET

SVMP TIBVS DEIGHTON BELL ET

FILIORVM

SOCIORVM

MDCCCXCIV

PA
6644

A₂
1894

~~Page 56~~

SEXTI PROPERTI

CARMINA

RECOGNOVIT

IOH. PERCIVAL POSTGATE

50900
25/9/01

LONDINI

ET

CANTABRIGIAE

SVMPTIBVS G. BELL ET

SVMPTIBVS DEIGHTON BELL ET

FILIORVM

SOCIORVM

MDCCCXCIV

PRAEFATIO

PROPERTIO in recognoscendo primum ea subsidia adhibuimus quae conguessit Aemilius Baehrens in editione Teubneriana a. 1880. Sunt autem haec:

N codex Neapolitanus uel Guelferbytanus inter Gudianos 224. deficit uno interlapso folio in IV xi 17-76.

A codex Vossianus 38 saec. XIV. deficit post II i 43.

F codex Laurentianus plut. 36. 49, saec. XIV exeuntis uel XV incipientis. quae de eo aliter ac Baehrens rettulimus, ea in ipso codice ita scripta extare testimoniis utimur Margaretae Alford accuratissimis.

D codex Dauentriensis 1792 saec. XV. deficit in I i 1—ii 13.

V codex Ottoboniano-Vaticanus quem Baehrens saec. XIV, alii saec. XV medii esse uoluerunt.

praeter haec adhibuimus

L codicem Holkhamicum 333, a. 1421 scriptum, inter libros comitis de Leycestria Holkhamiae seruatum. liber mutilus a II xxi 3 incipit.

huius libri uarietatem a nobis ipsis excussam publici iuris fecimus *Transactions of the Cambridge Philological Society* tom. IV fasc. i. uidetur ex codicis Laurentiani exemplari profluxisse duplicem iam correcturam passo, alteram ex cognato quodam Dauentriensis atque Ottoboniano-Vaticani codice, alteram ex Neapolitani similiore profectam. quod caue ei uitio uertas, quippe qui ueteris memoriae undecumque repetitam fidem religiose seruauerit.¹

tum, ut uulnus Neapolitani quodammodo resarciatur, adhibuimus ad IV xi 17-76

μ codicem Parisinum 8233 siue 'Memmianum' a. 1465 scriptum

ν codicem Vrbinatem 641 saec. XV.

quorum uterque et ab eodem quasi fonte haud dubie profluxerunt et cognitionem cum N habent artiolem. horum alterius nemo adhuc rationem habuit, de Vrbinate uero nonnulla disputauit Carolus Hosius *Rhein. Mus.* 1891 pp. 577 sqq. 'Memmiani' lectiones, quod quidem ad IV i 17-76 attinet, humanissime nobis uir codicum peritissimus Aemilius Chatelain exscripsit, Vrbinatis uero suffecit Thomae Wil. Allen, adfinis nostri, benignitas.

supra dictorum codicum consensus adfinitatesque breuitatis causa per notas ita distinximus ut in aliqua lectione

Φ consentire libros A F uel FL

Δ consentire libros D V

Ο consentire Φ et Δ

Ω consentire O et N (uel O et μ ν) indicaret.

minusculis quoque litteris eadem de causa usi sumus ut

n, f, l, d, v lectiones in N F L D V codices a corrigentibus inlatas significarent.

accedit his Baehrensiana illa nota

¹ eadem ex origine in chartaceum quoque codicem Parisinum 7989, a. 1423 descriptum, Properti carmina (nam alii quoque auctores ibi insunt ex quibus Tibulli lectionum uarietatem Lachmannus in editione sua adhibuit, recentiores abiecerunt) uenisse uidentur. hic nonnulla habet cum Holkhamico miro modo conspirantia, uelut illud 'latrens' de quo op. cit. pp. 30, 40 disputauimus. interpolatus quidem est ac nonnullis locis audacius ut in IV 2. 29 'sobrius ad lites. uilis mihi pone coronam'. tamen potest fieri ut hic illic traditarum a Φ lectionum uestigia melius Holkhamico uel Laurentiano seruauerit, ut II 7. 3 'qui, 'ni' N, 'quis' F cum cett. IV 9. 45 'aliquā' (F, 'aliquem' L cum cett.), ib. 52 'uicta' (F, 'iuncta' L cum cett.).

ε qua ab illo indicantur “coniecturae Italorum in codicibus interpolatis obuiae.” hinc etiam illae lectiones prouenerunt quae ab Ω discrepantes non nominato auctore in textum receptae sunt, exceptis perpauca quae, unde uenerint, neque Baehrens docuit et nos nescimus. eadem etiam in Ω codicibus breuitate usi quotiescumque lectionem alicuius in adnotatione non commemorauimus eandem aut fere eandem ac quae in textu staret intellegi uoluimus. in quo etiam illud monendum est quae in textu inclinatis siue italicis litteris impressa sunt, eorum in nullo ex Ω codicibus ne uestigium quidem iam esse.

tot codicum uarietatis copias in breue coegimus, recisa cum corruptelarum uulgarium multitudine, tum maxima parte eorum quae suorum codicum siue in textum intulerunt siue in margine adscripterunt f, d, v manus emendatrices, seruatis tamen haud ita paucis quae ipsorum codicum naturam et fidem clarius indicarent. et fidei quoniam incidimus in mentionem, haud ab re alienum uidetur quae de hac re fusius in op. cit. pp. 73 sq. disputauimus hic summam referre. hi igitur in Properti carminibus testes respiciendi sunt. primo loco Neapolitanus de cuius aetate et auctoritate peruersissime iudicauit Baehrens sicut pluribus iam uisum est; hunc librum triplici natura esse tenendum est cum alia cum Φ consentientia praebat, alia cum Δ, alia uero cum neutro. deinceps Φ et Δ quasi stirpium memoria eruenda est, comparatis inter se singulorum qui ab illis originem duxerunt codicum testimoniis, neglectis uero quae intulit correctura nisi quae nonnulla in F correctorum primus (nam unum tantum esse parum recte rettulit Baehrens ut ab eadem M. Alford didicimus) exemplari rursus inspecto emendauerat. itaque quotiens quid in Φ scriptum fuerit requiritur, perpendenda sunt librorum A, F (cum f ex parte) N L testimonia. quod uero ad D V attinet, ipsos a quadam stirpis Φ quasi stirpe originem simplicem duxisse (quod Baehrens contendit) nos statuere non audebimus; lectiones uero quas praebent ita distribuimus, ut una pars earum sit quas cum Φ communes habent quasque nota O breuitatis causa comprehendere commodum sit, altera earum quae N et L auctoritate haud spernenda confirmantur, tertia uero illarum quae in nullo alio codice, qui quidem bonus sit, reperiantur; quae si nullae essent, prorsus abiiciendi essent codices audaciore interpolatione foedatae. huc accessura sunt nonnulla ab f et v correctae si “uerum est quod Leo censet Laurentianum et Vaticanum ex codice aliquo Neapolitani haud dissimili certe non ex ipso N correctos esse” (R. Solbisky *de codicibus Propertianis* p. 172) uel si uera, ut certe suptilia, disputauit A. E. Housman *Journal of Philology* xxii pp. 105 seqq.

de codicibus interpolatis paucis transigendum. Baehrensiano illo ε necessitate coacti utimur: ille enim quos codices quibusque eos argumentis interpolatos iudicaret dicere supersedit. certe in eo numero sunt Groninganus Perusinus Helmstadiensis quorum excussa uarietas doctis innotuit. ceteros, siquid de eis nouimus, tutius indicauimus suo quemque nomine citare; in quibus Passeratii quoque codices, quorum lectiones, ne mentione quidem codicum illorum facta, Passeratio ipsi dissimulanter attribuit Baehrens. quae in talium commemoratione, uelut aliena, uirgulis inclusimus, testimonio aliorum non explorato, uelut Burmanni, nituntur.

in uirorum doctorum coniecturis laudandis Baehrensianas copias nequaquam aemulati sumus, nonnulla tamen quae ille spreuerat uel praeterniderat, plura etiam post illum feliciter temptata recepimus in textum uel in notis commemorauimus. has illis attribuimus quos primos inuenisse uel publici iuris fecisse constabat, quod non moneremus nisi illud quoque monendum esset, cum aliquot ex coniecturis in textum receptis ipsi excudissemus, postea ab aliis occupatas uidissemus, in his nostrum nomen ideo non reticuisse ne alienam tantum auctoritatem secuti esse uideremur. orthographiae interdum taciti subuenimus.

librorum et carminum numerum ordinemque solitum seruauimus, Muellerianae tamen editionis numeris in nullo paene non carmine adscriptis. libro tantum primo qui uulgo dicitur suum CYNTHIAE titulum auctore Martiale (XIV 189) reddidimus; hunc ‘monobiblon’ esse et Martialis lemma et A F V codices documento sunt, cf. Birt *das antike Buchwesen* pp. 80, 414. quod ad secundum qui dicitur librum attinet, carmina vii-xiii libri tertii fuisse egregia disputatione nobis comprobauit Baehrens, *prolegom.* pp. xli sqq.

ut iam ad textum constituendi rationes ueniamus, et ad alia et in orthographia codicum scripturam ita castigauimus ut praua eiciantur, media et incerta relinquantur. in uersibus

quidem traiciendis, quod emendandi Properti genus magnus ille Scaliger inuenit infamauitque, fortasse aliquibus liberiores uidebimur. cum enim suptilioris rationis acrioris industriae maioris etiam peritiae sit quo quidque ordine dixerit poeta quam quid dixerit uidere, traiectionibus uersuum etiam necessariis compluribus nocuit uirorum doctorum notatu digna inenria, horum sine argumentis commendantium, illorum pari leuitate indemnatas iugulantium. quae cum ita sint, primo qui traiectionibus omnino negabit utendum, abstineat manum a Propertio. is enim iudex est qui quid inter poetae membra disiecta et scopas quasdam dissolutas intersit dignoscere nequeat. deinde illis qui talem uiam ingredi non refugerint ante omnia Ciceronianum illud uidendum est ‘quatenus.’ nam de carminibus alia aliis multo magis misere accepta sunt a librariis ut fortasse etiam ex laciniis quibusdam reficta haud absurde putes, quo de genere sunt II vi, III vii, IV xi. in quibus si uera teneri non poterunt, in ueri simillimis erit acquiescendum, nec, si omnia non poterunt, idecirco nulla uulnera sananda; et quoniam huius praefationis fines longiorem excludunt disputationem, quattuor tantum exemplis, ne absentes subitariae audaciae damnemur, cetera quoque a nobis ratione certa siue traici siue alio modo mutari peritos docebimus.

ae primo quidem loco ponemus IV vii 3, 4 ‘Cynthia namque meo uisa est incumbere fulcro | nuper ad extremae murmur humata uiae’. haec de Cynthia iuxta uiam sita aut peruerse interpretando aut ‘marmor’ uel ‘margine’ inferciendo dicta esse cogunt. quid? num Appiam ignoramus, praetextam sepulchris? num Latinam, num Flaminiam, num alias sescentas? mirum ni in aliqua uia extrema sepulta esset Cynthia. ‘sed heus tu!’ inquit aliquis ‘Propertius nonne sciebat locum ubi iaceret sua Cynthia? cur igitur in re nota uerba perderet?’ audio. scripsit uero Propertius non sibi qui sciebat sed tibi qui nescis. non tulit has nugas Housman (*Journal of Philology* xvi p. 14), qui tamen cum dicit ad sententiam quidem rectissime Propertium “scribere debuisse ‘*Tibure ad extremam nuper humata uiam*’”, non scripsisse ipso uerbo fatetur. quid multa? ut nunc res se habet, Cynthiae sepulchri locum ubi non attinebat, bis commemorauit Propertius, ubi necesse erat, ne semel quidem. ergo quod dest eo quod superest expleatur, uu. 81, 82 post 4 traiectis. ad uiam sepulta est Tibure apud Anienem fluuium. iamne audis illud ‘murmur’? puto nisi surdus es. quod si ne caecus quidem, illud epigramma legas quod laudat Broukhusius ad loc. ‘inscriptio uetus in ponte Salario super Anienem. CALCAMVS . RAPIDAS . SVBIECTI . GVRGITIS . VNDAS . | ET . LICET . IRATAE . CERNERE . MYRMVR . AQVAE.’

transeo ad IV ii 35 sq. ‘est etiam aurigae species Vertumnus et eius, | traicit alterno qui leue pondus equo’. haec aut spuria aut corrupta esse fatendum. spuria tum demum esse concedam cum alter ille Propertius qui u. 36 scripserit ante oculos mihi sistetur. corruptelae haud unum indicium est. primum quod ‘uertumnos’ aliquos habes, nouum atque inauditum aurigarum et desultorum genus; deinde illud quod uertumno hoc, si re uera aliquis fuit, nihil magis ἀπροσδιόριστον. ipsius enim dei ἐντραπελία exemplis inustrandae erat, non equitum species et cognomina explicanda. itaque unum de duobus tolletur mendum si pro ‘est etiam’ aut ‘mentiar’ aut ‘asciscam’ legetur. restabit tamen alterum quod mecum uelim explores. multis iam exposuit Vertumnus quam aptus formis omnibus deus esset. ‘cuiusuis ad speciem’ inquit ‘me orna; ipse fiam: in armis miles, demissis in tunicis institor, piscator cum calamo, cum corbe messor’: auriga uero et desultor quo denique eum habitu? num Vertumni? nugae. immo cum eo quod utrumque significabit, ‘cum uerbere’. hoc quod sententia postulat fortasse a scripto longius abesse uidebitur. abest tamen haud ita multum. intercidit *ber* post *uer*, *e* ante *et*, et confusa sunt, sicut sescenties, *e* et *t*; itaque *tumuer* a librariis metro quoque suadente conuersum in *uertum<nus>*.

tertio loco III xi 35 sqq. tractabimus, in quo carmine simplex et cohaerens materia Cleopatrae foeditatis Augustique laudum a librariis tam indigne habita est ut haud iniuria inter corruptissima id ipsum habeatur. ut exordium ab eo quod constet faciamus, Lachmannus uersus 36 et 40 alterum in alterius locum iusserat migrare, uerissime: nam Romae sempiternam esse notam quod Aegyptia harena Pompeio tres triumphos detraxisset Lucaeno dignius quam Propertio. omissis igitur quae ex u. 35 ab uno F corrupte tradito elicere studet Bachrens, de u. 40 proxime dicendum est. in quo primum solocisnum librariorum, *in* et *ad*, sicut alibi

saepissime et apud Propertium haud semel inter se confusis, emendarunt ueteres (τ), reliquerunt recentiores, notulis *aduri* uel potius *comburi* dignissimis notam sibi *inurentes* diuturnam. mox nota illa quam dicit poeta de Philippea uel potius Pharsalia caede facillime intellegetur, quod Beroaldus olim docuerat. hanc maximo dolori fuisse Romae et Pompeio pudori testis mihi sit Vergilius *Georg.* I 491 sq. ‘nec fuit indignum superis bis sanguine nostro | Emathiam et latos Haemi pinguescere campos’; Manilius I 905 sq. (qui et ipse Pharsaliae campos *Philippeos* uocat) aliique; testis sit Petronius *de bello civili* 293 sqq. ‘nescis tu, Magne, fueri | Romanas arces? Epidamni moenia quaere | Thessalicosque sinus humano sanguine tingue.’ sententiae satis facto de uerbis uidentur, in quibus uocatiuum Baehrens haud absurde desiderauit. haec litterula una mutata, lineola addita sic emendata exhibemus ‘inuste notā.’ nempe librarios deceperat exquisitior accusatiui usus, Vergiliano illi ‘fiores inscripti nomina regum,’ ne multus sim in re tritiore, simillimus. ‘at putide tres—una inter se opponuntur.’ immo, si uis, putidissime, modo poetae cum Graeci tum Romani totiens in hunc modum numeris luserint, modo Propertius ipse ita dixerit ‘una de cem uicit missa sagitta rates’ IV vi 68. hinc alterum habemus Lachmannianae traiectionis firmamentum, cum uersibus transeundi inter se ea causa fuerit quod uterque plane eodem uocabulo terminatus sit. cum Pompeio transegimus, ad Cleopatram reuertamur. uersuum 39, 36, 40-46, quibus reginae illius tangitur superbia, ultimo numeris claudicanti dupliciter succurritur, cum ‘dare et’ τ, *dares* Palmer emendauerit: difficilem electionem mehercule nisi Sextus ipse ‘*fugisti*’ scripto alteri aduisset. tum u. 51-58 ad u. 46 redire recte iubet Housman. sententiae enim inter se cohaerent uinculis artissimis: ‘superba eras; *tamen* fugisti, uincta es, in triumpho ducta es.’ tum pergit: ‘hoc non accepi ab aliis sed ipse spectauit.’ quod quomodo uiderit is, ab Dione Cassio docemur. Augustus enim, cum de Cleopatra non posset, de imagine eius triumphauit. atque hoc quidem iniquius hic fecit qui tacitam circumduxit: quid uero illi qui dum ‘fuit’ in ‘fui’ u. 55 immutant, ‘dixit et’ relinquant, ceream quoque imaginem laudes eius sonare coegerunt? his ineptiis merito reiectis Baehrens recte pro ‘hoc’ *haec* accepit a τ, non recte idem ‘et ducis’ ab Heinsio, coniecturam et languidiorem, cum uacet illud ‘ducis’, et subaudacem. facilliora nos tibi praestabimus dummodo intellegas haec de Cleopatrae exito de salute Romae de Augusti laudibus etiam aptius illa tempestate dici qua ipsius species in triumpho circumferretur. quid multa? *fuit* retinemus, *dixi aut* mutatione facillima scribimus. hoc ipso Ouidius uerbo narrantem se inducit ea quae spectaculi cuiusdam nouitas menti cogitationique subiecisset (*Met.* VIII 724 sq. *Tr.* V 8. 12); neque a Propertio aliena haec locutio, qui etiam de futura re dixit I 8. 25 ‘et *dicam*: licet Atracis considat in oris | et licet Hylaeis, illa futura mea est.’ uersum 56 excipiat u. 58, corruptus sicut Palmero iam uisus est, qui tamen nimis audacter ‘turpe’ pro ‘Marte’ coniecit. nam nunc quidem pugnant illa ‘femineas—minas *timuit*’ et ‘Marte *terrata*’; at non pugnant si sublatis mendis duobus leuiculis et uulgaribus *Marte* cum *femineo* suo (*Ou. Met.* XII 610) coniunxeris, *extimuit* uero cum *minas*: nimirum minas extimuit, non Martem, quae femineo Marte terrata est. in sequentibus illud tenebo quod in Propertio emendando semper obseruandum est *Σπάρτην ἔλαχε τούτην κόσμηι*, neque hiare eum praeter necessitatem ponam neque ad Baehrensianas uel Muellerianas illas stellulas, plus tenebrarum quam lucis ministrantes, defugiam. ac primo illud *quid nunc* a quo incipit u. 47 alterum *nunc* (u. 67) ad se reuocat, neque in mora ero quin eat; tum uu. 59, 60 loco proximo, sicut suadebat Passeratius, ponendi sunt aut docendum alio pertinere. iamne uides quattuor uersibus interpositis quanto neruosius euadat illud ‘si mulier patienda fuit’? uides certe Hauptiano in u. 61 commento ‘statuit lamenta’ iam nihil opus esse. post 50 reducentur 65 et 66 qui et hic aptissimi sunt (‘di’ enim Augustum aperte significant) et illic monumentorum seriem interrumpabant. iamque omnia absoluimus, nisi forte quaeretur ubi definienda sit Propertii illa oratio. ad hoc breuiter respondendum; eadem Propertius sentiebat quae senserat idemque dixit et quae dixit refert, ut possit oratio eius u. 50, possit quoque u. 72 terminari.¹ sic

¹ similis sed paulo intricatior ratio in IV i 135 sqq. uatem enim loquentem inducit Propertius, uates Apollinem, ita tamen ut Sexti ipsius dictata uterque reddat.

denique in ultimum carmen peruenimus; quod non attingerem nisi pro *in toto*—*Ionio* Francius ‘in tuto’ Baehrens ‘intrato’ temptasset, etsi illud fortius erat et a Seneca (*Aq.* 527) totiens Properti imitatore stabilitum.

finem faciam in IV x 43 ubi immeritos tulit plausus Schraderi emendatio ‘illi uirgatas maculanti sanguine bracas,’ qua nondum incisa gula bracae sanguine maculari praepostere dicuntur. hunc igitur rerum ordinem commendat Schrader, Propertius nero hunc (u. 37) ‘desecta Tolumni ceruix Romanos sanguine lauit equos.’ talemne ut lucretis sententiam, uersus uerba praeter unum omnia uexari patieris? non credo. immo potius Lachmanno uiam praeeunte, eisdem litteris *iaculans it* pro ‘iaculantis’ rescripseris, *ut* ante ‘uirgatis’ amissum loco suo reddideris.¹ sic uidebis Viridomarum illum modo uestitu insignem tela intentantem ante agmina suorum procedere, modo a Romano duce iugulatum spoliatumque iacere: uidebis quod Romanus Gallicusque exercitus uiderunt si fides Plutarcho in *uita Marcelli* c. 7 *ἔι τούτῳ ἰὲ κατιζῶν ὁ τῶν Γαλατῶν βασιλεὺς—πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων ἐξελύσας ἄμα τῆ φωνῆ προκλητικὸν ἐπαλαλάζων καὶ τὸ ἔθρον κραδαίνων ἀνὴρ μεγέθει τε σώματος καὶ πανοπλίᾳ ἐν ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ καὶ βαφαῖς καὶ πᾶσι ποικίλαισιν, ὥσπερ ἀστραπη, διαφέρων στιλβούσῃ.*

sed haec haecenus: de ceteris alio tempore, si dis placebit, disseremus. nunc uiris doctis Arturo Palmer et Alberto E. Housman restat ut gratias debitas agamus qui, cum incohatas has curas inspicendas eis misissemus, complura de emendandis iis monuerint et amice et utiliter.

CANTABRIGIAE SCRIPTVM ID. SEPT. MDCCCXCIV.

¹ hae ipsae syllabae confusae apud Velleium II 29. 2 locum dederunt optimae Maduigii emendationi *Adn.* I p. 18.

CORRIGENDVM

Praef. p. vii lin. 17 *pro* Alberto *leg.* Aluredo

SEXTI PROPERTI

CYNTHIA

QVI VVLGO VOCATUR

LIBER PRIMVS

I

CYNTHIA prima suis miserum me cepit
ocellis,
contactum nullis ante cupidinibus,
tum mihi constantis defecit lumina fastus
et caput inpositis pressit Amor pedibus,
donec me docuit castas odisse puellas
improbus et nullo minere consilio,
et mihi iam toto furor hic non deficit anno,
cum tamen aduersos cogor habere deos.
Milanion mullos fingendo, Tulle, labores
saenitiam mullos contudit lasidos,
nam modo Partheniis amens errabat in antris,
ibat et hirsutas ille uidere feras.

ille etiam Hylaei percussus uerbere rami
sancius Areadiis rupibus ingenuit,
ergo nelecem potuit domuisse puellam :
tantum in amore preces et benefacta ualent,
in me tardus Amor non ulla cogitat artes
nec meminit notas, ut prius, ire uias,
at nos, deductae quibus est fallacia lunae
et labor in magicis sacra piare focis,
en aegedum dominae mentem conuertite nostrae
et facite illa meo palliat ore magis,
tunc ego crediderim uobis et sidera et annes
posse Cythinaeis ducere carminibus,
aut nos, qui sero lapsum renocatis, amici,
quaerite non sani pectoris auxilia,
fortiter et ferrum saenos patiemur et ignes,
sit modo libertas quae uelit ira loqui,
ferte per extremas gentes et ferte per undas,
qua non ulla meum femina norit iter,
nos remanete, quibus facili deus admittit aure,
sitis et in tuto semper amore pares,
in me nostra Venus noctes exerceat amaras,
et nullo uacuis tempore defuit amor,
hoc, moneo, uitate malum : sua quemque moretur

cura, neque assueto mutet amore torum.
quod si quis monitis tardas aduernerit aures,
heu referet quanto uerba dolore mea !

36

II

Quid inuat ornato procedere, uita, capillo
et tenues Coa neste monere sinus ?
aut quid Orontea erines perfundere murra,
teque peregrinis uendere numeribus,
naturaeque deus merato perdere cultu
nec sneri in propriis membra nitere bonis ?
crede mihi, non ulla tuae est medicina figurae :
nudus Amor formae non amat artificem,
aspice quos summittat limus formosa colores,
ut ueniant hederae sponte sua melius,
surgat et in solis formosius arbutus antris,
et sciat indociles currere lymphia uias,
litora natuis resplendent picta lapillis,
et uolucres nulla dulcibus arte canunt,
non sic Leucippis succedit Castora Phoebae,
Pollucem cultu non Hilaira soror,
non, Idae et cupido quondam discordia Phoebae,
Eueni patriis filia litoribus,
nec Phrygium falso traxit candore maritum
auecta externis Hippodamia rotis ;
sed facies aderat nullis obnoxia gemmis,
qualis Apelleis est color in tabulis,
non illis studium uulgo conquirere amantes ;
illis ampla satis forma pudicitia,
non ego nunc uereor, ne sim tibi uilior istis :
uni signa placet, culta puella sat est,
enim tibi praesertim Phoebus sua carmina donet
Aoniamque libens Calliopea lyram,
unica nec desit inuendis gratia dietis,
omnia quaeque Venus quaeque Minerna probat,
his tu semper eris nostrae gratissima nitae,
taedia dum miserae sint tibi luxuriae.

5

10

15

20

25

29

I 11 *fecit* A (Vossianus 38) F (Laurentianus plut. 36, 49). 5 *castas docuit* V1 (V = Ottoboniano-Vaticanus 1511), 7 *amnis* A (F1?) V, hic etiam *totis*. 9 *Milanion* Φ (= A F) X (capolitanius siue Guelferbytanius inter Gudiani 221) V, corr. Volseus. 12 *illuquere* Ayimann, *conuincis ille* Palm(er), 13 *Hylaei* Volseus, *psalli* Φ V N, *uerbere* Baehr(us), *uulnere* NV, *arbore* Φ , aliquid (ante 12) intercidisse monuit Housman. 16 *preces, gides* Fontaine fort. recte. 17 *non nullas* Φ N V. 19 *pallacia* Palmerius et L. Fruterius. 20 *fata* Fontaine, cf. III I. I. 23 *et uibras* Clercquius 'manes' intellegens, fort. recte. 24 *Cythinaeis* Hertzberg, *cythibadialis* Φ N V, *Cythinais* idem Hertzb. et edd. recent. 25 *ant* Hemsterhuys, *et* Φ N V. 33 *corruptum, nostra, dura* Francius, fort. *uorsa*, cf. 17 : *no non nostra* Housm. 34 *Amor* Baehr. male. 36 *nec* F, *forma* Otto, *hucum* Φ N V. II 7 *tu est* Φ N undetumst L. Mueller. 8 *formata* Hein(s)ius, 9 *dumosa* Baehr., *non iussa* Sandstrom, *uerosa* Housm. 10 *at* Itali, *et* Φ N V. 13 *resplendent* nos, *presudent* Φ N V (*collucant* ?), *praeuolunt* Baehr., *per se dunt* Scaliger. 14 incipit Dauentriensis 1732. *emanant* V (= V correctus, similiter f n d). 16 *uaira n, uaira N, tela ira Φ , thobaira* Δ (= DV). 17 *ida n v, ido* Ω (= Φ Δ N). 18 *Eueni n f mg. v mg. uenit* O (= Φ Δ), *et uenit* N μ (Parisinus 8233 siue Memmianus). 22 *et* Otto. 23 *uulgo* Ω , *uulgo* Eldick, *uulgo* Φ , *fulgore auquirere* Housm., fort. *fulgorem auqu, amictus*. 23 *colopon* Δ . 29 *uobis* Φ N.

III

Qualis Thesea iacuit cedente carina
 languida desertis Gnosia litoribus,
 qualis et accubuit primo Cepheia somno
 libera iam duris cotibus Andromede,
 nec minus assiduus Edonis fessa choreis
 qualis in herboso concidit Apidano :
 talis uisa mihi mollem spirare quietem
 Cynthia non certis nixa caput manibus,
 ebria enim multo traherem uestigia Baecho
 et quaterent sera nocte facem pueri.
 hanc ego, nondum etiam sensus deperditus omnes,
 molliter impresso conor adire oro ;
 et quamuis duplici correptum ardore iherent
 hae Amor hae Liber, durus uterque deus,
 subiecto leniter positam temptare lacerto
 osculaque admota snuere et arma manu,
 non tamen ausus eram dominae turbare quietem,
 expertae metuens iurgia saenitiae ;
 sed sic intentis haerebam fixus ocellis,
 Argus ut ignotis cornibus Inachidos,
 et modo solvebam nostra de fronte corollas
 ponebamque tuis, Cynthia, temporibus,
 et modo gandelam lapsos formare capillos,
 nunc furtina canis poma dabam manibus,
 omnia quae ingrato largiar munera somno,
 munera de prono saepe nolita sinu,
 et quotiens raro duxti suspiria motu,
 obstupui vano credulus auspicio,
 nequa tibi insolitos portarent uisa timores,
 nene quis imitam eogeret esse suam :
 donec diuersas praecurrens luna fenestras,
 luna moraturis sedula luminibus,
 compositos leuibus radiis patefecit ocellis,
 sic ait in molli fixa toro cubitum :
 tandem te nostro referens iniuria lecto
 alterius clausis expulit e foribus,
 neque ubi longa meae consumpsisti tempora noctis,
 languidus exactis, ei mihi, sideribus ?
 o utinam tales perducas, improbe, noctes,
 me miseram qualis semper habere iubes.
 nam modo purpureo fallebam stamine somnum,
 rursus et Orpheae carmine fessa lyrae ;
 interdum leuiter mecum deserta querebar
 externo longas saepe in amore moras,
 dum me incedulis lassam sopor impulit alis :
 illa fuit lacrimis ultima cura meis.

IV

Quid mihi tam multas laudando, Basse, puellas
 mutatum domina cogis abire mea ?
 quid me non pateris uitae quodcumque sequetur
 hoc magis assueto dicere seruitio ?
 tu licet Antiopae formam Nycteidis et tu
 Spartanæ referas laudibus Herminionæ,
 et quaeumque tulit formosi temporis aetas,
 Cynthia non illas nomen habere sinet ;
 nelum, si leuibus fuerit collata figuris,
 inferior duro iudice turpis eat.
 haec sed forma mei pars est extrema furoris :
 sunt maiora, quibus, Basse, perire iuuat,

ingenuus color et multis decus artibus et quae
 gaudia sub tacita ducere neste libet :
 quo magis et nostros contendis soluere amores,
 hoc magis accepta fallit uterque fide,
 non impune ferēs, sciet haec insana puella
 et tibi non tacitis uocibus hostis erit ;
 nec tibi me post haec committet Cynthia nec te
 quaeret ; erit tanti criminis illa memor,
 et te circum omnis alias irata puellas
 differet : hen nullo limine carus eris,
 nullas illa suis contemnet fletibus aras,
 et quicumque sacer, qualis ubique, lapis,
 non ullo granus temptatur Cynthia dauno,
 quam sibi cum rapto cessat amore decus,
 praecipue nostro, maneat sic semper, adoro,
 nec quicquam ex illa quod querar inueniam.

V

Iunide, tu tandem nocēs compescere molestas
 et sine nos cursu, quo sumus, ire pares.
 quid tibi uis, insane? meae sentire furores ?
 infelix, properas ultima nosse mala
 et miser ignotos uestigia ferre per ignes
 et bibere e tota toxica Thessalia.
 non est illa uagis similis conlata puellis :
 molliter irasci non sciet illa tibi.
 quod si forte tuis non est contraria notis,
 at tibi curarum milia quanta dabit !
 non tibi iam somnos, non illa relinquet ocellos :
 illa feros animis alligat una uiros,
 a, mea contemptus quotiens ad lumina curres,
 cum tibi singultu fortia uerba cadent,
 et tremulus maestus ducet in ore notam,
 et quaecumque uoles fugient tibi uerba querenti,
 nec poteris, qui sis aut ubi, nosse miser.
 tum graue seruitium nostrae cogere puellae
 discere et exclusum quid sit abire domum :
 nec iam pallorem totiens mirabere nostrum,
 aut cur sim toto corpore nullus ego.
 nec tibi nobilitas poterit succurrere amanti :
 nescit Amor praeis cedere iugibus.
 quod si parua tuae dederis uestigia culpaē,
 quam cito de tanto nomine rumor eris !
 non ego tum potero solacia ferre roganti,
 cum mihi nulla mei sit medicina mali ;
 sed pariter miseri socio eogemur amore
 alter in alterius mutua flere sim.
 quare, quid possit mea Cynthia, desine, Galle,
 quaerere : non impune illa rogata uenit.

VI

Non ego nunc Hadriae nereor mare noscere tecum,
 Tulle, neque Aegaeo ducere uela salo,
 cum quo Rhypaeos possim conscendere montes
 ulteriusque domos uadere Memnonias ;
 sed me complexae remorantur uerba puellae,
 mutatoque graues saepe colore preces.
 illa mihi totis argutat noctibus ignes
 et queritur nullos esse relictā deos,
 illa meam mihi iam se denegat ; illa minatur,
 quae solet ingrato tristis amica uiro.

III 7 spirare f v n mg., sper. O. 12 conor V. 16 pro et arma uaria temptauerunt uelut cura, auara, amara, 25 omnique Ω, corr. Dousa. 27 ducit Ω. 29 sibi Δ. 31 perre. Δ. 33 compositis O. ocellis Φ. 37 neque Burmanni, namque Ω, itaque (hoc τ Heins.) et in 38 is Rossberg. 39 proluas Gryphiana ed. a. 1551 quod usitatius. 43 grauiter — loquubar Δ. 45 lapsam Ω, corr. v. IV 7 formosi (ex 5 inlatum ut uid.) temporis Ω quod ferri nequit, formosi t. Baehr. possit etiam spatiosi t., formosi corporis Rossberg. 13 et om. F, que post ing. supra lin. add. 14 dicere Ω, corr. Itali, nocte Palm. olim. 16 adducta Markland, fort. astricta, fallit suspectum, fallis utrumque Δ. 22 differt Φ, defert Δ. 23 contrapinet Φ N, non tingit (debut tingit) Heins. 24 nec Hocufft, quaeret ob. Housm. 26 decus Kraftert, cf. Stat. S. III 5. 69, deus Ω. 27 nostri Ω. V 3 meae Hensterhuys, uicos Ω. 7 fort. contacta. 8 sciet Itali, solit Ω, uolet Palm. 9 uis Ω, corr. n. nostris Ω, corr. n. uerbis Housm. VI 3 quo rhyp. n μ, corrip. N, corrip. O. 4 domo — Meunusiat Lach. me (in e Δ) monias O. 6 dolore O. 9 se iam Heins. 10 irato Ω, corr. Itali.

his ego non horam possum durare querelis :
 a pereat, si quis lentus amare potest !
 an mihi sit tanti doctas cognoscere Athenas
 atque Asiae veteres cernere diuitias,
 ut mihi deducta faciat conuicia puppi
 Cynthia et insanis ora notet manibus,
 osculaque opposito dicat sibi debita uento
 et nihil infido durius esse uirō ?
 tu patrum meritas conare anteire secures
 et uetera oblitis iura refer sociis.
 nam tua non aetas unquam cessauit amori ;
 semper at armatae cura fuit patriae :
 et tibi non unquam nostros puer iste labores
 adferat et lacrimis omnia nota meis.
 me sine, quem semper noluit Fortuna iacere,
 hanc animam extremam reddere nequitiae,
 multi longinquo perire in amore libenter,
 in quorum numero me quoque terra tegat.
 non ego sum laudi, non natus idoneus armis :
 hanc me militiam fata subire uolunt.
 at tu seu mollis qua tendit Ionia seu qua
 Lydia Pactoli tinguit arata liquor,
 seu pedibus terras seu pontum carpere remis
 ibis, et acceptis par eris imperiis,
 tum tibi si qua mei ueniet non inmemor hora,
 uinere me duro sidere certus eris.

VII

Dum tibi Cadmeae dicuntur, Pontice, Thebae
 armaque fraternae tristia militiae,
 atque, ita sim felix, primo contendis Homero,
 sint modo fata tuis mollia carminibus :
 nos, ut consuemus, nostros agitamus amores
 atque aliquid duram quaerimus in dominam ;
 nec tantum ingenio quantum seruire dolori
 cogor et aetatibus tempora dura queri.
 hic mihi conteritur nitae modus, haec mea fama est,
 hinc cupio nomen carminis ire mei.
 nec poterunt inuenes nostro reticere sepulchro :
 'ardoris nostri magne poeta, iaces.'
 me laudent doctae solum placuisse puellae,
 Pontice, et iniustas saepe tulisse minas :
 me legat assidue post haec neglectus amator,
 et prosint illi cognita nostra mala.
 te quoque si certo puer hic conuenserit arcu,
 quod nolim nostros te uiolasse deos,
 longe castra tibi, longe miser agmina septem
 flebis in aeterno surda iacere situ,
 et frustra capies mollem componere uersum,
 nec tibi subiecit carmina serus amor.
 tum me non humilem mirabere saepe poetam ;
 tunc ego Romanis praeferar ingenis.
 tu caue nostra tuo contemnas carmina fastu :
 saepe uenit magno faenore tardus amor.

VIII

Tunc igitur demens, nec te mea cura moratur ?
 an tibi sum gelida uulgo Illyria,
 et tibi iam tanti, quicumque est, iste uidetur,
 ut sine me uento quolibet ire uelis ?
 tunc audire potes uesani murmura ponti
 fortis et in dura naue iacere potes ?

tu pedibus teneris positas fulcire pruinas,
 tu potes insolitas, Cynthia, ferre niues ?
 o utinam hibernae duplicentur tempora brumae,
 et sit iners tardis nauita Vergiliis,
 nec tibi Tyrrhena soluantur funis harena,
 neue inimica meas elouet aura preces,
 et me delixum uacua patiatur in ora
 crudellem infesta saepe nocere manu.
 atque ego non uideam tales subsidere uentos,
 cum tibi pronectas auferat unda rates ;
 sed quocumque modo de me, periura, mereris,
 sit Galatea tuae non aliena uiae ;
 utere felici praenepete Ceramnia remo ;
 accipiat placidis Oricos aequoribus.
 nam me non ullae poterunt corrumpere, de te
 quin ego, uita, tuo limine uera querar ;
 nec me deficiet nauitas rogitare citatos :
 'dicite, quo portu clausa puella mea est ?'
 et dicam 'licet Atracis considat in oris,
 et licet Hylaeis, illa futura mea est.'

Hic erit : hic iurata manet. rumpantur iniqui !
 uicinus : assiduas non tulit illa preces,
 falsa licet cupidus deponat gaudia linor :
 destitit ire nouas Cynthia nostra uias,
 illi carnis ego et per me carissima Roma
 dicitur, et sine me dulcia regna negat,
 illa uel angusto mecum requiescere lecto
 et quocumque modo maluit esse mea,
 quam sibi dotatae regnum uetus Hippodamiae,
 et quas Elis opes ante pararat equis,
 quamuis magna daret, quamuis maiora daturus,
 non tamen illa meos fugit amara sinus.
 hanc ego non auro, non Indis fletere conchis,
 sed potui blandi carminis obsequio,
 sunt igitur Musae, neque amanti tardus Apollo,
 quis ego fretus amo ; Cynthia rara mea est.
 nunc mihi summa licet contingere sidera plantis :
 siue dies seu nox uenerit, illa mea est ;
 nec mihi riuales certos subducit amores.
 ista meam norit gloria canitium.

IX

Dicebam tibi uenturos, irrisor, amores
 nec tibi perpetuo libera uerba fore :
 ecce iaces supplexque uenis ad iura puellae,
 et tibi nunc quaeruis imperat empta modo.
 non me Chaoniae uincant in amore columbae
 dicere, quos inuenes quaeque puella domet.
 me dolor et lacrimae merito fecere peritum :
 atque utinam posito dicar amore rudis !
 quid tibi nunc misero prodest graue dicere carmen
 aut Amphioniae moenia flere lyrae ?
 plus in amore ualet Minnermi uersus Homero :
 carmina mansuetus lenia quaerit Amor.
 i quaeso et tristis istos compone libellos,
 et caue quod quaeruis nosse puella uelit,
 quid si non esset facilis tibi copia ? nunc tu
 insanus medio lumine quaeris aquam,
 needum etiam palles, uero nec tangeris igni :
 haec est uenturis prima fauilla mali.
 tum magis Armenias cupies accedere tigres
 et magis infernae uincola nosse rotae,
 quam pueri totiens arcum sentire medullis

VI 15 om. φ. 17 *delita* Δ. ut *posito* Lach. *ponto* Fontaine fort. recte. 24 *nota* F. 25 *quoniam*, iam. φ. uol. *scamp.* Δ. 26 *hinc a. extremam* Housm. 34 ita Pass(eratius), *accepti pars e. impari* Ω. VII 3 *prisco* v. 15 *percussit* Guyetus *haud scio an recte*. 16 *nollim* N. *te uiolasse* Itali (*quo—te u. Muell.*), *uoluisse* Ω, *caulisse* Canterus. 20 *uicinus* O. 23, 24 ante 11 transposuit Housm. VIII 1 *culpa* φ. 4 *me* om. φ. 7 *ruinas* φ N. 13 *luctus* Housm. 15, 16 post 12 transposuit Scal. 15 *patitur* Itali. *arcua* Δ ex II. 19 *ut te* φ N. *prae*, Δ. 21 *tardus* π fort. recte. 22 *tuta* O. *lumine* Ω. *uera* Pass., *arba* Ω. *loquar* Δ. 25 *Antaridis* Volsens, *Artacis* Palm., *dic. athracis* licet *haec* Δ. 26 *Hylaeis* Palm. (cf. III 16. 13), *hūyφελis* φ N., *dlacis* Δ, *Hylleis* ed. Romilliana, *Elis* π. 27 46 a prioribus separauit Lipsius. 36 *equis a. p. opus* F. 44 *scu* Δ, *siue* φ N. 45 *certos* V N f mg., *summos* Δ F. *sonans* D. *subducit* I. IX 4 *quouis* v, an *quiduis* ? 11 *minnermi* N, *munerini* Δ (om. F¹), *munerini* Δ. 12 *cauia* Ω. 13 *conare* Cornelissen. 20 *noscere uinela* Δ fort. recte.

et nihil iratae posse negare tuae.
 (nullus Amor cuiquam faciles ita praebuit alas,
 ut non alterna presserit ille manu.)
 nec te decipiat, quod sit satis illa parata :
 acrius illa subit, Pontice, si qua tua est.
 quippe, ubi non liceat uacuos seducere ocellos
 nec uigilare alio nomine, eedat Amor?
 qui non ante patet, donec manus attigit ossa.
 quisquis es, assiduus o fuge blanditias.
 illis et silices et possunt cedere querens,
 nedum tu par sis, spiritus iste leuis.
 quare, si pudor est, quam primum errata fateri :
 dicere quo pereas saepe in amore leuat.

X

O incunda quies, primo cum testis amori
 adfueram nostris conscius in lacrimis!
 o non tem meminisse mihi incunda nolutpas,
 o quotiens notis illa uocanda meis,
 cum te complexa morientem, Galle, puella
 uidimus et longa ducere uerba mora!
 quamuis labentis premeret mihi somnus ocellos
 et mediis caelo Luna ruberet equis,
 non tamen a nestro potui cedere lusu:
 tantus in alternis nocibus ardor erat.
 sed quoniam non es ueritus concedere nobis,
 accipe commissae munera laetitiae:
 non solum nostros didici reticere calores:
 est quiddam in nobis matius, amice, fide.
 possum ego diuersos iterum coniungere amantes,
 et dominae tardas possum aperire fores,
 et possum alterius curas sanare recentis,
 nec leuis in uerbis est medicina meis.
 Cynthia me docuit semper quae cuique petenda
 quaeque cauenda forent: non nihil egit amor.
 tu caue, ne tristi cupias pugnare puellae
 neue superba loqui neue tacere diu,
 nen, siquid petiit, ingrata fronte negaris,
 nen tibi pro uano uerba benigna cadant.
 irritata uenit, quando contemnitur illa,
 nec meminit instas ponere laesa minas:
 at quo sis humilis magis et subiectus amori,
 hoc magis effecto saepe fruire homo,
 is poterit felix una remanere puella,
 qui nunquam uacuo pectore liber erit.

XI

Equid te mediis cessantem, Cynthia, Baïs,
 qua iacet Herculeis senita litoribus,
 et modo Thesproti mirantem subdita regno
 et modo Misenis aequora nobilibus
 nostri cura subit memores a ducere noctes?
 equis in extremo restat amore locus?
 an te nescioquis simulatis ignibus hostis
 sustulit et nostris, Cynthia, carminibus?
 atque utinam magis te remis confisa minutis
 paruula Luerina cymba moretur aqua,
 aut teneat clausam temi Teuthrantis in unda
 alternae facilis cedere lympha manu,

IX 23, 24 melius post 5. 10 locaueris. 26 28 interpungunt alii acris—est: quippe ubi—nomini c. A. 27 uacuo Baehr. subd. Δ. 28 post φ, an eedat? 30 auipua Ω, corr. Pass. 31 salices O. possunt Δ. 32 possis Ω, corr. Baehr. Fort. ill. 34 qua τ. X 2 thalantis Henschke. 11 concedere Ω, corr. v. 13 dolores Ω, corr. Guyetus et Heins. 19 quocedantque Δ N f, quocedantque φ, corr. Muell. 23 irata Burn. 25 irat. Δ, irritata φ. 28 quietu τ fort. recte. XI 4 et modo τ Scal. prociua Ω. 5 ab ducere Scal., adducere Ω. 6 eterno Pass. extremo pectore restat amor Heimreich. 11 Teuthrantis Scal., teutrantis v, teutantis Δ N f, tutt. φ. 15, 16 post 8 ponit Housm. quod blanditur, amota φ N. 17 est Δ. 20 post attulerit interpung. D F N. 21 uam Keil, an Ω, an m. uane Beckius Lips. 1791. 24 uanias Tempora Ω, corr. Fontaine. Ictia A, deliciae Fontaine. 25 datus Baehr. 28 dabunt Ω. 29 fuerunt Scal. XII priori continuat Ω. 2 Cynthia codd. Pass., conscia Ω, interpung. nos, Roma pro uoc. accipere etiam Kraffert et Palm. 6 somus Laehmann). 8, 9 interpungit Wakker, fide, i, tutius: uulg. 9 non me φ N. quon O. 10 diuidis nos. diuidit Δ N, diuidis φ. 11 quod Burn. fort. recte. 17 colores N, colores Δ. 19 desistere F, dissistere Δ N, discedere Δ, corr. Heins. XIII 5 forma φ. 6 uiam φ. 7 quardis in φ. 8 adire Ω, corr. v ing. 11 nec t.—compant O. 12 iniquus Guyetus (uicicus Housm.). 13 uugo Francius. 16 uul/in t φictis φ N. 17 membris Scal., uerbis Δ, labris codd. Pass.

quam uacet alterius blandos audire susurros
 molliter in tacito litore compositam,
 ut solet amoto labi custode puella
 perfida, communes nec meminisse deos:
 non quia perspecta non es mihi cognita fama,
 sed quod in hac omnis parte tinetur amor.
 ignoscere igitur, siquid tibi triste libelli
 attulerint nostri: culpa timoris erit.
 nam mihi non maior carae custodia matris
 aut sine te uitae cura sit ulla meae.
 tu mihi sola domus, tu, Cynthia, sola parentes,
 omni tu nostrae tempore laetitiae,
 seu tristis ueniam seu contra laetus amiceis,
 quicquid ero, dicam Cynthia causa fuit.
 tu modo quam primum corruptas desere Baias:
 multis ista dabant litora discedium,
 litora, quae fuerant castis inimica puellis.
 a pereant Baias, crimen amoris, aquae!

XII

Quid mihi desidia non cessas fingere crimen,
 quod faciat nobis Cynthia, Roma, moram?
 tam multa illa meo diuisa est milia lecto,
 quantum Hypanis Veneto dissidet Eridano:
 nec mihi consuetos amplexu nutrit amores
 Cynthia nec nostra dulcis in aure sonat.
 olim gratus eram: non illo tempore cuiquam
 contigit ut simili posset amare fide:
 inuidiae fuimus. num me deus obruit? an quae
 lecta Prometheis diuidis herba iugis?
 non sum ego qui fueram: mutat nia longa puellas.
 quantus in irigino tempore fugit amor!
 nunc primum longas solus cognoscere noctes
 cogor et ipse meis auribus esse granis.
 felix qui potuit praesenti flere puellae:
 non nihil aspersis gaudet Amor lacrimis:
 aut si despectus potuit mutare calores,
 sunt quoque translato gaudia seruitio.
 mi neque amare aliam neque ab hac desecere fas
 est:
 Cynthia prima fuit, Cynthia finis erit.

XIII

Tu, quod saepe soles, nostro laetabere casu,
 Galle, quod abrepto solus amore uacem.
 at non ipse tuas imitabor, perfide, uoces:
 fallere te nunquam, Galle, puella uelit,
 dum tibi deceptis augetur fama puellis,
 certus et in nullo quaeris amore moram,
 perditus in quadam talis pallescere curis
 incipis et primo lapsus abire gradu.
 haec erit illarum contempti poena doloris:
 multarum miseram exiget una uices.
 haec tibi uulgares istos compescet amores:
 nec noua quaerendo semper amicus eris.
 haec ego non rumore malo, non argure doctus:
 uidi ego: me quaeuo teste negare potes?
 uidi ego te toto uinctum languescere collo
 et flere iniectis, Galle, diu manibus,
 et eupere optatis animam deponere membris,

et quae deinde meus celat, amice, pudor,
non ego complexus potui diducere uestros :
tantus erat demens inter utrosque furor. 20
non sic Haemonio Salmonida mixtus Enipeo
Taenarius facili pressit amore deus,
nec sic caelestem flagrans amor Hereulis Heben
sensit ab Octaeis gaudia prima iugis.
una dies omnis potuit praecurrere amores : 25
nam tibi non tepidas subdidit illa faeces,
nec tibi praeteritos passa est succedere fastus,
nec sinet abduci : te tuus ardor aget,
nec mirum, cum sit Ioue digna et proxima Ladae
et Ladae partu gratior, una tribus, 30
illa sit Inachiis et blandior heroinis,
illa suis uerbis cogat amare Iouem.
tu uero, quoniam semel es periturus, amore
utere : non alio limine dignus eras.
qui tibi sit felix quoniam nouus incidit error ; 35
et quocumque uoles, una sit ista tibi.

XIV

Tu licet abiectus Tiberina molliter unda
Lesbia Mentoreo uina bibas opere,
et modo tam celeres mireris currere lintres
et modo tam tardas funibus ire rates ;
et nemus omne satas intendat uertice siluas, 5
urgetur quantis Caucasus arboribus :
non tamen ista meo ualeant contendere amori :
nescit Amor magnis cedere diuitiis,
nam sine optatam mecum trahit illa quietem,
seu facili totum ducit amore diem, 10
tum mihi Pactoli ueniunt sub tecta liquores,
et legitur rubris gemma sub aequoribus :
tum mihi cessuros spondent mea gaudia reges :
quae maneant, dum me fata perire uolent.
nam quis diuitiis aduerso gaudet Amore ? 15
nulla mihi tristi praemia sint Venere,
illa potest magnas heroum infringere uires,
illa etiam duris mentibus esse dolor.
illa neque Arabibus metuit transcendere limen,
nec timet ostrino, Tulle, subire toro 20
et miserum toto inuenem uersare cubili :
quid releuant naris serica textilibus ?
quae mihi dum placata aderit, non ulla uerebor
regna uel Alcinoi munera despicere.

XV

Saepe ego multa tuae lenitatis dura timebam,
haec tamen excepta, Cynthia, perfidia.
aspice me quanto rapiat fortuna periclo :
tu tamen in nostro lenta timore uenis,
et potes hesternos manibus componere crines 5
et longa faciem quaerere desidia,
nec minus Eois pectus uariare lapillis,
ut formosa nouo quae parat ire uiro,
at non sic Ithaci digressu nota Calypso
desertis olim fleuerat aequoribus ; 10
multos illa dies incomptis maesta capillis
selerat, iniusto multa locuta salo,
et quamuis nunquam post haec uisura dolebat
illa tamen longae conscia laetitiae.
nec sic Aesoniden rapientibus anxia uentis 17
Hypsipyle uacuo constitit in thalamo :

Hypsipyle nullos post illos sensit amores,
ut semel Haemonio tabuit hospitio. 20
Alphesiboea suos ultra est pro coniuge fratres, 15
sanguinis et cari uincula rupit amor. 10
coniugis Euae miseris delata per ignes 21
occidit, Arginae fama pudicitiae,
quarum nulla tuos potuit conuertere mores,
tu quoque uti fieres nobilis historia.

Desine iam renocare tuis periuria uerbis, 25
Cynthia, et oblitos parce mouere deos
audax a nimium, nostro dolitura periclo,
siquid forte tibi durius inciderit.
(nulla prius uasto labentur flumina ponto,
annus et inuensas duxerit ante uices, 30
quam tua sub nostro mutetur pectoris cura :
sis quodcumque uoles, non aliena tamen.)
tam tibi ne miles isti uideantur ocelli,
per quos saepe mihi credita perfidia est !
hos tu iurabas, siquid mentita fuisses, 35
ut tibi suppositis excederent manibus ;
et contra magnum potes hos attollere solem,
nec tremis admissae conscia nequitiae ?
quis te cogebat multos pallere colores
et letum inuitis ducere luminibus ? 40
quis ego nunc pereo similes moniturus amantes
'o nullis tutum credere blanditiis !'

XVI

Quae fueram magnis olim patefacta triumphis,
ianua Tarpeiae nota pudicitiae,
cuius inaurati celebrarunt limina carrus,
captorum lacrimis umida supplicibus, 5
nunc ego, nocturnis poterum saucia rixis,
pulsata indignis saepe queror manibus,
et mihi non desunt turpes pendere corollae
semper et exclusi signa iacere faces.
nec possum infamis dominae defendere noctes
nobilis obscenis tradita carminibus. 10
nec tamen illa saue renocatur parcere famae
purior et saecli uiuere luxuria.
has inter grauius cogor delere querelas,
supplicis a longis tristior exculibus.
ille meos nunquam patitur requiescere postes, 15
arguta referens carmina blanditia :
'ianua uel domina penitus crudelior ipsa,
quid mihi tam duris clausa taces foribus ?
cur nunquam reserata meos admittis amores,
nescia furtiuas reddere nota preces ? 20
nullane finis erit nostro concessa dolori,
tristis et in tepido limine somnus erit ?
me mediae noctis, me sidera prona iacentem,
frigidaque Eoo me dolet aura gelu.
tu sola humanos nunquam miserata dolores 25
respondes tacitis mutua carminibus,
o utinam traiecta cana mea uocula rima
percussas dominae uertat in auriculis !
sit licet et saxo patientior illa Sicano,
sit licet et ferro durior et chalybe, 30
non tamen illa suos poterit comescere ocellos ;
surgat et inuitis spiritus in lacrimis.
nunc iacet alterius felici nixa lacerto :
at mea nocturno uerba cadunt Zephyro,
sed tu sola mei, tu maxima causa doloris, 35
uicta meis nunquam, ianua, numeribus,
te non ulla meae laesit petulantia linguae,

XIII 24 ab Scal., in Ω . Octaeis Scal., *oc(a)* supra *es* ser. V*ithis* Δ , (*u*)*itha*is Φ N, *acthr* uis Rossberg. *ragis* Schrader. 25 *amantes* Ω , corr. Lach. 35 *qui* Palm., *quae* Ω . 36 *quote*. Fraterius, *quoc.* Φ N, *quae*, Δ , *an*, *quanc.* ? XIV 1 *ulao* Markland. 5 *unde* Lach. *at* *tendat* Rothstein. 22 *releuant* O. 24 *aut* Muell., *uoc* τ . XV 2 *fac* N. 5 *esternus* V, *ext.* D.F. 7 *Eois* Δ , *hic* *choyis* F, *haec* *chois* A, *et* *chois* N. 15, 16 post 20 *transp.* Markland Schrader. 21 *delata* τ fort. a *delapsa* oriundum, *data* Ω . 25 a prioribus separauit Ribbeck. 27 *et* *nostro* Lach. 29 32 *hic* *alieni* fort. post 18, 16 *ponendi*. 29 *nulla* cod. Pass., *nulla* Ω . 33 *tum* (*uithi*) Madv., *quam* Ω . XVI 8 *occlusi* Lipsius, *occlusis* Ω . *tenere* V. 9 et 10 post 12 *transp.* Lachr. 9 *uocis* Housm. 12 *turpior* Ω , corr. Fontaine. 13 *grauibus*—*querelis* Ω , corr. Scal. 22 *turpis* Ω . 23 *noctis* Housm. coll. Ou. Am. I 6, 44, *noctis* Ω . *plena* Ω .

quae solet tirato dicere tota loco,
 ut me tam longa raucum patiare querela
 sollicitas trino perurgilare moras. 40
 at tibi saepe noto deduxi carmina uersu,
 osculaque impressis nixa dedi gradibus.
 ante tuos quotiens uerti me, perdidit, postes,
 debitaque oculis nota tui manibus!
 haec ille et si quae miseri nonistis amantes 45
 et matutinis obstrepit alitibus.
 sic ego nunc dominae uitiis et semper amantis
 fletibus alterna differor inuidia.

XVII

Et merito, quoniam potui fugisse puellam,
 nunc ego desertas alloquor alyonas,
 nec mihi Cassiope solito uisura carinam,
 omniaque ingrato litore nota cadunt.
 quin etiam absenti prorsum tibi, Cynthia, uenti: 5
 aspice, quam saenas inerepat aura minas!
 nullane plaecatue ueniet fortuna procellae?
 haecine parua meum funus harena teget?
 tu tamen in melius saenas conuerte querelas:
 sat tibi sit poenae nox et iniqua nada. 10
 an poteris siccis mea fata reposeere ocellis,
 ossaque nulla tuo nostra tenere sinu?
 a pereat, quicumque rates et uela parauit
 primus et inuito gurgite fecit iter.
 nonne fuit leuius dominae peruincere mores 15
 (quamuis dura, tamen rara puella fuit),
 quam sic ignotis circumdata litora siluis
 cernere et optatos quaerere Tyndaridas?
 illie si qua meum sepelissent fata dolorem,
 ultimus et posito staret amore lapis, 20
 illa meo caros donasset funere crines,
 molliter et tenera poneret ossa rosa:
 illa meum extremo clamasset puluere nomen,
 ut mihi non ullo pondere terra foret.
 at nos, aequoreae formosa Doride natae, 25
 candida felici soluite uela choro:
 si quando uestras labens Amor attingit undas,
 mansuetis socio pareite pectoribus.

XVIII

Haec certe deserta loca et taciturna querenti,
 et uacuum Zephyri possidet aura nemus:
 hic licet occultos proferre impune dolores,
 si modo sola queant saxa tenere fidem.
 unde tuos primum repetam, mea Cynthia, fastus? 5
 quod mihi das flendi, Cynthia, principium?
 qui modo felices inter numerabar amantes,
 nunc in amore tuo eogor habere notam.
 quid tantum merni? quae te mihi crimina mutant?
 an noua tristitia causa puella tuae? 10
 sic mihi te referas leuis, ut non altera nostro
 limine formosos intulit ulla pedes.
 quamuis multa tibi dolor hic meus aspera debet,
 non ita saena tamen uenerit ira mea,
 ut tibi sim merito semper furor et tua flendo 15

XVI 38 *ingrato* Fruterius et Dousa, *innocrito* cod. Pass. *tota* Ω, *turba* τ, *probra* Rossberg, alii alia. *loco* Ω, *ioco* τ. 42 *mea* sus-
 spectum, *flera* Graeuus et Heins., *mixta* sc. carminibus, cf. III 13. 29. 48 (*uictoria* Ω, corr. Markland, *diff.* v, *def.* Ω. XVII 3 *corruptum*. *solutum* Pass., *solio* Verrall post Heins. qui *e solio* (sed Cassiopeae 'sella'
 magis tritum), *Castorcast stella inuisura* Housm. (cf. 18), *Cassiopeis statio* Laeh. 6 *inerepat* Δ. 11 *reponere* Ω,
 corr. Baehr. 19 *uicium*. *diuina* A, om. F spatio relicto. 24 *tunc* m. cod. Pass. 26 *choro* φ N, *noto* Δ. 28 *pectoribus*
 Housm., *choribus* F, *littoribus* cett. XVIII 9 *carmina* Ω. 16 *delectis* N v, *dilectis* O. 17 *colore* v mg., *colore* Ω.
 20 *uata* Δ. 21, 22 *uestras*—*tuercis* Schrader et Koppfers, *teuercis*—*ustris* (nostris φ) Ω. 23 et 24 post 6 ponit
 Housm. fort. recte. 23 *an t. quod* Ω. 24 *foliis* Baehr. 27 *mi nos, nudi montes* Markland, *diuini fontes* Ω, *dumosi*
montes Heins., *dameti scotes* Housm., *decidui* (melius esset *declini* uel *-is*) *fontes* Fontaine. 31 *resonant* φ. *tibi* F.
 XIX 4 *obsequiis* F¹. 5 *nostris* v, *noster* Ω. 8—11 om. F. 10 *Thessalus* A N, *uerberat* Δ. 13 *ueniat* Δ. *formosus*
 Housm., *formosae* Ω. 15—17 om. F¹. 15 *harum* Heins. 16 *interpungit* Leo. 17 *longe te* A N. 19 *uix sanum*.
 fort. *quas nua mea te possit* coll. Ou. Tr. III 3. 81—84 (*quod si in te me possim* cod. Pass.), *quae cum mixta mea possim*
 Baehr. 22 *e* Ω. XX 1 *Nee* φ, *Haec* τ. 3, 4 *interpungit* Rutgersius. *minis* μ, *minis* N, *minis* peioraue O.
hic (= talis) nos, (*sic*) *erat* Baehr., *dicerat* O, *dixerit* N, *trux erat* Housm. 5 *specie* Heins., *speciem* Ω. 6 *Thero-*
donum(h)co Ω. 7 *hanc* φ N, *nunc* Δ, corr. Auratus. *umbrosae fl.* Ω, corr. Hoeufft.

lumina deiectis turpia sint laerimis.
 an quia parua danus mutato signa calore,
 et non ulla meo clamant in ore fides?
 uos eritis testes, siquos habet arbor amores,
 fagus et Arcadio pinus amica deo. 20
 a, quotiens uestras resonant mea uerba sub umbras,
 scribitur et teneris Cynthia corticibus!
 a, tua quot peperit nobis iniuria curas,
 quae solum tacitis cognita sunt foribus!
 omnia consueui timidus perferre superbae 25
 inssa neque arguto facta dolore queri.
 pro quo mi nudi montes et frigida rupes
 et datur inculto tramite dura quies;
 et quodenuque meae possunt narrare querelae,
 cogor ad argutas dicere solus anes. 30
 sed qualiscumque es, resonent mihi 'Cynthia'
 siluae,
 nec deserta tuo nomine saxa uacent.

XIX

Non ego nunc fristes uereor, mea Cynthia, Manes,
 nec moror extremo debita fata rogo;
 sed ne forte tuo careat mihi funus amore,
 hic timor est ipsis durior exequiis.
 non adeo leuiter nostris puer haesit ocellis, 5
 ut meus obliito puluis amori uacet.
 illie Phylacides iucundae coniugis heros
 non potuit caecis inmemor esse locis,
 sed cupidus falsis attingere gaudia palmis
 Thessalis antiquam uenerat umbra domum. 10
 illie quicquid ero, semper tua dicar imago:
 traicit et fati litora magnus amor.
 illie formosus ueniant chorus heroinae,
 quas dedit Arginis Dardana praeda uiris;
 quarum nulla tua fuerit mihi, Cynthia, forma 15
 gratior, et (Tellus hoc, ita iusta, sinat)
 quamuis te longae remorentur fata senectae,
 cara tamen laerimis ossa futura meis:
 quae tu nua mea possis sentire fanilla!
 tum mihi non ullo mors sit amara loco. 20
 quam uereor, ne te contempto, Cynthia, busto
 abstrahat a nostro puluere iniquus amor,
 eogor et imitum laerimas siccare cadentes:
 flectitur adsiduis certa puella minis.
 quare, dum licet, inter nos laetemur amantes: 25
 non satis est ullo tempore longus amor.

XX

Hoc pro continuo te, Galle, monemus amore;
 id tibi ne uacuo dehat ex animo;
 saepe imprudenti fortuna occurrit amanti
 crudelis: Minuis hic erat Ascanius.
 est tibi non infra specie, non nomine dispar 5
 Thiodamanteo proximus ardor Hylae:
 huic tu, siue leges Umbrae sacrae flumina siluae,
 siue Aniena tuos tinxerit unda pedes,
 siue Gigantea spatia habere litoris ora,
 siue ubienuque uago fluminis hospio, 10

Nympharum cupidas semper defende rapinas (non minor Ausonias est amor Hydríadas), ne tibi sit, durum, montes et frigida saxa, Galle, neque expertos semper adire lacus; quae miser ignotis error perpossum in oris Herculis indomito fleuerat Ascanio. namque ferunt olim Pagasae nauatibus Argon egressam longe Phasidos isse niam, et iam praeteritis labentem Athamantidos undis Mysorum scopulis adplicuisse ratem. hic manus heroum, placidis ut constitit oris, mollia composita litora fronde tegit. at comes inuicti iuuenis processerat ultra, sacram sepositi quaerere fontis aquam. hunc duo sectati fratres, Aquilonia proles, hunc super et Zetes, hunc super et Calais, oscula suspensis instabant carpere palmis, oscula et alterna ferre supina fuga. ille sub extrema pendens seclunditur ala et nolueres ramo submonet insidias. iam Pandioniae cessit gemis Orithyiae: a dolor, ibat Hylas, ibat Eulydríasin. hic erat Arganthei Pege sub uertice montis grata domus Nymphis umida Thyiasin; quam supra nullae pendebant debita curae roseida d' sertis poma sub arboribus, et circum irriguo surgebant lilia prato candida purpureis mixta papaueribus. quae modo decerpens tenero pueriliter ungui proposito florem praetulit olleio, et modo formosis incubentibus nescius undis erorem blandis tardat imaginibus. tandem haurire parat demissis luminum palmis imixtus dextro plena trahens uero. cuius ut accensae Hydríades candore puellae	15 20 25 30 35 40 45	miratae solitos destituere choros, prolapsum leuiter facili traxere liquore: tum sonitum rapti corpore fecit Hylas. cui praenū Alcides iterat responsa: sed illi nomen ab extremis fontibus aura refert. his, o Gallo, tuos monitus seruabis amores, formosum ni uis perdere rursus Hylam.	50
		XXI	
Tu, qui consortem properas euadere casum, miles, ab Etruscis saneius aggeribus, qui nostro gemitu turgentia lumina torques, pauis ego sum nostrae proxima militiae. sic te seruato possint gaudere parentes, ut soror acta tuis sentiet et lacrimis, Gallum per medios ereptum Caesaris enses effugere ignotas non potuisse manus; et quaecumque super dispersa iuenerit ossa montibus Etruscis, haec sciat esse mea.	5 10	5 10	
		XXII	
Qualis et unde genus, qui sint mihi, Tulle, Penates, quaeris pro nostra semper amicitia, si Perusina tibi patriae sunt nota sepulchra Italiae duris iunera temporibus, eum Romana suos egit discordia ciues, (sic, mihi praecipue, puluis Etruscae, dolor, tu proiecta meae perpeasa es membra propinqui, tu nullo miseri contegis ossa solo), proxima subposito contingens Vmbria campo me gemitu teris fertilis uberibus.	5 10	5 10	

LIBER SECVNDVS VT VVLGO DICTVR

I

Quaeritis, unde mihi totiens scribantur amores, unde meus ueniat mollis in ora liber. non haec Calliope, non haec mihi cantat Apollo; ingenium nobis ipsa puella facit. sive lyrae carmen digitis percussit eburnis, miramur, facilis ut premat arte manus, seu nidi ad frontem sparsos errare capillos, gandet laudatis ire superba comis: sive illam Cois fulgentem incedere coecis, haec totum e Coa ueste uolumen erit: seu eum poscentes somnum declinat ocellos, inuenio eausas mille poeta nomas: seu nuda erepto necum luctatur amictu, tum uero longas condimus Híadas:	9 10 7 8 5 6 11	seu quicquid fecit sine est quodcumque locuta, maxima de nihilo nascitur historia. quod mihi si tantum, Maecenas, fata dedissent, ut possem heroas ducere in arma manus, non ego Titanas euerem, non Ossan Olympo impositam, ut caeli Pelion esset iter, non ueteres Thebas, nec Pergama nomen Homeri, Xerxis et imperio bina coisse uada, regnaue prima Remi aut animos Carthaginiis altae, Cimbrorumque minas et benefacta Mari: bellaque resque tui memorarem Caesaris, et tu Caesare sub magno cura secunda fores. nam quotiens Mutinam aut ciuilia busta Philippos aut euerem Siciliae classicae bella fugae euersosque focos antiquae gentis Etruscae et Ptolomaei litora capta Phari,	15 20 25 30
---	-----------------------------------	---	----------------------

XX 11 *semper cupidas* φ N. 12 *Ausonias* (= *Adriadas*) Perreius, cf. Catull. 91. 6, *ausoniis* Ω. *Hydríasin* Lach. (*-adas* nos), *adriecis* Ω, *Adriasin* Struuius, et *Dryasin* Heins. sed Dryades arborariae non aquatiles. 13 *sicut duri* Ω, corr. v mg. *turbida* φ unde Gronouius *torrida* se. gelu. 14 *exparto* Liuiueius. 21 *placitis* Heins. 23 *sacrum* Rutgersius, *uana* Ω. 26 *αθηνας* φ N. fort. *super il.* 27 *puluis* ('remigio alarum') Ω, *pluitis* v mg. 31 *cesset* Ω, *cessat* v. 32 *Eulydríasin* (*Eulydr.* nos) Baehr., at *Hydríasin* Unger, *uandrius* (*hana*, Δ) hinc Ω, *Hatmadriasin* uulg. 33 *Pege* Turnebus, *Pege* Scal., *phage* Ω. 45 *quois* Δ, *deidrey* Δ *lades* Ω uulg., corr. Unger. 48 *tum comitem* v. c. *ciuit* Sandström. 49 *ut 'Hyla'* respondet: at Fontaine, *derat* respondet: at Haupt. 51 *monitis* Δ. 52 *nymphis credere* Ω, corr. Palm. *rursus* v Palm. (*rusus* Housm.), *uisus* Ω. XXI priori continuat O. 3 *quid* Ω, *quia* J. H. Onions. 4 *uaxina* v mg. 5 *si D.* ut post *seru.* add. Ω, del. Pass. 6 *ut* nos (cf. 5), in Ω, *haec* Beroaldus, *scituit* nos, *sentiat* Ω. 9 *quicunq;* Δ. XXII priori continuat N. 3 *sepulta* codd. Pass. 6 *sit* Ω, *sis* Scal. 8 *tu* N, et φ D fort. V^l. post 8 Housm. inserit H 30. 21, 22 et post 10 IV 1. 65, 66. 9 *an subposito* = *cupios*?

II I 3 *Calliope* Δ, ? φ. 5, 6 post 7, 8 posuit Fontaine (Lach.), 7, 8 post 9, 10 Lach. 5 *illam*, *inuat* Housm. traditum ordinem seruans qui sic quoque seruari poterit si in 5 *sua uidi* legeris et in 7 *sine illi*. *coecis* Lach., *e uis* φ N, *lois* Δ. 6 *h v* Kuinoel, *hoc* Ω. *actatna* e Rosberg. 10 *facilis* Δ. *premat* suspectum, *regat* Schrader et Hensterluys, *facili* ut *tempus* nos. 11 *cum*, *iam* Baehr., *tum* Housm. 11, 12 post 13, 11 positus. 14 *tunc* φ. 20 *inpositum* Δ fort. recte. 21 *uo* Δ N. 23 *Carthaginiis* D. 24 *Cimbrorumque* Lach. 30 *ptolomaei* N, *ptol.* V, *thol.* φ, *ptolomaei* D.

aut canerem Aegyptum et Nilum, cum atratus in
urbem
septem captiuis debilis ibat aquis,
aut regum auratis circumdata colla catenis,
Aetiaque in Sacra currere rostra Via,
te mea Musa illis semper contexeret armis, 35
et sumpta et posita pace fidele caput.
(Theseus infernis, superis testatur Achilles,
hic Ixioniden, ille Menoetiaden.)
sed neque Phlegraeos Iouis Encladique tumultus
intonet angusto pectore Callimachus, 40
nec mea commeniunt duro praecordia uersu
Caesaris in Phrygios condere nomen auos.
nauita de uentis, de tauris narrat arator;
enumerat miles vulnera, pastor onus;
nos contra angusto uersantis proelia lecto: 45
qua pote quisque, in ea contera arte diem.
laus in amore mori: laus altera, si datur uno
posse frui: fruar o solus amore meo!
si memini, solet illa lenis culpae puellas,
et totam ex Helena non probat Iliada, 50
seu mihi sunt tangenda nonerac pocula Phaedrae,
poenula priuigium praedata est femina sensus,
seu mihi Graeco pereundum est gramine sine
Colchis Ioleiacis urat aliena foecis,
una meos quoniam praedata est femina sensus, 55
ex hac ducentur tumera nostra domo.
omnis humanos sanat medicina dolores:
solus amor morbi non habet artificem.
tarda Philoctetae sanant erura Machaon,
Phoenicis Chiron lumina Phillyrides; 60
et dens extintum Cressis Epidaurius herbas
restituit patriis Androgeona foecis;
Mysus et Haemonia iuuenis, qua cuspide uulnus
senserat, hac ipsa cuspide sensit open.
hoc siquis nitium poterit mihi demere, solus 65
Tantaleae poterit tradere poma manu:
dolia uirginis idem ille replerit urnis,
ne tenera adsidua colla grauentur aqua:
idem Caecaeae soluet de rupe Promethei
brachia et a medio pectore pellet anem. 70
quandocumque igitur uitam mea fata reposecent,
et breue in exiguo marmore nomen ero,
Maecenas, nostrae spes imidiosa iuuentae,
et uitae et mortis gloria iusta meae,
si te forte meo ducet uia proxima busto, 75
esseda caelatis siste Britanna iugis,
talique illacrimans mutae iace uerba faillae:
'huic misero fatum dura puella fuit.'

II

(Liber eram et uacuo meditabar uiuere lecto,
at me composita pace fefellit Amor.)
cur haec in terris facies humana moratur?
Iuppiter, ignosco pristina furta tua.
fulua coma est longaeque manus, et maxima toto 5
corpore, ut incedit uel loue digna soror,
aut eum Dulichias Pallas spatiat ad aras,

Gorgonis anguiferae pectus operta conis,
qualis et Ischomache Lapithae genus heroine,
Centauris medio grata rapina uero, 10
Mercurio Ossaeis fertur Bocheidos undis
uirgineum primo composuisse latus.
cedite iam, diuiae, quas pastor uiderat olim
Idaeis tuniceis ponere uerticibus,
hanc utinam faciem nolit mutare senectus, 15
etsi Cumaeae saecula natis aget.

III

'Qui nullam tibi dicebas iam posse nocere,
haecisti, cecidit spiritus ille tuus.
uix unum potes, infelix, requiescere mensum,
et turpis de te iam liber alter erit.'
quaerebam, sicca si posset piscis harena 5
nec solitus ponto uiuere forams aper,
aut ego si possem studiis uigilare seueris;
differtur, nunquam tollitur ullus amor.
nec me tam facies, quamuis sit candida, cepit
(Iilia non domina sunt magis alba mea) 10
nec de more eomae per leuia colla fluentes,
non oculi, geminae, sidera nostra, faces,
nec siqua Arabio lucent bombyce puella
(non sum de nihilo blandus amator ego), 15
ut Maecotica nix nimio si certet Hiberio,
utque rosae puro lacte natant folia,
quantum quom posito formose saltat Iaceho,
egit ut eulantes dux Ariadna ehoros, 17
et quantum, Aeolio cum temptat carmina plectro,
par Aganippeae ludere docta lyrae, 20
et sua cum antiquae committit scripta Corinnae,
'carmina quae quibus non putet aequa suis.'
num tibi nascenti primis, mea uita, diebus
candidus argentum sternunt omen Amor?
haec tibi contulerunt caelestia munera diui, 25
haec tibi ne matrem forte dedisse putes,
non non humani sunt partus talia dona:
ista decem menses non peperere bona.
nec semper nobiscum humana cubilia nises;
Romana accumbens prima puella Ioni. 30
gloria Romanis uia es tu nata puellis:
post Helenam haec terris forma secunda redit. 32
haec ego nunc mirer si flagrat nostra iuuentus?
pulchrius haec fuerat, Troia, perire tibi.
olim mirabar, quod tanti ad Pergama belli 35
Europae atque Asiae causa puella fuit:
nunc, Pari, tu sapiens et tu, Menelae, fuisti,
tu quia posebas, tu quia lentus eras,
digna quidem facies, pro qua uel obiret Achilles
uel Priamus, belli causa probanda fuit. 40
siquis unlt fama tabulas anteire uetustas,
hic dominam exemplo ponat in arte meam,
sine illam Hesperis sine illam ostendet Eois,
uret et Eoos, uret et Hesperios.

IV (His saltem ut teneat iam finibus! ei mihi,
siquis, 45

I 31 *giptum* f, *epili* *Egyptum* φ N, *cyprum* Δ, *coptum* Baehr. *atratu*s Baehr., *attractus* A N, *tractatus* F, *tractus* Δ. 35 *contexeret* Ω. 37, 38 ponendi uid. ante III 9. 33, 34 quos u. hic inserere uult Housm. 41 *praeueniunt* F et ex *conu.* A². 45 *uersantis* Muell., *uersantis* Ω. 47 *uno* = *anti* quod conu. Hocufft et H. Bosscha. 53 *sumunt* d mg. *stae* languet, *num* *scu* *mi*? 54 *Ioleiacis* Scal., *Achaleiacis* Ω. a u. 57 nouam elegiam constituit Heimreich post 70 insertis 4. 7 16 (17 26) praecunte Scal. 58 *habet* 'Vossianus quartus', *amat* Ω ex I 2. 8. 61 *Cressis* Ω. 63 interpunctio Scal. *Haemonia* Heins. post hunc u. deficit A. 66 *Tantalea* N, *Tantala* O (= F D V), corr. Beroaldus. 67 *umbra*s Baehr. 71 *me* Heins. 78 nouum carmen in N. II 1, 2 hic alienos ante 3. 5 Scal. posuit. 4 *ignoro* Ω, corr. u v, *uimiso* Burn. 6 *ut* nos, et 7. 7 *aut*, fort. *uel*, et 7. 9 12 post 1 3. 6 ponit Housm. 9 *Ischomachi* Schneidewin. 11 *Mercurio* Baehr. Δ, *Ossaeis* Burn., *satis* Ω, *talis* Haupt, *Sais* D. Calderinus. *bocheidos* Ω μ, corr. u. 12 *Brimo* Turnebus. 13 *am* 7, *etiam* Ω. III 1 *nullum* Ω, corr. Heins. 9 44 priori carmini adhaerit Housm. 10 *sint* FN. 11, 12 post 16 transp. Housm. 11 et M. F. 17 *quom* Lach., *quod* Ω. 18 *adriagna* N¹, *adrianna* F, *adriana* Δ, corr. u. 22 *quibus* Ω, *lyrimus* v mg. Vrbinas 64H(?) unde *que* *Erinnus* Volscus Beroaldus, alia alii temptantur uelut *quatus* P'alm. *putet* nos, *putet* Ω. 23 *non* N, *nunc* Δ. 24 *candidus* Macrobius (Gr. Lat. Keil V p. 626, 15) cod. Vat. ap. Pass., *arbidus* F N, *aridus* Δ, *angustae* Macrobius. 25 *contulerint* FN et post ras. V, *cum* *tulerint* D. 26 *me* O. 27 *partus* sunt N f. 29 et 31 inter se transp. Sterke Lach. 30 *accumbens* Ω. 33 at D F. *non* V, *non* in *nunc* corr. N, *num* Burn. *flagrat* Fontaine Keil, *flagret* Ω. 34 *Priamus*, interpunctio Heimsterhuys. 42 *arte* D, *ante* eett. 45-54 ad priora plane non pertinentes cum IV coniungunt Schrader alii. 45, 46 cum sequentibus non cohaerere uidit Scal. hci Lach., ã F, aut N Δ, ah Puccius.

acrius ut moriar, tenerit alter amor !
 ac veluti primo taurus detractat atrata,
 post venit assueto mollis ad arua iugo,
 sic primo iuvenes trepidant in amore feroces,
 dehinc domiti post haec aequa et iniqua ferunt.
 turpia perpressus uates est uincla Melampus,
 cognitus Iphiteli subripuisse boues ;
 quem non luera, magis Pero formosa coegit,
 mox Amythaonia nupta futura domo.

IV

Multa prius dominae delicta queraris oportet,
 saepe roges aliquid, saepe repulsas eas,
 et saepe immeritis corruptus dentibus ungues,
 et crepitum dubio suscitet ira pede.
 15 (nequiquam perfusa meis unguenta capillis,
 ibat et expenso planta morata gradu.)
 non hic herba ualet, non hic nocturna Cytaeis,
 non Per/medeae graminia cocta manus ;
 25 nam eni non ego sum fallaci praemia uati ?
 26 quae mea non decies somnia uersat annis ?
 21 non eget hic medicis, non lectis mollibus aeger, II
 huic nullum caeli tempus et aura noceat ;
 ambulat, et subito mirantur funus amici :
 sic est incautum, quidquid habetur amor ;
 19 quippe ubi nec causas nec apertos cernimus
 iectus :
 20 unde tamen nemiant tot mala, caeca uia est.
 27 hostis siquis ueniat, amet ille puellas :
 gaudeat in puero, siquis amicus erit,
 tranquillo tuta descendit lumine cymba :
 30 quid tibi tam parui litoris unda noceat ?
 alter saepe uno mutat praecordia uerbo ;
 altera uix ipso sanguine mollis erit.

V

Hoc uerum est tota te ferri, Cynthia, Roma
 et non ignota uiuere nequitia ?
 haec merui sperare ? dabis mihi, perfida, poenas :
 et nobis aliquo, Cynthia, uentus erit.
 inueniam tamen e multis fallacibus unam,
 5 quae fieri nostro carmine nota uelit,
 nec mihi tam duris insultet moribus et te
 uelliet : heu sero flebis amata diu.
 nunc est ira recens, nunc est discedere tempus :
 si dolor atherit, crede, redibit amor.
 10 non ita Carpathiae uariant Aquilonibus undae
 nec dubio nubes uertitur atra Noto,
 quam facile irati uerbo mutantur amantes :
 dum licet, iniusto subtrahe colla iugo.
 nec tu non aliquid, sed prima nocte, dolebis :
 15 omne in amore malum, si patiare, leue est.
 at tu per dominae Iunonis dulcia iura
 parce tuis animis, uita, nocere tibi.
 non solum taurus ferit unci cornibus hostem,
 uerum etiam instanti laesa repugnat ouis.
 20 nec tibi periuro scindam de corpore uestes,
 nec mea praecclusas frerit ira fores,
 nec tibi conexas iratus carpere crines
 nec duris ausim laedere pollicibus :
 rusticus haec aliquis tam turpia proelia quaerat,
 cuius non hederæ circumiere caput.

III 51 *nylampus* N V, *uil.* F. 53 *nunc* D F. IV 5, 6 hic alienos esse censet Housm. 7 *noctura* D. 8 *per mede(a)e* Ω. disticha 9-10 et 15-16 locum inter se mutare iussimus, 15-16 post 8 transp. Birt 15 *praemia* Δ. 17 *ipse* D F. 20 *uicinis* Palm. V continuat priori F N. 3 *ni* F N. 4 *aliquo* H. Bosscha (et Lach.), *aquilo* Ω. 10 *abf.* Δ, *aff.* F N. 21 *periaræ* Δ. VI 2 *pedes* Δ. 5 *disiectas* Schrader, *delectas* Ω, *delectas* f v edd. 8 *ue* Δ N, *u* F, *ue desint* f. 9 *numina* codd. Pass. et Gebhardi, fort. recte. 11 *laedit* τ edd. *dedit* v edd. 12 *quo* Doussat filius uulg. 13 *laedunt* (-ant &) τ edd. 15 *uentum* Lach. 20 *duræ* τ. 23 *amici* Ω. 23, 24 ante 41 ponit Heimreich, post 24, 26, 34, 36, 40 lacunas indicauit Lach. 26 *cuius* N, *cuius* F, *quouit* D is Δ. *quolibet* Δ Bacher., *culibet* F. 31 *tenchris* Fontaine. 32 *turpia* Herwerden, *orgia* Ruhnken. *sub.* sed F. 35 *si* Heydenreich uu. 35-36 ante 27 traiecit, melius Fort *nunc non*. 41 *ue ducit* Ω, corr. Birt. 41, 42 sequentis carminis fuisse docet Bacher. VII 1 *est* Ω, *es* Schrader Koppiers. 2 *stemus* Ω. 3 *ni* N, *quis* O. 8 *prodere* Pass. *amore* Δ.

scribam igitur, quod non unquam tua delect aetas,
 'Cynthia forma potens, Cynthia uerba leuis.'
 erede mihi, quamuis contemnas murmura famae,
 hic tibi pallori, Cynthia, uersus erit.

VI

Non ita complebant Ephyreae Laidos aedes,
 ad cuius iacuit Graecia tota fores,
 turba Menandreae fuerat nec Thaidos olim
 tanta, in qua populus lusit Eric/thomius,
 nec quae disiectas potuit componere Thebas,
 5 Phryne tam multis facta beata uiris,
 quin etiam falsos fingis tibi saepe propinquos,
 oscula nec desunt qui tibi iure ferant.
 me iuuenum pictae facies, me nomina laedunt,
 me tener in cunis et sine noce puer.
 10 me laedet si multa tibi dabit oscula mater,
 me soror et cum qua dormit amica simul :
 omnia me laedunt : timidus sum (ignosce timori)
 et miser in tunica suspicor esse uiram.
 his olim, ut fama est, uitiis ad proelia uentum est ;
 his Troiana uidet imera principis.
 16 aspera Centauros eadem dementia iussit
 frangere in aduersum poenula Pirithoum.
 cur exempla petam Graium ? tu criminis auctor,
 nutritus ubi, Romule, lacte lupae :
 20 tu rapere intactas docuisti impune Sabinas :
 per te nunc Romae quilibet audeat Amor.
 (felix *Adhueti* conmix et lectus Vlixis,
 et quaecumque uiri femina limen amat.)
 25 templa Pudicitiae quid opus statuisse puellis,
 si cuius nuptae quilibet esse licet ?

quae manus obsecnas depinxit prima tabellas
 et posuit casta turpia uisa domo,
 illa puellarum ingenios corruptit ocellos
 nequitiaeque suae noluit esse rudes.
 30 a gemat in terris ista qui protulit arte
 iurgia sub tacita condita laetitia.
 non istis olim uariabant teeta figuris :
 tum paries nullo crimine pietus erat.

sed non immerito uelauit aranea famum
 et mala desertos occupat herba deos.

quos igitur tibi eustodes, quae limina ponam,
 quae nunquam supra pes inimicus eat ?
 nam nihil imitae tristic custodia prodest :
 40 quam peccare pudet, Cynthia, tuta sat est.

(non uxor nunquam, nunquam seduere amica :
 semper amica mihi, semper et uxor eris.)

VII

Gauisa es certe sublatam, Cynthia, legem,
 qua quondam edicta fleuiss uterque diu,
 ni nos diuideret : quamuis diducere amantes
 non queat inuito Iuppiter ipse dios.
 'at magnus Caesar.' sed magnus Caesar in armis :
 5 denictae gentes nil in amore ualent.
 nam citius pateret caput hoc discedere collo,
 quam possem nuptae perdere more faces,

aut ego transirem tua limina clausa maritus,
respicens undis prodita luminibus, 10
a mea tum qualis emeret tibi tibia somnos,
tibia funesta tristior illa tuba!

*

unde mihi patriis natos praebere triumphis?
nullus de nostro sanguine miles erit.
(quod si nostra meae comitarent castra puellae, 15
non mihi sat nauus Castoris iret equus,
hinc etenim tantum meruit mea gloria nomen,
gloria ad hibernos lata Borysthenidas.)
tu mihi sola places: placeam tibi, Cynthia, solus:
hic erit et patrio nomine pluris amor. 20

VIII

Eripitur nobis iam pridem cara puella,
et tu me lacrimas fundere, amice, uetas!
(nullae sunt inimicitiae nisi amoris acerbae:
ipsum me iugula, lenior hostis ero.)
possum ego in alterius positam spectare lacerto? 5
nec mea dicitur, quae modo dicta mea est?
magni saepe duces, magni cecidere tyranni,
et Thebae steterunt altaeque Troia fuit. 10
omnia uertuntur: certe uertuntur amores:
uincere aut uincis; haec in amore rota est. 8
(munera quanta dedi uel qualia carmina feci!
illa tamen nunquam ferrea dixit amo.) 11

ergo tam multos nimium temerarius annos,
improba, qui tulerim teque tuamque domum,
ecquandone tibi liber sum uisus? an usque 15
in nostrum iacis uerba superba caput?

Sic igitur prima moriere aetate, Properti?
sed morere, interitu gaudeat illa tuo,
exagitet nostros Manes, sectetur et umbras,
insultetque regis, caedet et ossa mea. 20
(quid? non Antigoniae tumulo Boeotias Haemon
corrui ipse suo saucius ense latus
et sua cum miserae permisit ossa puellae,
qua sine Thebanum noluit ire domum?)
sed non effugies: necum moriaris oportet;
hoc eodem ferro stillet uterque error. 25
quammis ista mihi mors est inhonesta futura,
mors inhonesta quidem, tu moriere tamen.
ille etiam abrepta desertus coninge Achilles
cessare in tectis pertulit arma sua.
uiderat ille fuga stratos in litore Aehinos,
feruere et Hectorea Dorica castra face;
uiderat informem multa Patroclon arena
perrectum et sparsas caede iacere comas,
omnia formosam propter Briseida passus:
35 tantus in erepto saeuit amore dolor,
at postquam sera captiua est reddita poena,
fortem illum Haemoniis Hectora traxit equis,
inferior multo cum sine uel matre nel armis,
mirum, si de me iure triumphat Amor? 40

VII 11 *conuert.* fort. *quaterit*, tibi om. F. *tibia* Ω , *Cynthia* ϵ . 14 *erat* Baehr. 13 nouum carmen in Ω . *quatos* Δ N. 15 18 hic alieni; quid enim Propertius miles ad Propertium patrem? *nostra* nos, *uera* Ω , *q. mea si teneat* Heins. haud male si *uera* (h. e. 'fidae') scripsisset. 16 *nauus* Housm., *uagrus* Ω . 18 *hibernus* conuincimus pro *hibernos*; nam 'Borysthenidas' ignotum. 20 *patriae* D V¹ (?), *nomine* nos, *sanguis* Ω ex u. 14. VIII 3, 4 ad 3. 19 52 pertinet; alienos hic esse uidit Housm. 4 *senior* Δ . 7, 8 post 10 transp. Scal. 8 *at uincis* Palm. fort. recte. 10 *steterunt* Ω , corr. Scal. 11, 12 alienos hic esse monuit Housm., 13 16 Lach. 13 *iam* Ω . 14 *quia* N¹ unde *quam* Muell. 17 a prioribus separauit Lach. 21 24 hic alienos post 28, 40 reicit Housm. 21 *hottius* Ω . 23 *uisura* — *puella* Tyrrell. 25 23 ad 9. 49 52 pertinere putat Barm. *afficiis* O μ . 29 sqq. a prioribus separauit Baehr. 30 *Teneros* cod. Pass., *Tecaris* Housm. 31 *fajaa* Pass., *fajaa* Ω . *stratos* Pass., *tractos* Ω . 38 *idem* Mueller, ille Kooten. 39 *matre* cod. Pass., *uicite* (in arte D) Ω . IX 2 *dicto* F N V. 3 *salua*, fort. *arba*, sola Latinus Latinus. 8 *illi* Lach. 12 *propositum* F N. *simone* Guyetis Housm., *simone* Ω . *uagis* Finger, *uadis* Ω , *flauis* — *uadis* Heins. cum Xanthi epitheto. 13, 14 ante H ponit Valken., *et tanti uix sanum*, fort. *et honoti*. cf. Quint. Sm. 3, 723 sqq. *siccans* tibi e., *Achille* Birt, facilius esset *et tui tibi e.*, *Achille*. *Achillis* O. 15 *quom* l. Δ , *quando* ibi cod. Pass., *cui tum* Housm. 16 *toro* τ , *uero* Ω . 17 *uicis* F N, *castis* Δ . *uaptis* Baehr., *uadis* Ω . 18 *otia* *tunc* Housm. bene. 21 *duce* O. 26 *placantur* F, *placantur* Δ . 23 *quidam* Otto. 29, 30 post 20 transp. Housm. 38 *precor*, *quidam* F. 41 43 loco non suo esse monuit Wakker. 43 *nobis* F N, *nobis est* D, *uagis est* V. 44 *erit* nos, *eris* Ω . *sic* N, *sit* F¹. *nihil* nos, *michi* Ω . 49 sqq. cf. ad 8, 3, 4, et 25-28. 52 *superbe* Birt.

IX

Iste quod est, ego saepe fui, sed fors et in hora
hoc ipso eiecto carior alter erit.
Penelope poterat bis denos salua per amos
uiuere, tam multis femina digna prociis;
coniugium falsa poterat differre Minerna,
nocturno solmens texta diurna dolo; 5
uisura et quamuis nunquam speraret Vlixen,
illum expectando facta remansit anus,
necon exanimem amplectens Briseis Achillen
candida nesana uerberat ora manu,
et dominum lauit maerens captiua eruentum
appositum flauis in Simoente uagis,
foedauitque comas, et tanti corpus Achilli
maximaeque in parua sustulit ossa manu,
cum tibi nec Peleus aderat nec caerulea mater, 15
Seyria nec niduo Deidamia toro.
tunc igitur neris gaudelat Graecia *uaptis*;
tunc etiam felix inter et arma pulor.
at tu non una potuisti nocte uacare,
impia, non unum sola manere diem. 20
quid si longinquos retineret miles ad Indos,
aut mea si staret nauis in Oceano? 29
quin etiam multo duxistis pocula risu:
forsitan et de me uerba tuere mala. 30
hic etiam petitur, qui te prius ipse reliquit:
di faciant, isto capta frangere uiro!
haec mihi nota tuam propter suscepta salutem, 25
cum capite hoc Stygiae iam poterentur aquae,
et lectum flentes circum starentis amici?
hic ubi tum, pro di, peribula, quis-ne fuit?
sed nobis facile est uerba et componere fraudes: 31
hoc unum didicistis femina semper opus,
non sic incerto mutantur flamine Syrtis,
nec folia hiberno tam tremefacta Noto,
quam cito feminea non constat foedus in ira, 35
sine ea causa grauis, sine ea causa lenis.
nunc, quoniam ista tibi placuit sententia, cedam:
te, procor, pueri, promite acuta magis;
figite certantes atque hanc mihi sohite uitam:
sanguis erit uobis maxima palma meus. 40

sidera sunt testes et matutina pruina
et furtim misero ianna aperta mihi,
tenihil in uita nobis acceptus nunquam:
nunc quoque erit, quamuis sis inimica, nihil.
nec domina ulla meo ponet nestigia lecto: 45
solus ero, quoniam non licet esse tumi.
atque utinam, si forte pios eduximus amos,
ille uir in medio fiat amore lapis!
non ob regna magis diris cecidere sub armis
Thebanum media non sine matre duces. 50
quam, mihi si media liceat pugnare puella,
mortem ego non fugiam morte subire tua.

X [III I]

Sed tempus lustrare alii *Heliconae choreis,*
campum et Maeonio iam dare tempus equo,
 iam libet et fortes memorare ad proelia turnas
 et Romana mei dicere castra duces,
 quod si deficiant vires, audacia certe 5
 laus erit: in magnis et voluisse sat est.
 (aetas prima canat *Veneres, extrema tumultus;*
bella canam, quando scripta puella mea est.)
 nunc nolo subducto granior procedere vultu,
 nunc aliam citharam me mea Musa docet. 10
 surge, anime, ex humili; iam, carmina, sumite vires;
Pierides, magni nunc erit oris opus:
 iam negat *Euphrates equitem post terga tueri*
Parthorum et Crassos se tenuisse dolet:
 India quin, *Auguste, tuo dat colla triumpho,* 15
 et domus intactae te tremat Arabiae;
 et si qua extremis tellus se subtrahit oris,
 sentiat illa tuas postmodo capta manus.
 haec ego castra sequar: vates tua castra canendo
 magnus ero: seruent hunc mihi fata diem! 20
 ut caput in magnis ubi non est tangere signis,
 ponitur hic imos ante corona pedes,
 sic nos nunc, inopes laudis conscendere in arcem,
 pauperibus sacris uilia tura damus.
 nondum etiam *Aseraeos norunt mea carmina fontes,*
 sed modo *Permessi flumine lauit Amor.* 26

XI [III II]

Scribant de te alii vel sis ignota licebit:
 laudet, qui sterili semina ponit humo.
 omnia, crede mihi, tecum uno manera lecto
 auferet extremi funeris atra dies:
 et tua transibit contemnens ossa maior,
 nec dicet 'civis hic docta puella fuit.' 5

XII [III III]

Quicumque ille fuit, puerum qui pinxit Amorem,
 nonne putas miras hunc habuisse manus?
 is primum vidit sine sensu vivere amantes
 et leuibis curis magna perire bona.
 idem non frustra ventosas addidit alas, 5
 fecit et *heu* nano corde volare deum;
 scilicet alterna quoniam iactamur in unda,
 nostraque non ullis permanet aura locis:
 et merito hamatis manus est armata sagittis,
 et phartra ex numero *Gnosia* utroque iacet; 10
 ante ferit quoniam, tuti quam cernimus hostem,
 nec quisquam ex illo vulnere sanus abit.
 in me tela manent, manet et puerilis imago:
 sed certe pennas perdidit ille suas;
 euolat hen nostro quoniam de pectore nusquam 15
 assiduumque meo sanguine bella gerit.
 quid tibi inuendum est siccis habitare medullis?
 si pudor est, alio traice tela tua.
 intactos isto satius temptare veneno:
 non ego, sed tenuis napulata umbra mea. 20

quam si perdidideris, quis erit qui talia cantet
 (haec mea Musa leuis gloria magna tua est),
 qui caput et digitos et lumina nigra puellae
 et canat ut soleant molliter ire pedes.

XIII [III IV]

Non tot *Achæmenis* armatur *fetrusca* sagittis,
 spicula quot nostro pectore fixit Amor.
 hic me tam graciles uctuit contemere Musas,
 inssit et *Aseraeum* sic habitare nemus,
 non ut *Pieriae* quereus mea verba sequantur, 5
 aut possim *Ismaria* dicere ualle feras,
 sed magis ut nostro stupefiat *Cynthia* uersu,
 tunc ego sum *Inachio* notior arte *Lino*.
 non ego sum formae tantum mirator honestae,
 nec si qua illustres femina iacet uos: 10
 me inuet in gremio doctae legisse puellae,
 auribus et puris scripta probasse mea.
 hoc ubi contigerit, populi confusa naletio
 fabula: nam domina indice tutus ero.
 quae si forte bonas ad pacem uerterit aures, 15
 possum inimicitias tunc ego ferre *Iouis*.

XIII^b [III V]

Quandocumque igitur nostros mors claudet
 ocellos,
 accipe quae serues funeris acta mei.
 5 nec mihi tunc fulero sternatur lectus eburno, 21
 nec sit in *Attalico* mors mea nixa toro; 22
 nec mea tunc longa spatietur imagine pompa, 19
 nec tuba sit fati uana querela mei; 20
 7 de it odoriferis ordo mihi lancibus, adsint 23
 plebei paruae funeris exequiae.
 sat mea sic magnas, si tres sint pompa libelli,
 10 quos ego *Persephoniae* maxima dona feram. 26
 tu nero nudum pectus lacerata sequeris,
 nec fueris nomen lassa uocare meum,
 osculaque in gelidis ponas suprema labellis,
 cum dabitur *Syrio* munere plenus onyx. 30
 15 deinde, ubi subpositus cinerem ne fecerit ardor,
 accipiat *Manes* parua testa meos;
 et sit in exiguo laurus super addita busto
 quae tegat extineti funeris umbra locum;
 et duo sint uersus: *QVI NVNC LACET HORRIDA*
PVLVIS 35
 20 *VNIUS* HIC *QVONDAM* *SERVVS* *AMORIS* *ERAT*.
 nec minus haec nostri notescet fama sepulchri,
 quam fuerant *Phibii* busta eruenta uiri.
 tu quoque si quando uenies ad fata, (memento)
 hoc iter ad lapides eana ueni memores, 40
 25 interea caue sis nos aspernata sepultos:
 nonnihil ad uerum conscia terra sapit.
 atque utinam primis animam me ponere cinis
 inssisset quaeuis de tribus una soror!
 nam quo tam dubiae seruetur spiritus horae? 45
 30 *Nestoris* est uisus post tria saecula cinis:
 cui si longuanae minisset fata senectae
Gallicus *Iliacis* miles in aggeribus,
 non ille *Antiochi* uidisset corpus humari,
 dicebat aut 'o Mors, cur mihi sera uenis?' 50

X continuat priori F, hinc nouum librum ordiuntur Lach. alii, initium periisse uidetur. 1 Est D. 2 et camp. Ω, transp. Housm. *Maconio* Heims., (*h)at)emonio* Ω. 7, 8 hic alii et fortasse cum IV 1. 87, 88 coniungendi. 10 uane N V, uanque D F, uanque τ. 11 *antia* Ω, corr. Heims. *carmine* Δ N edd. multi ut cum *hucilli* coniungant. 13 *tiacri* malim. 14 *metuisse* V d mg., *tiuisse* v mg. 15 *quis* Ω. 22 *haec* F N. 23 in a. Birt, *carmen* Ω, *calmen* τ. 25 *ctenim* Nodell al. XI multis fragmentum uidetur. 1 *ad* Ω, u F. 3 *secum* τ. 5 *hic* Ω et Ω, *haec* Birt cum n. XII 1 *puerum*, *prius* F. 3 *hic* F. 6 *haud uano* Nodell, *hugano* Ω. 7, 8 uix sani. Fontaine *uero* et in 8 *umbra* Baehr. 10 fort. *latet*. 11 *trctum* Barm. 12 *erit* D F. 15 *hen* *Marcus*, c O (i N), a Baehr. 18 *par* Ω, corr. v. *tela tua* τ, *pullata* Ω. XIII 1 *achimantiis* Ω, *arantur* O. *Euthya* Housm., *arantur* Sasa Itali. 12 *puer* F N V. 13 *haec* Santen, *haec* Ω. *contigerit* F N. 16 et 17 cohaerentia in O separarunt *Heinsterhuys* et *Schrader*. 21, 22 post 18 transp. Otto. 24 *obsequiu* F N (sed corr. N). 25 *sic* Baehr., *sit* Ω, *sot* τ. *ist* add. τ, *st* Baehr. 28 *tu me* *cris* Rossberg. 33 *funer* *quam* Housm. recte ut uid. 39 *adfata* Housm. passiuè accipiendum. 46 *iussus* Δ. 47 *cui* *si* *Liuius*, *quis* Ω. *tam* (ex 45) *haec*, Ω. *manissat* Δ, *iranissat* F. 48 *Gallius* corruptum ut uid. *caudus* (= Memnon) Naeke, praestaret *Ilius* (haec Lach.) *Argolicis*, cf. *Hom.* II. 8. 80 sqq. 49 *ille* om. N, unde aut Mueller.

35 tu tamen amisso non nunquam flebis amico :
 fas est praeteritos semper amare uiros,
 testis, cui niuenum quondam percussit Adonem
 nenantem Idalio uertice durus aper.
 illis formosus iacuisse paludibus, illuc 55
 40 diceris effusa tu, Venus, isse coma.
 sed frustra mutes reuocabis, Cynthia, Manes :
 nam mea quid poterunt ossa minuta loqui?

XIV [III VI]

Non ita Dardanio ganisus Atrida triumpho est,
 cum eaderent magnae Lamedontis opes,
 nec sic errore exacto laetatus Vlixes,
 cum tetigit curae litora Dulichiae,
 nec sic Electra, saluum cum aspexit Oresten, 5
 cuius falsa tenens fenerat ossa soror,
 nec sic incolument Minois Thesea uidit,
 Daedaliu lino cum duce rexit iter,
 quanta ego praeterita collegi gaudia nocte :
 immortalis ero, si altera talis erit. 10
 at dum demissis supplex ceruicibus ibam,
 dicebar sicco uilior esse lacu.
 nec mihi iam factus opponere quaerit iniquos,
 nec mihi ploranti lenta sedere potest.
 atque utinam non tam sero mihi nota fuisset 15
 condicio ! cineri nunc medicina datur.
 ante pedes caecis lucebat semita nobis :
 scilicet insano nemo in amore uidet.
 hoc sensi prolesse magis : contemnite, amantes :
 sic hodie neniet siqua negauit heri. 20
 pulsabant alii frustra dominantque uocabant :
 mecum habuit positum lenta puella caput.
 haec mihi denietis potior uictoria Parthis :
 haec spolia, haec reges, haec mihi currus erunt.
 magna ego dona tua ligam, Cytherea, columna,
 taleque sub nostro nomine carmen erit : 26
 HAS PONO ANTE TVAM TIBI DIVA PROPERTIVS
 AEDEM

EXVVIAS TOTA NOCTE RECEPTVS AMANS.
 (nunc in te, mea lux, ueniat mea litora nauis
 seruata, an mediis sidat homusta uadis, 30
 quod si forte aliqua nobis mutabere culpa,
 uestibulum iaceam mortuus ante tuum.)

XV [III VII]

O me felicem ! nox o mihi candida, et o tu
 lectule deliciis facte beate meis !
 quam multa adposita narramus uerba lucerna,
 quantaque sublato lumine rixa fuit !
 nam modo nudatis mecum est luctata papillis, 5
 interdum tunica duxit aperta moram.
 illa meos somno lapsos patefecit ocellos
 ore suo et dixit 'sicine, lente, iaces ?'
 quam uario amplexu mutamus brachia ! quan-
 tum
 oscula sunt labris nostra morata tuis ! 10
 non inuit in caeco Venerem corrumpere motu :
 si nescis, oculi sunt in amore duces.
 ipse Paris nuda fertur periisse Laeana,
 cum Menelaeo surgeret e thalamo,

nudus et Endymion Phoebi cepisse sororem 15
 dicitur et nudae concubuisse deae.
 quod si pertendens animo nescita cubaris,
 scissa neste meas experire manus :
 quin etiam, si me ulterius prouexerit ira,
 ostendes matri brachia laesa tuae. 20
 necdum inclinatae prohibent te uidere mammae :
 uiderit haec siquam iam peperisse pudet.
 dum nos fata sinunt, oculos satiemus amore :
 nox tibi longa uenit nec reditura dies.
 ac ueluti folia arentis liquere corollas, 51
 quae passim calathis strata natare uides,
 sic nobis, qui nunc magnum spiramus amantes,
 forsitan includet crastina fata dies. 54
 tu modo, dum luces, fructum ne desere uitae.
 omnia si dederis oscula, pauca dabis. 50
 errat, qui finem uestani quaerit amoris :
 uernus amor nullum nouit habere modum. 30
 exemplo iunctae tibi sint in amore columbae,
 masculus et notum femina coniugium. 28
 atque utinam haerentes sic nos uincere catena
 uellet, ut / nunquam solueret ulla dies ! 26
 terra prius falso partu deludet arantes, 31
 et citius nigros Sol agitabit equos,
 fluminaque ad caput incipient reuocare liquores,
 aridus et sicco gurgite piscis erit,
 quam possim nostros alio transferre calores : 35
 huius ero niuus, mortuus huius ero.
 quod mihi si interca tales concedere noctes
 illa uelit, uitae longus et annus erit :
 si dabit haec multas, fiam immortalis in illis :
 nocte una quinis nel deus esse potest. 40
 qualem si cuncti cuperent decurrere uitam
 et pressi multo membra lacere mero,
 non ferum crudele neque esset bellica nauis,
 nec nostra Actiaeuu nerteret ossa mare,
 nec totiens propriis cirenei oppugnata triumphis 45
 lassa foret crebris soluere Roma suos.
 haec certe merito poterunt laudare minores :
 laeserunt nullos pocula nostra deos.

XVI [III VIII]

Praetor ab Illyricis uenit modo, Cynthia, terris,
 maxima praedica tibi, maxima cura mihi.
 non potuit saxo uitam posuisse Ceramo ?
 a Neptune, tibi qualia dona darem !
 nunc sine me plena fiunt conuiuia mensa, 5
 nunc sine me tota ianna nocte patet.
 quare, si sapis, oblatas ne desere menses
 et stolidum pleno uellere carpe pecus :
 deinde, ubi consumpto restabit munere pauper,
 die alias iterum nauiget Illyrias. 10
 Cynthia non sequitur fascas nec curat honores ;
 semper amatorum ponderat illa sinus.
 semper in Oceanum mittit me quaerere gemmas
 et iubet ex ipsa tollere dona Tyro. 17
 ergo muneribus quinis mercatur amorem ?
 Iuppiter, indigna merce puella perit. 16
 atque utinam Romae nemo esset dines et ipse
 straminea posset dux habitare casa ! 19
 nunquam uenales essent ad munus amicae,
 atque una fieret cana puella domo ; 20

XIII 53 cui Husehke, qui Ω . 55 illic τ . formosus nos, formosum Ω quo seruato iuuisse τ , ciuisse Baehr. 58 qui N. XIV 1 est Ω , om. Charisius p. 67, II (Keil). 2 om. F. 5 saluum saluum Δ unde cum salu. Housm., fort. sic lucta spuum saluum conspexit O. 6 soror, sinu Heins. 11 cura D F. 16 condito N. 27 tuas—uoles Ω , corr. Seal. tuas aras Baehr. 29-32 huc non pertinere uidit W. Fischer. 29 in te D Orville, ad te Ω . ueniat τ , ueniat Ω , tenat Heins. uia Ω , mihi J. H. Voss. Atride Δ N f quod retineri poterit si in 30 solua sit an scripseris. 30 an F N, in Δ . 31 qui (i.e. quae) si F quod nauult Housm. XV perturbati carminis uersus ordinatum ita: 1-24, 51-54 (nos), 49, 50 (Palm.), 29, 30 (Housm.), 27, 28 (Housm.), 25, 26 (Palm.), 31-48. 41-48 post 30. 18 ponit Housm. 1 Ah Δ , o uox Ω , et om. F, lo—io uox—io tu Housm. 7 lassos Ω . 8 lecte F N. 16 nitida Palm., cupidula Baehr. 17 cubares Ω , cubaris Muret., pertendes—cubari J. Rivius. 22 hoc Δ . 26 nullus Δ N. uti Baehr., ut Ω . 28 notum Volpi, totum Ω . 35 calores Beroaldus, dolores Ω . 37 interca nos, tecum Ω , interdum Housm., tales deram Baehr. 41 cuperent, uellam F U unde uellat d mg. 42 et Ω , nec Fontaine. 43 essat neque Δ . 47 h(a)ec f n, nec Ω . 49 licet Δ , licet F. licet o Muell. 53 magis, nob, uicne qui N. spär. Seal., spär. Ω . XVI 12 inu F N. 13, 14 u. ad 28. 15 amicaem F. 16 indignum τ . 17, 18 post 12 transp. Housm. 18 ipso Ω . 21 non tum eol. Pass. essat languidum, fortasse issent.

numquam septenas noctes seïuncta cubares,
candida tam foedo braecchia fusa uiro,
non quia peccarim, testor te, sed quia uulgo
formosis leuitas semper amica fuit. 25
barbarus excussis agitât nestigia lumbis
et subito felix nunc mea regna tenet.
at tu nunc nostro, Venus, o succurre dolori, 13
rumpat ut assiduis membra libidinibus, 14
nullane sedabit nostros iniuria fletus? 31
a, dolor hic uitii nescit abesse tuis.
tot iam abiere dies, cum me nec cura theatri
nec tetigit Campi nec mea mensa iuuat. 35
a, pudeat certe, pudeat; nisi forte, quod aiunt,
turpis amor surdis anribus esse solet.
cerne duces, modo qui fremitu compleuit inani
Aetia damnatis aequora militibus.
hunc infamis amor uersis dare terga carinis
iussit et extremo quaerere in orbem fugam. 40
(Caesaris haec uirtus et gloria Caesaris haec est:
illa, qua uicit, condidit arma manu.)
sed quaeumque tibi uestes, quaeumque smaragdos,
quosue dedit ilano lumine chrysolithos,
haec uideam rapidas in nanum ferre procellas; 45
quae tibi terra, nelim, quae tibi fiat aqua. 46
aspice quid donis Eriphyla inuenit amaris, 29
arserit et quantis nupta Creusa malis. 30
non semper placidus periurus ridet amantes 47
Iuppiter et surda neglegit aure preces.
uidistis toto sonitus percurrere caelo
fulminaque aetherea desiluisse domo: 50
non haec Pleiades faciunt neque agnosus Orion,
nec sic de nihilo numinis ira cadit:
periuras tunc ille solet punire puellas,
deceptus quoniam fletit et ipse, deus.
quare ne tibi sit tanti Sidonia uestis, 55
ut timeas, quotiens nubilus Auster erit.

XVII [III IX]

Mentiri noctem, promissis ducere amantem,
hoc erit infectas sanguine habere manus.
nunc iacere e duro corpus iuuat, impia, saxo, 13
sumere et in nostras trita uenena manns. 14
horum ego sum nates, quotiens desertus amaras 3
expleui noctes, fractus utroque toro.
uel tu Tantalaea moueare ad flumina sorte, 5
ut liquor areni fallat ab ore sitim;
uel tu Sisyphios licet admire labores,
difficile ut toto monte uoluet onas:
durius in terris nihil est quod uiuat amante,
nec, modo si sapias, quod minus esse uelis. 10
quem modo felicem inuidia adridente ferebant,
nunc decimo admittor uix ego quoque die,
nec licet in truiuis sicca requiescere luna 15
aut per riuosas mittere uerba fores.
quod quamuis ita sit, dominam mutare cauebo:
tum flebit, cum in me senserit esse fidem.

XVIII [III X, XI]

(Assiduae multis odium peperere querelae:
frangitur in tacito femina saepe uiro.

XVI 23 *numquam* Palm., *non quia* Ω. *cubaris* Ω, corr. Itali. 27 *occlusis(-it) N* Ω. 13, 14 post 28 transp. Housm. 29, 30 post 46 transp. Carutti. 32 *ah* Lach., *an* Ω quod sequari poterit si *allano* legas in 31. *suis* Ω. 34 *missa* τ edd. plerique. 35 *ah* Δ, *at* FN. 41, 42 hic alienos esse sensit Fontaine, post III 11. 38 transp. Housm. XVII 1 *fallere* D. 13, 14 post 2 transp. Housm., post 16 Lach. qui in 13 *tabet* legit. in 3 *harum* comi. Wimbolt. 7 *a miserere* Baehr. 9 *admiratione* Ω, corr. nos cf. Mart. V 6. 5. 14 *tetra* τ. XVIII 1 4 hic alienos esse monuit Rossberg. 5 *mea si* N, *si iam* O. *mare secret* Heins., *mea caneret* O, *canesceret* N, *marecra* (hoc Palm.) *ab amnis* Housm. 7 *at* v mg., *an* Ω. 9 *uidis* Ω. 10 *nec nos, quam* Ω. *adinctos* Δ, *adinctos* N, om. FJ, corr. Scal. 13, 14 ante 9 transp. Burni. 15 *cui* FN, *quod* v mg., *quae* Δ. 20 *haud* f, *ant* Ω. 22 *huic* N f v, *nunc* O. *cui* FN, *qui* Δ. 23 sqq. separauit a prioribus Kuinoel. *tunc etiam* Housm. 24 *uidis* Housm., *laedis* Kralfert. 29 *dona* Par. 7989, *de me* Ω. *mi* Δ. *per te* Hoeufft al., *certe* Ω. 30 *satis* Heins., *satis* Ω. 31, 32 post 28 transp. Baehr. 31 *sacro* Δ. 34 *ego*, interp. Paley, sed 33, 34 fort. hic alieni sicut censet Housm. 37, 38 pertinere ad eleg. 19 monuit Housm. 38 *terris* Guyetus fort. recte. XIX 1 *Et sine me* Δ. 2 *colis* Ω. 4 *proban* FN, *meam* Δ. 5 *nulla* Ω, corr. 'Commelini liber.' 17 24 hic alienos esse putat Housm. 18 *Veneris* Housm., *Veneri* Ω. 20 *mouere* O.

siquid uidisti, semper uidisse negato:
aut siquid doluit forte, dolere nega.)
quid mea si capis aetas maresceret annis, 5
et faceret seissas languida ruga genes?
at non Tithoni sperniens Aurora senectam
desertum Eoa passa iacere domo est:
illa deos curram conscendens dixit iniquos, 13
inuitum et terris praestitit officium; 14
illum saepe suis decedens fouit in ulnis, 9
nec prius abiunctos sedula lauit equos: 10
illum ad uicinos eum amplexa quiesceret Indos, 11
maturos iterum est quæsta redire dies. 12
cui maiora senis Tithoni gaudia uini 15
quam grauis amisso Memnone luctus erat.
cum sene non puduit talem dormire puellam
et canae totiens oscula ferre comae:
at tu etiam inuenem odisti me, perhida, cum sis
ipsa anus haut longa curua futura die. 20
quid ego deminno enram, quod saepe Cupido
huic malus esse solet cui bonus ante fuit.

Nunc etiam infectos demens inuit Britannos,
ludis et externo tincta nitore caput?
ut natura dedit, sic omnis recta figura est: 25
turpis Romano Belgicus ore color.
illi sub terris fiant mala multa puellae,
quae mentita suas uertit inepta comas,
an si caeruleo quaedam sua tempora fuce 31
tinxerit, icidre caerulea forma bona est? 32
deme; mihi per te poteris formosa uideri; 29
mi formosa sat es, si modo saepe uenis. 30
cum tibi nec frater nec sit tibi filius ullus, 33
frater ego et tibi sim filius unus ego,
ipse tuus semper tibi sit eus-todia lectus, 35
nec nimis ornata fronte selere nelis.
(credam ego narranti, noli committere, famae:
et terram rumor transilit et maria.)

XIX [III XII]

Etsi me inuito discedis, Cynthia, Roma,
laetor quod sine me denia rura coles.
nullus erit castis iuuenis corruptor in agris,
qui te blanditiis non sinat esse probam;
ulla neque ante tuas orietur rixa fenestras, 5
nec tibi clamatae somnus amarus erit.
sola eris et solos spectabis, Cynthia, montes
et peens et fines pauperis agricolae.
illie te nulli poterunt corrumpere ludi
fanaque peccatis plurima causa tuis: 10
illic assidue tauros spectabis arantes
et nitent docta ponere falce comas,
atque ibi rara feres inulto tura sacello,
haedus ubi agrestis corruet ante focos,
protinus et nuda choreas imitabere sura; 15
omnia ab externo sint modo tuta uiro.
ipse ego uenabor: iam nunc me sacra Dianae
suscipere et Veneris ponere nota iuuat:
incipiam captare feras et reddere pinu
cornua et audaces ipse monere canes; 20
non tamen ut nostos ansim temptare leones
aut celer agrestes comminus ire sues,
haec igitur mihi sit lepores audacia molles

excipere et stricto figere anem calamo,
qua formosa suo Clitumnus flumina lupo
integrit et niveos abluit unda bones.
tu quotiens aliquid conabere, uita, memento
uenturum paucis me tibi Luciferis.
sic me nec solae poterunt auertere siluae
nec uaga muscosis flumina fusa iugis,
quin ego in assidua mutem tua nomina lingua,
absenti nemo non nocuisse uelit.

XX [III XIII]

Quid lles abducta granius Briseide? quid lles
anxia captiua tristius Andromacha?
quidne mea de fraude deos, insana, fatigas?
quid quereris nostram sic ececidisse fidem?
non tam nocturna uolueris funesta querela
Attica Cecropiis obstrepit in foliis,
nec tantum Niobae bis sex ad busta superbae
sollicito lacrimans deluit os Sipylo.
me licet aeratis astringant brachia nodis,
sint tua uel Danaes condita membra domo:
in te ego et aeratas rumpam, mea uita, catenas,
ferratam Danaes transiliamque domum.
de te quodcumque ad surdas mihi dicitur aures:
tu modo ne dubita de grauitate mea.
ossa tibi iuro per matris et ossa paterna
(si fallo, cinis heu sit mihi uterque grauis)
me tibi ad extremas mansurum, uita, tenebras:
ambos uia tides auferet, una dies.
quod si nec nomen nec me tua forma teneret,
posset seruitium mite tenere tuum.
septima iam plenae deducitur orbita lunae,
cum de me et de te compta nulla tacet:
interea nobis non nunquam ianua mollis,
non nunquam lecti copia facta tui.
nec mihi numeribus nox ulla est empta beatiss:
quicquid eram, hoc animi gratia magna tui.
cum te tam multi peterent, tu me uisa petisti:
possum ego naturae non meminisse tuae?
tum me uel tragicae nexetis Erinyes et me
inferno damnes, Aeace, iudicio,
atque inter Tityi uolueres mea poena uagetur,
tumque ego Sisyphoe saxa labore geram.
nec tu supplicibus me sis uenerata tabellis:
ultima talis erit, quae nec a prima fides.
haec mihi perpetuo laus est, quod solus amator
nec cito desisto nec temere incipio.

XXI [III XIV]

A quantum de me Panthi tibi pagina fuxit,
tantum illi Pantho ne sit auica Venus!
sed tibi iam nideor Dodona uerior angur?
uxorem ille tuus pulcher amator habet.
tot noctes periere: nihil pudet? aspice, cantat
liber: tu nimium credula sola iaces.
et nunc inter eos tu sermo es: te ille superbus
dicit se inuito saepe fuisse domi.
dispercam, si quicquam aliud quam gloria de te
quaeritur: has laudes ille maritus habet.
Colchida sine hospes quondam decepti Iason:
eiecit Aesonia namque Creusa domo,
sic a Dulichio iuene est elusa Calypso:

uidit amatorem pandere uela suum,
a nimium faciles aurem praebere puellae,
discite desertae non temere esse bonae.
hinc quoque (quid/ sat erit?) iam pridem quaeri-
tur alter:
experta in primo, stulta, cauere potes.
nos quocumque loco, nos omni tempore tecum
sive aegra pariter sive ualente sumus.

XXII [III XV]

Scis here mi multas pariter placuisse puellas,
scis mihi, Demophoon, multa uenire mala.
nulla meis frustra lustrantur compta palatis.
o nimis exitio nata theatra meo,
sive aliquis molli dilucit candida gestu
brachia seu uarios incimit ore modos!
interea nostri quaerunt sibi uulnus ocelli,
candida non tecto pectore signa sedet,
sive uagi crines paris in frontibus errant,
Indica quos medio uertice gemma tenet.
quae si forte aliquid multu mihi dura negarat,
frigida de tota fronte cadebat aqua.
quaeris, Demophoon, cur sim tam mollis in omnes?
quod quaeris, 'quare?' non habet ullus amor.
cur aliquis sacris laniat sua brachia cultris,
et Phrygis insanos caeditur ad numeros?
mi enique dedit nitium natura: creato
mi fortuna aliquid semper amare dedit.
me licet et Thamyrae cantoris fata sequantur,
nunquam ad formosas, inuide, caecus ero.
sed tibi si exiles uideor tenuatus in artus,
falleris; haut unquam est culta labore Venus.
percontere licet: saepe est experta puella
officium tota nocte ualere meum.
Iuppiter Aeminae geminas requiemerat Aretos,
et caelum noctu bis sine rege fuit;
nec tamen ideitro languens ad fulmina uenit:
nullus amor uires eripit ipse suas
quid? cum e complexu Briseidos iret Achilles,
num fugere minus Thessala tela Phryges?
quid? ferus Andromachae lecto cum surgeret
Hector,
bella Mycenaeae non timuere rates?
ille uel hic classes poterant uel perdere muros:
hic ego Pelides, hic ferus Hector ego.
aspice, uti caelo modo sol modo luna ministret:
sic etiam nobis una puella parum est.
altera me cupidus teneat foueatque lacertis,
altera si quando non sinit esse loemm,
aut si forte irata meo sit facta ministro,
ut sciat esse aliam, quae uelit esse mea.
nam melius duo defendunt retinacula nauim,
tutius et geminos anxia mater alit.

[III XVI]

aut si es dura, nega: sin es non dura, nenito.
quid iuuat, a, nullo ponere uerba loco?
hic unus dolor est ex omnibus acer amanti,
speranti subito siqua uenire negat.
5 quanta illum toto uersant suspiria lecto,
cum recipi, quem non nouerit, ille patat!
et rursus puerum quaerendo audita fatigat,
quem, quae scire timet, quaerere plura iubet. 50

XIX 25, 26 fort. post 2 ponendi. 26 *patris* Δ. 29-32 hic alieni uidentur. 29 *sic* Ω, *sat* Munro, *hic* cod. Pass. 31 *in. ibi* Bachr. *uictuam* Jacob. 32 *non.* fort. *mi*. XX priori continuat F. 7 *niobe—superbe* Ω. 8 *lacrimas* N. os Housm., a Ω. 9 *mi* τ. 10 *tua* Santen, *mea* Ω. uel N V, *nec* D F. 11 *ego* *ferratam* Δ. 12 *stas* *illamque* Ω. 15 *parentis* Ω, corr. Hoeufft. 23, 24 *unquam—unquam* Δ N. 31 uersum corruptum sic refigere poteris *adque* *icetur* (*ic.* Darbshire) *Tityi uolueri* *mea poena uagetur* (uel *utque—uagetur*). 35 *hoc—ius* Ω, corr. Housm. XXI 3 incipit L (Holkhamicus 333). 5 *pudet* om. F L. (Φ). 6 *sola*, *uaria* D mg. 7 *te* om. Φ. 12 *eiecit* *Aesonia* (hoc Heins.) Housm., *eiecit est tenuis* Ω. 13 *delusa* Δ. 17 *hinc* Δ L N. (*quid sat erit?*) nos, qui *restat*. XXII 4 fort. *omnia* (cod. Pass.) et. 5 *did.* Pass., *did.* Ω. 6 *incit* Δ. 16 *quaeritur* D F L. 17 *natura*: interpanximus. 19 *sequantur* Δ. 22 *hanc* Δ L. *hoc* F. *unquam* D F L. 24 *hospitium* Φ. 30 *non* Δ N. 31 *celo* Hertz. 33 *poterat* O. 38 *sicut* Δ. 39 *de—sinistro* Bachr. 43 50 alienos hic esse notarunt Itali, post 17. 4 ponit Housm. 48 *cur* Ω, *cum* v mg. *quem* τ, *quae* Ω, *quasi* Markland. *illa* Δ. *pat* et τ, *uictat* Ω, *uocat* Heyne fort. recte. 50 om. N. *quae quoque* Δ L. *quaerere. prouere* Bachr. *fata* Φ unde *farta* Palm., *facta* Bachr.

XXIII [III XVII]

Cui fugienda fuit indocti semita vulgi,
 ipsa petita laeu nunc mihi dulcis aqua est.
 ingenuus quisquam alterius dat munera seruo,
 ut promissa suae uerba ferat dominae?
 et quaerit totiens 'quaenam nunc porticus illam
 integit?' et 'campo quo monet illa pedes?'
 deinde, ubi pertuleris quos dicit fama labores
 Herculis, ut scribat 'muneris eequid habes?'
 cernere uti possis uultum custodis amari,
 captus et immunda saepe latere casa?
 quam care semel in toto nox uertitur anno!
 a pereant, siquos ianua clausa inuat!
 contra, reiecto quae libera uadit amicti,
 custodum et nullo saepta timore, placet;
 cui saepe immundo Saera conteritur Via socco,
 nec sinit esse moram, siquis adire uelit.
 differet haec nunquam nec poscet garrula, quod te
 astrictus ploret saepe dedisse pater;
 nec dicit 'timeo, propera iam surgere, quae-so:
 infelix, hodie uir mihi rure uenit.'
 et quas Euphrates et quas mihi misit Orontes,
 me iuerint: nolim furta pigenda tori.
 libertas quoniam nulla illam restat amanti,
 nullus liber erit, siquis amare uolet.
 'tu quaereres, cum sis iam noto fabula libro,
 et tua sit toto Cynthia lecta foro?'
 cui non his uerbis aspergat tempora sudor?
 a, pudor ingenuis haut reticendus amor.
 quod si tam facilis spiraret Cynthia nobis,
 non ego nequitiae diceerem esse caput,
 nec sic per totam infamem tradueerem urbem,
 ureret et quamuis non bene, uerba darem.
 quare ne tibi sit mirum me quaerere uiles:
 parens infamant: num tibi causa leuis?
 (et modo patonis caudae labella superbae
 et manibus dura frigus habere pila
 et cupit iratum falos me poscere eburnos,
 quaeque nitent Sacra uilia dona Via.
 a peream, si me ista mouent dispendia: sed me
 fallaci dominae iam pudet esse iocum.)

XXIV^b [III XIX]

Hoc erat in primis quod me gaudere inebas?
 tam te formosam non pudet esse leuem?
 una aut altera nox nondum est in amore peracta,
 et dicor lecto iam grauis esse tuo.
 me modo laudabas et carmina nostra legebas:
 ille tuus pennas tam cito uertit amor?
 *
 contendat mecum ingenio, contendat et arte,
 in primis una disceat amare domo:
 si libitum tibi erit, Lernaean pugnet ad hydras
 et tibi ab Hesperio mala dracone ferat;
 taetra uenena libens et naufragus eibat un' las
 et nunquam pro te deneget esse miser
 (quos utinam in nobis, uita, experiare labores):
 iam tibi de timidis iste superbus erit,
 qui nunc se in tumidum iactando uenit honorem:
 discedim uobis proximus annus erit.

XXIII 1 Cui φ, Qui Δ N. fait ind. fugienda (et a. l. φ N, haec τ uulg.) Ω, corr. Housm. 4 fort. serat. 11 nam cardo—uis uertitur Heimreich. 22 me capiant O. pigenda nos, pudica Ω. 23 nulla illam (mel-as) nos, nulli iam Ω. XXIV 1 notam cl. in Δ F N (l. mg.) cum priore coniunxit Scal. quaereres nos, loqueris Ω. sit Ω. 3 quae Δ, cui φ N. 4 a p. Housm. (qui ingenuus r. i. caudae a.), aut p. Ω, haut p. Haupt qui etiam ingenuis haut pro ingenuis aut Ω, post hos a p. ingenuis haut r. nos, alia alii. 8 uertit Ω. non bene Housm., nonitur Ω. 10 nunc Δ. 11 16 huc non pertinere uidit Scal. 13 an inuitum? 15 ac p. Δ. si me Ω. 17 sqq. a prioribus separauit Scal. 23 laenam notauit Muell. 31 tumide F unde se tumide i. inuenit Paley. 35 38 post 52 transp. Rosberg. 35 tam Eacrh., tu Ω. ne Porson, uita Ω. 36, 37 heu heu Δ. 38 nunita Ω, corr. Pontanus. 45 uerba Heins., nota Ω. 46 seruato N, ab infido Δ, om. φ. 47, 48 hic alienos esse uid. Scal. al. 51 hic 'Leidensis secundus.' me, mi Sandström. XXV 2 uenit N¹, interpanxiuim cum μ, 'saepe a.' uulg. 12 saepe Ω. 17 dominae (dian) teritur φ N, de me t. Δ, corr. nos, sublimine N, sub lumine Δ F. 26 ante Ω, ace Burm., arte τ uulg. 35 gratia antiqua cod. Pass., antiquis grata Ω. 38, 39 om. L. 39 in om. Δ F. 40 si Ω. 41 pleno Ω, nuno Housm., plenam tenero Heins.

at me non aetas mutabit tota Sibyllae,
 non labor Alcidae, non niger ille dies,
 tum me compones et diceas: ossa, Properti,
 haec tua sunt: cheu tu mihi certus eras,
 certus eras cheu, quamuis nec sanguine antio
 nobilis et quamuis non ita diues eras.
 nil ego non patiar, nunquam me iniuria mutat:
 ferre ego formosam nullam omnis esse puto.
 credo ego non paucos ista perissee figura,
 credo ego sed multos non habuisse fidem.
 parno dilexit spatio Minoida Thecus,
 Phyllida Demophoon, hospes uterque malus.
 iam tibi lasonia uerba est Medea carina
 et modo seruato sola relicta uiro.
 (dura est, quae multis simulatum fingit amorem,
 et se plus uni siqua parare potest)
 noli nobilibus, noli conferre beatas:
 uix uenit, extremo qui legat ossa die;
 hi tibi nos erimus: sed tu potius precor ut me
 demissis plangas pectora nuda comis.

XXV [III XX]

Vinea nata meo pulcherrima cura dolori,
 excludit quoniam sors mea saepe 'ueni,'
 ista meis fiet notissima forma libellis,
 Calue, tua uenia, paece, Catulle, tua.
 miles depositis amosus secubat armis,
 grandaeuque negant ducere aratra boues;
 putris et in uacua requiescit nauis larena,
 et uetus in templo bellica parma uacat:
 at me ab amore tuo deducet nulla senectus,
 sine ego Tithonus siue ego Nestor ero.
 nonne fuit satius duro seruire tyranno
 et genere in tauro, saene Perille, tuo?
 Gorgonis et satius fuit obdurescere uultu?
 Caucasaeas etiam si pateremur anes?
 sed tamen obsistam. teritur rubigine mucro
 ferreus et paruo saepe liquore silex:
 at nullo teritur, durae sub limine amor qui
 restat et immerita sustinet aure minas.
 ultro contemptus rogat et peccasse fatetur
 laesus et inuitis ipse redit pedibus.
 tu quoque, qui pleno fastis adunus amore,
 credule, nulla diu femina pondus habet.
 an quisquam in mediis persoluit uota procellis,
 cum saepe in porta fracta carina natet?
 aut prius infecto deposcit praemia cursu,
 septima quam metam trimerit ante rota?
 mendaces hydunt flatus in amore secundi:
 siqua uenit sero, magna ruina uenit.
 tu tamen interea, quamuis te diligit illa,
 in tacito colibe gaudia clausa simi.
 namque in amore suo semper sua maxima cuique
 nescioquo pacto uerba nocere solent.
 quamuis te persaepe uocet, semel ire memento:
 inuidiam quod habet, non solet esse diu.
 at si saecula forent gratis antiqua puellis,
 essem ego, quod nunc tu: tempore uincor ego.
 non tamen ista meos mutabunt saecula mores:
 unus quisque sua nonerit ire uia.
 at nos, qui officia in multos reuocatis amores,
 quantum sic cruciat lumina uestra dolor!
 uidistis pleno teneram eandem puellam,

nidistis fuscas, ducit uterque color :
 uidistis patriam Argivas prodeunte figura,
 nidistis nostras, utraque forma rapit :
 illaque plebeio uel sit sandycis amictu, 45
 haec atque illa mali uulneris una uia est.

*
 eum satis una tuis insomnia portet ocellis,
 una sit et eniuis femina multa mala.

XXVI [III XXI]

Vidi te in somnis fracta, mea uita, carina
 Ionio lassas ducere rore manns,
 et quaecumque in me fueras mentita fateri,
 nec iam amore graues tollere posse comas,
 qualem purpureis agitatum fluctibus Hellen, 5
 aurea quam molli tergere uexit onis,
 quam timui, ne forte tuum mare nomen haberet,
 teque tua labens nauita fleret aqua !
 quae tum ego Neptuno, quae tum cum Castore
 fratri,
 quaeque tibi excepi, iam dea Leucothee ! 10
 at tu, uix primas extollens gurgite palmas,
 saepe meum nomen iam peritura uocas,
 quod si forte tuos uidisset Glaucus ocellos,
 esses Ionii facta puella maris,
 et tibi ob inuidiam Nereides increpitant, 15
 candida Nesaee, caerulea Cymothoe,
 sed tibi subsidio delphinum currere nidi,
 qui, puto, Arioniam uexerat ante Iyram.
 iamque ego conabar summo me mittere saxo,
 eum mihi discussit talia uisa metus. 20

XXVI^b [III XXI]

Nunc admirentur quod tam mihi pulchra puella
 seruiat et tota dicar in urbe potens,
 non, si gaza Midæ redeant et flumina Croesi,
 dicat 'de nostro surge, poeta, toro.'
 5 nam mea eum recitat, dicit se odisse beatos : 25
 carmina tam sancte nulla puella colit.
 (multum in amore fides, multum constantia
 prodest :
 qui dare multa potest, multa et amare potest.)

*
 11 immo litus erit positus torus unaque tecto 31
 12 arbor, et ex una saepe bibemus aqua, 32
 9 seu mare per longum mea egogit ire puella, 29
 10 hanc sequar et fidos una aget aura duos, 30
 13 et tabula una duos poterit componere amantes, 33
 15 omnia perpetiar : saeuus licet urgeat Eurys 35
 uelaeque in incertum frigidus Auster agat,
 quemcumque et uenti miserum nexastis Vlixen
 et Danaum Enboico litore mille rates,
 et qui monistis montis duo, cum ratis Argo
 20 dux erat ignoto missa columba mari, 40
 illa meis tantum non unquam desit ocellis,
 incendat nancem Iuppiter ipse licet.
 certe isdem nudi pariter iactabimur oris :
 me licet unda ferat, te modo terra tegat.

XXV 42 fuscas Markland, fusco Ω. ducit N, dulcis Δ F, lucus L. 43 quadam N, quandam O uulg., corr. Housm. coll. Moret. 32. Argivas Housm., Argiva Ω uulg. prodeire N uulg. 45 fort. istaque. 47 lacum indicauit Housm. XXVI 5 uitauid-ii L) Φ. 6 fort. tam m. 8 teg. Heims., atq. Ω. 10 quae t. suscepit Heims. iam. tum Bierwaldus. 11, 12 post 13 transp. Heinreich al. 15 praec inuidia Δ F. 16 nisc(a) Ω, corr. Fruterius. 21 sqq. a prioribus sep. Burn. 23 quæ Midæ Palm. (nos coll. Stat. Silu. II 2. 121. I 3. 105), cambis(a) Ω. 27, 28 hic alieni fort. ante 24. 49 ponendi. fort. praestat. post 28 non. cl. in N, lacum indicauit Housm. idem huc 31, 32 transp. 31 positus torus Housm., sopitis Ω. 36 turbidus A. cod. Pass. Pucius. 39 montis duo Palm. cf. Val. Fl. II 381, IV 707 cett., duo litora Ω. 41 desit. spectat Φ, an nunquam scedat ? 44 modo N, quoque O ex I 6. 28. 47 dem N, aruis O. 49 nam Vahlen. amplexae (passivo genere) nos, amplexu Ω. 53 mitescet FN, mitescet Δ L. 54 uocans Ayrmann (uoc. Housm.), uocans Ω. XXVII 6 pericula uia Ω, corr. Waardenburg. 7 flos tu Housm., flosus N, flumus O. capiti Δ L. tumultu cod. Mus. Brit. 23766, tumultum Ω. 8 utique D. 9 douibus, Ω, corr. Muell. 12 nec arma Δ. 14 seruat Δ. XXVIII 1. 2 uid. ad 33. 7 parumque F praue. 9 non N, illa Ω. 11 templa a contempta genitum, membra Waardenburg, forma Stamp. 16 uicit Ω, corr. v. 21 deuota N, monstrata O. 22 erat corruptum, fort. abit.

25 sed non Neptunus tanto crudelis amori, 45
 Neptunus fratri par in amore Ioui.
 testis Anymone, latices cum ferret, in Argis
 compressa et Lernae pulsa tridente palus.
 iam deus amplexae notum persoluit, at illi
 30 aurea diuinus una profudit aquas. 50
 crudelem et Boream rapta Orithyia negauit :
 hic dens et terras et maria alta domat.
 erede mihi, nobis mitescet Scylla nec unquam
 alternante uocans nasta Charybdis aqua ;
 35 ipsaque sidera erunt nullis obscura tenebris : 55
 purus et Orion, purus et Haedus erit.
 quod mihi si ponenda tuo sit corpore uita,
 exitus hic nobis non inhonestus erit.

XXVII [III XXIII]

At uos incertam, mortales, funeris horam
 quaeritis, et qua sit mors aditura uia,
 quaeritis et caelo, Phoenicium iuncta, sereno,
 quae sit stella homini commoda quaeque mala,
 seu pedibus Parthos sequimur seu classe Bri-
 tannos, 5
 et maris et terrae caeca periinde uia est :
 rursus et obiectum fles tu caput esse tumultu,
 cum Manors dubias mitescet utrinque manus ;
 praeterea domibus flammam metuisque ruinas,
 nen subeant labris pocula nigra tuis. 10
 solus amans nouit, quando periturus et a qua
 morte, neque hic Boreae flabra neque arma
 timet.
 iam licet et Stygia sedeat sub Iarundine remex,
 cernat et infernae tristia uela ratis :
 si modo clamantis renouauerit aura puellae, 15
 concessum nulla lege redibit iter.

XXVIII [III XXIV]

*
 Venit enim tempus, quo torridus aestuat aer. 3
 incipit et sicco feruere terra Cane.
 sed non tam ardoris culpa est neque erimina caeli,
 quam totiens sanctos non habuisse deos.
 hoc perdit miseris, hoc perdidit ante puellas : 6
 quicquid iurauerunt, uentis et unda rapit.
 num sibi collatam doluit Venus ipsa ? peraeque
 prae se formosis inuidiosa dea est. 10
 an contempta tibi Imonis templa Pelasgae ?
 Palladis anti oculos uasa negare bonos ?
 semper, formosae, non nostis parcere uerbis.
 hoc tibi lingua nocens, hoc tibi forma dedit.
 sed tibi nexatae per multa pericula uitae
 15 extremo uenit mollior hora die.
 Io uersa caput primos muguerat annos :
 mne dea, quae Nilj flumina uacca bibit.
 Ino etiam prima terris aetate nagata est :
 hanc miser implorat nauita Leucothoen. 20
 Andromede monstris fuerat denota marinis :
 haec eadem Persei nobilis uxor erat.
 Calisto Areadios errauerat uersa per agros :
 haec nocturna suo sidere uela regit.
 quod si forte tibi propararint fata quietem, 25

ipsa, sepultura facta heata tua,
narrabis Semelae, quo sit formosa periclo;
credet et illa, sua docta puella malo;
et tibi Maeonias omnis heroidas inter
primus erit nulla non tribuente loens. 30
nunc, utemque potes, fato gere saucia morem:
et deus et durus vertitur ipse dies.

XXVIII^b [III XXV]

Iuppiter, affectae tandem miserere puellae: 1
tam formosa tum mortua erimen erit. 2
hoc tibi nel poterit coniunx ignoscere Iuno: 33
frangitur et Iuno, signa puella perit. 34
1 deficiunt magico torti sub carmine rhombi, 35
et tacet extincto laurus adusta foco,
et iam Luna negat totiens descendere caelo,
nigraque funestum concinit omen anis.
7 si non minus, quaeso, miserere dnorum. 41
8 ninam, si uinet: si cadet illa, cadam. 42
5 una ratis fati nostros portabit amores 39
6 caerulea ad inferos uelificata lacus. 40
9 pro quibus optatis sacro me carmine damno: 43
scribam ego 'per magnum est salua puella
Iouem';
11 ante tuosque pedes illa ipsa operata sedebit, 45
narrabitque sedens longa pericla sua.

XXVIII^c [III XXVI]

Haec tua, Persephone, maneat elementia, nec tu,
Persephoneae coniunx, saenior esse nelis.
sunt apud infernos tot milia formosarum:
pulchra sit in superis, si licet, una loeis. 50
5 uobiscum est Iope, uobiscum candida Tyro,
uobiscum Europe nec proba Pasiphae,
† et quot Troia tulit uetus et quot Achaia formos,
† et Phoebi et Priami diruta regna senis:
et quaecumque erat in numero Romana puella,
10 occidit: has omnis ignis auarus habet. 56
(nec forma aeternum aut cuiquam est fortuna
perennis:
longius aut propius mors sua quemque manet.)
tu quoniam es, mea lux, magno dimissa periclo,
munera Dianae debita redde choros, 60
15 redde etiam excubias diuae nunc, ante in-
ueneae,
notinas; noctes et mihi solue decem.

XXIX [III XXVII]

Hesternum modo cum potu sub nocte uagarer,
nec me sciorum duceret illa manus,
obuia, nescioquot pueri, mihi turba minuta
uenerat (hos uetuit me numerare timor),
quorum alii faenas, alii refinere sagittas, 5
pars etiam uisa est uincla parare mihi;

sed nudi hi fuerant. quorum lasciuior mms,
'arripite hunc,' inquit 'nam bene nostis eum:
hic erat, hunc mulier nobis irata locauit.'
dixit, et in collo iam mihi nodas erat. 10
hic alter iubet in medium propellere, at alter
'intereat qui nos non putat esse deos!
haec te non meritum totas expectat in horas:
at tu nescioquas quaeris, inepte, fores,
quae cum Sidoniae nocturna ligamina mitrae 15
solherit atque oculos mouerit illa graues,
adlabunt tibi non Arabum de gramine odores,
sed quos ipse snis fecit Amor manibus,
parcite iam, fratres, iam certos spondet amores,
et iam ad mandatum uenimus ecce domum.' 20
atque ita me in lectum duxerunt rursus amicae:
'i nunc et noctes di-see manere domi.'
mane erat, et nolui, si sola quiesceret illa,
uisere; et in lecto Cynthia sola fuit.
obstupui: non illa mihi formosior unquam 25
uisa, neque ostrina cum fuit in tunica,
ibat et intactae narratum somnia Vestae,
neu sibi uene mihi quae noctura forent:
talis uisa mihi somno dimissa recenti.
en quantum per se candida forma ualet! 30
'quid tu matutinus' ait 'speculator amicae?
me similem nestris moribus esse putas?
non ego tam facilis: sat erit mihi cognitus unns,
uel tu nel siquis uerior esse potest.
apparent non ulla toro nestigia presso, 35
signa uoluantis nec iacuisse duos.
aspice, ut in toto nullus mihi corpore surgat
spiritus admissio motus adulterio.'
dixit, et opposita propellens samia dextra
pro-silit in laxa nixa pedem solea. 40
sic ego tam sancti custos deludor amoris:
ex illo felix nox mihi nulla fuit.

XXX [III XXVIII]

Quo fugis a demens? nulla est fuga (tu licet usque
ad Tanain fugias, usque sequatur Amor),
non si Pegaseo necteris in aere dorso,
nec tibi si Persei mouerit ala pedes.
uel si te sectae rapiant talaribus amae, 5
nil tibi Mercurii proderit alta nixa.
instat semper Amor supra caput, instat amanti:
et granis ipse super libera colla sedet.
excubat ille acer custos et tollere nunquam
te patietur humo lumina capta semel. 10
et, iam si pecces, deus exorabilis ille est,
si modo praesentis uiderit esse pecces.

ista senes licet accensent conuicia duri,
nos modo propositum, nita, teramus iter.
illorum antiquis onerentur legibus aures:
hic loens est in quo, tibia docta, sones. 15
quae non iure uado Maeandri facta nastasti,
turpia cum faceret Palladis ora tumor.

XXVIII 26 ita Kuinoel, *illa sepulturae facta h. tuae* Ω, ante eum *ipsa et facta τ, sepultura—tunc* Markland. 29 *inter her. omn.* φ N. cum 2 Pass. 33, 34 coniunxit (Housm. etiam 35-38). 35 hinc nouum carmen in N (et μ). *sub imagine* F. 36 *tacet* Canterus, *tacet* Ω. 38 *concinuit* v mg., *condidit* Ω. 39, 40 post 42 transp. Otto. 40 *lacus* Ω, *locos* Baehr. post h. u. 8, 21-24 transp. uult. Housm. 44 *est* om. τ. 45 *operata* Vaticanus 3188 pro uar. lect., *operta* Ω. 47 sqq. a prioribus sep. Laeh. 51 *est iope* Ω, *Hesione* Housm., *est iole* τ. 53 *troia* Ω corruptum, *Creta* Rossberg. *Phthia* Wassenberg. 54 *ph(o)bi* Ω, *beli* Jacob, *Thebae* Scal. 57, 58 hic alienos ante III 18, 25 ponit Housm. 59 *demissa* Ω. 60 *tholo* cod. Pass. 62 *uotinas*: ita punctum add. Gebhardi cod. (nos). XXXIX a prioribus separatum in N v et μ. 1 *Hesternum* nos, *Hesternum* Ω, *Extremum* Heins. post modo O (*uero* N) *luc* add. in Ω ex 28, 59, *deleuit* Baehr. *potu* sub nos, *potus* Ω. 7 *sed nudi* (sc. inermes cum et faeces et sagittae tela sint) *hi* nos, *sed nudi* Ω. *fuerant* Heins. 9 *uolant* C. F. W. Mueller. 10 *dixerat* Δ. 11 *at* N, *et* O. 14 *foris* Doua pater. 21 *helo ducer. rar.* *amicta* Ω, corr. W. Fischer. 24 *at* Ω. 27 *intactae* nos, *hinc* *custae* Ω. *narrabat* φ. 29 *talis* Ω, *qualis* Broukh(usius). *demissa* Ω. 30 *in* Muell., *heu* Ω. 31 *quod* φ N, *quo* τ. 36 *uoluantis* L f., *uoluntatis* F N, *uoluptatis* Δ. *non* O. 38 *motus* Marcellius, *uotus* Ω, *uotus* Doua pater. 39 *dextra* τ, *nostra* φ D N, om. V l. 40 *hara* f mg. v, *saca* Ω. 41 *custos* Δ, *custode* L N, *custodis* F. *deludor* olim Palm. sed in aliena aberrans, *Amor* Burm., *recludor* Δ, *recludor* N, *reclor* φ, fort. *recludor*. 42 *non* Ω. XXX continuat priori O. 2 *tantum* φ D. 8, 9 fort. *ill—ipse*. 11 *at* J. H. Voss. 13 18 separatim Heimreich. 15 *onerantur* Ω. 17 *uenerandi* O N l. 18 *portidus* O. *timor* Δ F.

(num tu, dure, paras Phrygiis nunc ire per undas
et petere Hyrcani litora mnta maris?)
(spargereque alterna communes caede Penates
et ferre ad patrios praemia dira Lares)

muta contentum pudeat me nunc amica?
hoc si erimen erit, erimen Amoris erit:
mi nemo obiciat. libeat tibi, Cynthia, mecum
rorida muscosis antra tenere iugis,
illuc aspicias scopulis haerere sorores
et canere antiqui duleira furta Iouis,
ut Semela est combustus, ut est deperditus Io,
denique ut ad Trois tecta uolarit auis.
nec tu uirginibus reuerentia moneris ora:
hic quoque non nescit quid sit amare chorus,
si tamen Oeagri quaedam compressa figura
Bistonius olim rupibus accebit.
quod si nemo extat qui uicerit altis arma,
communis culpa erit reus unus agor?
hic ubi te prima statuunt in parte choreae,
et medius docta exspide Baechus erit,
tum capiti sacros patiar pendere corymbos:
nam sine te nostrum non ualet ingenium.

XXXI [II XXIX]

Quaeris, cur ueniam tibi farlior. aurea Phoebi
porticus a magno Caesare aperta fuit.
tanta erat in speciem Poenis digesta columnis,
inter quas Danaï femina turba senis.
tum medium claro surgebat marmore templum
et patria Phoebus carius Ortygia.
et duo Solis erant supra fastigia currus;
et ualuae, Libyci nobile dentis opus,
altera deiectos Parnasi uertice Gallos,
altera marebat funera Tantalidos.
deinde inter matrem deus ipse interque sororem
Pythius in longa carmina ueste sonat.
hic equidem Phoebus uisus mihi pulchrior ipso
marmoreus tacita carmen hiare lyra:
atque aram eireum steterunt armenta Myronis,
quatruor artifices, uinida signa, boues.

*

XXXII [II XXX]

Hoc utinam spatere loco, quodeumque nacabis,
Cynthia! sic tibi me credere turba uetat,
qui uidet, is peccat: qui te non uiderit ergo,
non cupiet: facti lumina erimen habent.
nam quid Praenesti dubias, o Cynthia, sortes,
quid petis Aecaei moenia Telegoni?
cur nocte Hereuleum deportant esseda Tibur,
Appia cur totiens te uia Lanuuium?
cur uidet accensis deuotam errere taedis
in nemus et Triniuae lumina ferre deae?
scilicet umbrosis sordet Pompeia columnis
porticus, aulaeis nobilis Attaliciis,

et creber platanis pariter surgentibus ordo,
lumina sopito quaeque Marone cadunt,
et leniter lymphis toto erepitantibus orbe
quam subito Triton ore recondit aquam.
fallis, et ista tui furtum uia monstrat amoris:
non urbem, demens, lumina nostra fugis:
nil agis, insidias in me componis inanes,
tendis iners docto retia nota mihi.
sed de me minus est: famae iactura pudicae
tanta tibi miserae, quanta meretur, erit.
nuper enim de te nostras mala fecit ad aures
rumor, et in tota non bonus urbe fuit.
'sed tu non debes inimicae credere linguae:
semper formosis fabula poena fuit.'
'non tua depresso damnata est fama neneno:
testis eris puras, Phoebe, uidere manus.
sin autem longo nox una uel altera lasu
consumpta est, non me crimina parua mouent.'
'Tyndaris externo patriam mutatam amore
et sine decreto uina reducta domum est.
ipsa Venus, quamuis corrupta libidine Martis,
nec minus in caelo semper honesta fuit,
quamuis Ida, Rheca, pastorem dicat amasse
atque inter pecudes accubuisse deam.

hoc et Hamadryadum spectauit turba sororum
Silenique senes et pater ipse chori,
cum quibus Idaeo legisti poma sub antro,
subposita exicipiens, Nai cadaua, manu.
an quisquam in tanto stuprorum examine quaerit
'cur haec tam diues? quis dedit? unde dedit?'
o minimum nostro felice tempore Romam,
si contra mores una puella facit!
haec eadem ante illam iam in pane et Lesbica fecit:
quae sequitur, certe est inuidiosa minus.
qui quaerit Tatios ueteres durasque Sabinas,
hic posuit nostra nuper in urbe pedem.
tu prius et fluctus poteris siccare marinos
altaque mortali deripere astra manu,
quam facere, et nostrae nolite peccare puellae.
is mos Saturno regna tenente fuit:
at cum Deucalionis aquae fluxere per orbem,
et post antiquas Deucalionis aquas,
dic mihi, quis potuit lectum seruare iudicium,
quae dea cum solo uinere sola deo?
uxorem quondam magni Minois, ut aiunt,
corrupti torui candida forma bouis.
nec minus aerato Danae circumdata muro
non potuit magno casta negare Ioui.
'quod si tu Graias aequisque imitata Latinas,
semper nunc meo libera iudicio.'

XXXIII [II XXXI]

Tristia iam redeunt iterum sollemnia nobis:
Cynthia iam noctes est operata decem.
atque utinam pereat, Nilo quae sacra tepente
misit matronis Inachis Ausoniis!
quae dea tam cupidos totiens diuisit amantes?
quae cumque illa fuit, semper amara fuit.

XXX 19 22 Carutti, 19 20 Housm. ante 1, 2 ponunt. 19 nunc tu (om. F) dura p. O, non (num n. ing.) tamen immerito N mire. 20 muta nos coll. Sen. H. F. 540, nota Ω, mala Lach., nanta Hertzl. 21 que O, et N, de hoc disticho hic alieno conf. ad I 22. S. 23 sqq. a prioribus separauit Lach. una Ω, corr. Baehr. 26 uidere L, detinere N, de rego μ v. 30 troiae Ω, corr. Rudenken. 31, 32 post 36 transp. Rossberg. 35 figurae Housm. 37 me Ω. 38 eris Rossberg. XXXI priori continuat Ω, sep. μ v. 3 tota τ, quanta Baehr. Poenis om. φ D. columbis Ω, corr. f v mg. 6 habere D. 7 steterunt Δ L N. 8 artificis Ω. 10 clarior O. 11 et quo—erat Ω, corr. Hertzl. post 16 Dousa transp. 5-8, lac. notauit Perreius. XXXII priori continuat Ω. 2 erimina lumen Ω, corr. Vat. 3188 uar. 3 Praenestis Itali. 5 nocte nos, uate N, natem Ω, tua te Baehr. deportant suspectum, fort. te raptant. 6 Lanuuium Jortin, dudici f Nicit anam Ω. 7, 8 ante 1 transp. Housm. 8 sic nos, sed Ω, nam τ. tibi ne Δ, tunc N, timo φ. 9 cur Baehr., cum Ω. 13 platanis ante creb. N, pest creb. Δ, post par. φ. argentibus Ω, corr. Calphurnius. 15 toto Heins., lato Housm., toto Ω. orbe Heins., urbe Ω. 16 quam Housm., cum Ω. 17 fallaris Ω, corr. Baehr. dice Lach. 22 mereris O. 23 nostras f, nostra Ω. mala uicit nos, me (h)edit (-et Δ) Ω, mala fudit Palm., male dixit Schneidewin. aure F. 25 te Scal. 29 ul L, aut Δ F N. lura Δ. 32 decreto corruptum, dulcore est—domum Santen. 33 quamuis O, fertur N. Martis. uicit L. 35 Rheca nos, parum Ω. 37 hoc Δ N, non φ. 38 senis Ω. 40 Nai cadaua, nos (Nai, cad. Scal.), uicica dona Ω. 45 iam add. τ. 47 durasque Sabinos Ω, corr. Heins. 50 deripere Burm., deicere Ellis, deligere Ω. 52 His F, hic L N. 53 at Beroaldus, et Ω. 54 antiqui Markland. 61 si Ω, seu cod. Pass. aequisque Mutell. (aquis Lach.), tuque es φ N, sine es Δ, qui es μ, fort. tuu is imitare. XXXIII continuat priori N.

tu certe Iouis occultis in amoribus, Io,
sensisti, nullas quid sit inire nias,
cum te iussit habere puellam cornua Iuno
et pecoris duro perdere uerba sono. 10
a quotiens quernis laesisti frondibus ora
mandasti et stabulis arbuta pasta tris!
an, quoniam agrestem detraxit ab ore figuram
Iuppiter, idcirco facta superba dea es?
an tibi non satis est fuscis Aegyptus aluminis?
cur tibi tam longa Roma petita uia?
quidue tibi prodest uiduas dormire puellas?
sed tibi, crede mihi, cornua rursus erunt,
aut nos e nostra te, saeua, fugabimus urbe:
cum Tiberi Nilo gratia nulla fuit. 20
at tu, quae nostro minium purgata dolore es,
noctibus his uacui ter faciamus iter.
non audis et uerba sinis mea ludere, cum iam
flectant learii sidera tarda boues.
lenta bibis: mediae nequeunt te frangere noctes. 25
an nondum est talos mittere lassa manus?
a pereat, quicumque meracas repperit uuas
corruptique bonas nectare primus aquas!
Icare Cecropiis merito iugulate colonis,
pampineus nosti quam sit amarus odor.
tuque o Eurytion uino Centaure peristi,
nec non Ismario tu, Polypheme, aetis,
uino forma perit, uino corrumptur aetas,
uino saepe suum nescit amica uirum.
me miserum, ut multo nihil est mutata Lyaeo!
iam libe: formosa es: nil tibi uina nocent,
cum tua praependent demissae in pocula sertae
et mea deducta carmina uoce legis.
largius elluso madaet tibi mensa Palerno,
spumet et aurato mollius in calice. 40
nulla tamen lecto recipit se sola libenter:
est quiddam, quod uos quaerere cogat Amor.
semper in absentes felicitior aestus amantes:
eleuat assiduus copia longa uiros.

XXXIV [III XXXII]

Cur quisquam faciem dominae nunc credit amori?
sic erepta mihi paene puella mea est.
expertus dico, nemo est in amore fidelis:
formosas raro non sibi quisque petit.
polluit ille deus cognatos, soluit amicos,
et bene concordēs tristitia ad arma uocat. 5
hospes in hospitium Menelao uenit adulter:
Colehis et ignotum nome secuta uirum est?
Lyncen, tunc meam potuisti, perfide, curam
tangere? nonne tuae tum cecidere manus?
quid si non constans illa et tam certa fuisset?
posses in tanto uiuere ilagitio?
tu mihi nel ferro corpus nel perde ueneno:
a domina tantum te modo tolle mea.
te socium uitae, te pectoris esse licebit,
te dominum admitto rebus, amice, meis: 15

lecto te socium, lecto te deprecor uno:
riualem possum non ego ferre Iouem.
ipse meus solus, quod nil est, aemulor umbras,
stultus, quod nullo saepe timore tremo. 20
una tamen causa est, qua erimina tanta remitto,
errabant multo quod tua uerba mero,
sed nunquam uitae me faller ruga seuerae:
omnes iam norunt quam sit amare bonum.
Lyncus ipse meus seros insanit amores. 25
solum te nostros laetor adire deos.
*

XXXIV^b

Quid tua Socraticis tibi nunc sapientia libris
proderit aut rerum dicere posse uias?
aut quid Crethae tibi prosunt carmina plectri?
nil iuuat in magno uerter amore senex. 30
tu satius musis leuiorem imitere Philetam
et non inllati somnia Callimachi.
nam cursus licet Aetoli referas Acheloi,
fluxerit ut magno factus amore liquor:
atque etiam ut Phrygio fallax Maecandria campo 35
errat et ipsa suas decipit unda uias:
qualis et Adrasti fuerit uocalis Arion
tristis ad Archemori iunera uictor equos:
Amphiarea tibi non prosint fata quadrigae
aut Capanei magno grata ruina Ioui. 40
desine et Aeschyleo componere uerba coturno,
desine, et ad molles membra resoluē choros.
incipē iam angusto uersus includere torno,
inque tuos ignes, dure poeta, ueni.
tu non Antimacho, non tutior ibis Homero:
despicit et magnos recta puella deos. 46
harum nulla solet rationem quaerere mundi,
nec cur fraternis Luna laboret equis, 51
nec si post Stygias aliquis sedis arbiter undas,
nec si consulo fulmina missa tonent. 54
sed non ante graui taurus succumbit aratro, 47
cornua quam ualidis haeserit in laqueis,
nec tu tam duros per te patieris amores:
trux tamen a nobis ante domandus eris. 50
aspice me, cui parua domi fortuna relicta est, 55
nullus et antiquo Marte triumphus aui,
ut regnem mixtas inter conuiuia puellas
hoc ego, quo tibi nunc elenor, ingenio.

XXXIV^c

Me inuet hesternis positum languere corollis,
quem tetigit iactu certus ad ossa dens, 60
Actia Vergilium custodis litora Phoebi,
Caesaris et fortes dicere posse rates,
qui nunc Aceneae Troiani suscitāt arma
iactaque Lauinis moenia litoribus.
cedite Romani scriptores, cedite Grai: 65

— XXXIII 8 *nullas nos (nias)* Lach. 'itinerā' (u. 22) esse docuit, *nullas* Ω. *nias*, et in 10 *sono*, interpungit Housm. 9 *habere* post te D, post *pu.* F. 12 *uensisisti—ablata* Ω, corr. Palm. et add. Heins. 16 *uia est* Δ. 19 *fugauimus* Ω. 21 *placata* Ω, corr. nos. 23 *mea*, melius *me*. 25 40 non huius carminis esse arbitratu Baehr. 31 *tu que o O, tu quoque* L. 37 ita N et Charisius p. 107, 25 K., *demissa—serta* O, *praep.* φ N Char., *perp.* Δ. 42 *nos* O. 43 *fort. absentī—auante*. XXXIV continuant priores, separauerē Itali. 1 *non credit O, iam credit N, uine credit* nos corr. *amari* v, *amico* Itali. 4 *formata* L, et *formata* Δ F. 7 *hospes* Ω, fort. *hostis* cf. Ouf. F. II 785 sqq., *Tros et* Mueller. 8 *uocte* Baehr. 9, 10 *tangere—perfidē* O. 12 *possis* (-t F) et i. O. *possis* v. Heins. 13 *corpus* nos, *pectus* Ω. 15 *pectoris* nos, *corporis* Ω. 17 *socium* nos, *solum* Ω. 21 *qua* O, cur N. 23 *fall.* m N. 25 *sacros* O. 27 sqq. (25 sqq. alii) a prioribus nos separauimus lacuna quoque notata. uersuum ordinem grauitur turbatum restituere conatus est Munro F. Journal of Philology vi 325 sqq. 29 *Crethae* Ω (*Cretheis* Homeri mater), *Crethae* v (mg.) p. uaria atque inutilia coniecerē, *plectri* Palm., *lecta* Ω, *lecti* codd. nescioqui. 30 *uoster* D F. 31 *mus*, *uamorem* O, *uom.* *mus*, N, (*musam*) *leuiorem* (l. *Philetae*) inuenit Santen, *Meropem uasis* Jacob, *uom.* *lusus* Unger. 33 *iam* τ. *rursus* (pur l.) Ω, *casus* Markland. 34 *lucrit* Heins. *magno* Ω, *tennis* Palm. *factus* Ω, *fractus* τ, *lactus* Heins. 38 *tristia* Heins. 39 ita nos, *nam amphiarcae* (-*rae* N) *prosiat* (-*sunt* F) *tibi f.* Ω, alii alia aut numeris durissimum uersum aut *Amphiarcae* nouum uerbum excedentes. 40 *magno* om. O, *irato* Heins. 41 et (*Arachilo* φ N unde *Achillo* Scal. 42 *thoros* F, *toros* (s om. D) Δ. 43 *augusto* O. *incl.* N L, *componere* Δ F. 47 50 ante 55 transp. Muell. 47 si O. *grauis* Ω unde *suer.* *taurus* Housm. 48 *lucrinis* φ. 53 ita Jacob, *aliquid* Ω. tum *restabit* *crāpus* φ, *restabit* N, *restauerit* *undas* Δ, *aliquid restabit* (malim *restabis*) *harenas* uir doctus ap. Burn. 59 sqq. a prioribus separauit Housm. *hest.* v mg., *et.* N, *et.* φ, *uternum* Δ. 61 *uirgilio* Ω.

nescioquid mains nascitur Hiade,
 tu canis umbrosi subter pineta Galaei
 Thyrsin et adtritis Daphnin harundinibus,
 utque decem possint corrumpere mala puellas,
 missus et impressis haedus ab uberibus,
 felix, qui uiles pomis mercaris amores !
 huic licet ingratae Tityrus ipse canat,
 felix intactum Corydon qui temptat Alexin
 agricolae domini carpere delicias !
 quamuis ille sua lassus requiescat anena,
 laudatur facilis inter Hamadryadas,
 ut canis Aseraei ueteris praecepta poetae,
 quo seges in campo, quo miret uua iugo,
 tale faci- carmen docta testudine quale
 Cynthius impositis temperat articulis :

non tamen haec ulli uenient ingrata legenti,
 siue in amore rudis siue peritus erit ;
 nec minor hic animis, ut sit minor ore, canorus
 anseris indocto carmine cessit olor.
 haec quoque perfecto ludebat Iasone Varro,
 Varro Leucadiae maxima flamma suae ;
 haec quoque lascini cantarunt scripta Catulli,
 Lesbia quis ipsa notior est Helena ;
 haec etiam docti confessa est pagina Calui,
 cum caneret miserae funera Quintiliae ;
 et modo formosa qui multa Lycoride Gallus
 mortuus inferna uulnera fletit aqua.
 Cynthia quin etiam uersa laudata Properti,
 hos inter si me ponere fama uolet.

LIBER TERTIVS [VEL QVARTVS]

I

Callimachi Manes et Coi sacra Philetae,
 in uestrum, quaeso, me sinite ire nemus.
 primus ego ingredior puro de fonte sacerdos
 Itala per Graios orgia ferre choros.
 dicite, quo pariter carmen tenuistis in antro ?
 quone pede ingressi ? quamue bibistis aquam ?
 a ualeat, Phoebum quicumque moratur in armis !
 exactus tenui pumice uersus eat ;
 quo me fama lenat terra sublimis, et a me
 nata coronatis Musa triumphat equis,
 et mecum in curru parui nectantur Amores,
 scriptorumque meas turba secuta rotas,
 quid frustra missis in me certatis habenis ?
 non datur ad Musas currere lata uia.
 multi, Roma, tuas laudes amalibus addent,
 qui finem imperii Baetra futura canent :
 sed, quod pace legas, opus hoc de monte sororum
 detulit intacta pagina nostra uia.
 mollia, Pegasides, date nestro sarta poetae :
 non faciet capiti dura corona meo.
 at mihi quod uino detraxerit imunda turba,
 post obitum duplici faenore reddet Honos,
 omnia post obitum lingit maiora uetustas ;
 mains ab exequiis nomen in ora uenit.
 nam quis equo pulsas abiegnos noceret aere,
 fluminaque Haemonio comminus isse uircs,
 Idaeum Simoenta Iouis cum *probe Scamandrio*,
 Hectora ter campos ter maculasse rotas ?
 Deipholumque Helenumque et Polydamaenta et in
 armis
 qualemcumque Paris uix sua nosset humus.
 exiguo sermone fores nunc, Hion, et tu,
 Troia, bis Octaei munimine capta dei,
 nec non ille tui casus memorator Homerus
 posteritate suum crescere sensit opus,
 neque inter seros laudabit Roma nepotes :
 illum post cineres angurior ipse diem.

ne mea contempto lapis indicet ossa sepulcro,
 prouisum est Lycio nota probante deo.

II [I 39-64]

Carminis interea nostri redeamus in orbem ;
 gaudeat in solito tacta puella sono.
 Orphea delenisse feras et concita dicunt
 flumina Threicia sustinuisse Iyra ;
 saxa Cithaeronis Thebas agitata per artem
 sponte sua in muri membra coisse ferunt ;
 quin etiam, Polypheme, fera Galatea sub Aetna
 ad tua rorantes carmina flexit equos :
 miremur, nobis et Baccho et Apolline dextro,
 turba puellarum si mea uerba colit ?
 quod non Taenareis domus est mihi fulta columnis,
 nec camera auratas inter eburna trabes,
 nec mea Phaeacae aequant pomaria siluas,
 non operosa rigat Marcius antra liquor :
 at Musae comites et carmina cara legenti,
 et defessa chorus Calliopea meis.
 fortunata, meo si qua es celebrata libello !
 carmina erunt formae tot monumenta tuae.
 nam neque pyramidum sumptus ad sidera ducti,
 nec Iouis Elei caelum imitata domus,
 nec Mausolei dines fortuna sepulchri
 mortis ab extrema condicione uacant.
 aut illis flamma aut imber subducet honores,
 annorum aut ictus pondera uicta ruent.
 at non ingenio quaesitum nomen ab aeno
 excidet : ingenio stat sine morte decus.

III [II]

Visus eram molli recubans Heliconis in umbra,
 Bellorophonte qua fluit umor equi,
 reges, Alba, tuos et regum facta tuorum,

XXXIV 72 *hinc* O. *ipsa* Ω, corr. f v ing. 75 *auinas* codd. Pass., *suas*—*aucinas* Pass. 77 *ut nos, tu* Ω : 77 80 post 66 ponit Ribbeck. 78 *herba* D. *uinit* Schrader, *uigit* cod. nescioquis. 83 *hic* Lach. ed. Berolinensis. *animi* φ. *aut sim* Ω, corr. Housm. 91 *quam* Ω. 92 *fluit* (i.e. flere non destitit) nos, cf. IV 4. 39 sq., *lucit* Ω.
 III I 1 *saepa* Ω, *fabri* Baehr. ('umbra,' cf. Mela II 2). 5 *tenuistis* O. 13 *inmissis* Amatus. 22 *reddet* f v, *reddit* Ω. *quis* Ω. 23 *amnia* O. *fontae* N latet aliquid. *utrotae* N. 25 *pulsas* suspectum, fort. *pressas*, *artes* Ω. 26 *esse* D N, *illi* F. 27 *culo* *Lyabula* *parui* O, om. N, corr. G. Wolf. 28 *ter* cod. Pass., *per* Ω. 29 ita Lach., *pu*(φ), *po* Δ N) *li-*
domantes in a. Ω, *Polydamaenta* sub a. cod. Pass. 38 *est* om. φ. 39 *hinc* nouum carmen Ω, edd. multi ab Orphea
 incipiunt, multi cum prioribus coniungunt. 40 *in* Ω, *ut* v quod melius nisi *lucta* malis legere. II 1 *delenisse*
 Ayrmann, *detinuisse* L N quod defendi potest, *detraxisse* F V, *te tenuisse* D. 2 *sub*(st). φ N, *det.* Δ. 7 *nobis*.
nostro φ. 11 *phaenias* Ω. 12 *martius* Ω. 13 *comites* f v, *comitis* (s om. φ) Ω. *grata* τ. 14 *me d.* Baehr. P alm.
 sed cf. Stat. Silu. I 5. 2. 15 *est* Ω. 20 *uicat* Δ L. 22 *ictus* Δ Housm., *ictu* F N. *pondera* Δ L N. III 5 *iam*
 Guyetus et Heins.

tantum operis, neruis hiscere posse meis ;
 paruaque tam magnis admirorum fontibus ora, 5
 unde pater sitiens Emnius ante bibit,
 et cecinit Curios fratres et Horatia pila, 7
 anseris et tutum noce fuisse Iouem, 12
 uictricesque moras Fabii pugnamque sinistram 9
 Cannensem et uersos ad pia uota deos, 10
 Hannibalemque Lares Romana se des fugantes, 11
 regiaque Aemilia necta tropaea rate, 8
 cum me Castalia speculans ex arbore Phoebus 13
 sie ait, aurata nixus ad antra Lyra :
 'quid tibi cum tali, demens, est lumine? quis te 15
 carminis heroi tangere iussit opus?
 non hic ulla tibi speranda est fama, Properti :
 mollia sunt paruis prata terenda rotis,
 ut tuus in scamno iacetur saepe libellus,
 quem legat expectans sola puella uirum. 20
 eur tua praescriptos enecta est pagina gyros?
 non est ingenii cumba grauanda tui.
 alter remus aquas, alter tibi radat harenas :
 tutus eris : medio maxima turba mari est.' 1
 dixerat, et plectro sedem mihi monstrat eburno, 25
 qua noua museoso semita facta solo est.
 hic erat adfixis uiridis spelunea lapillis,
 pendebantque cauis tympana pumicibus,
 orgia mystarum, et Sileni patris imago
 fictilis et calami, Pan Tegeae, tui ; 30
 et Veneris dominae uolucres, mea turba, columbae
 tingunt Gorgoneo pumica rostra lacu,
 diuersaeque nouem sortitae iura puellae
 exercent teneras in sua dona manus.
 haec hederas legit in thyrsos, haec carmina neruis
 aptat, at illa manu texit utraque rosam. 35
 e quarum numero me contigit una dearum :
 ut reor a facie, Calliopea fuit :
 'contentus niueis semper uectabere cygnis,
 nec te fortis equi ducet ad arma sonus. 40
 nil tibi sit rauco praeconia classica cornu
 flare nec Aonium tinguere Marte nemus,
 aut quibus in campis Mariana proelia signo
 stent et Teutonibus Roma refringat opes,
 barbarus aut Saebus pertusus sanguine Rhenus 45
 saucia maerenti corpora uectet aqua.
 quippe coronatus alienum ad limen amantes
 nocturnaeque eanes ebria signa fugae,
 ut per te clausas sciat excantare puellas,
 qui uolet austeros ante ferire uiros.' 50
 talia Calliope, lymphisque a fonte petitis
 ora Philetaea nostra rigauit aqua.

IV [III]

Arma deus Caesar ditēs meditatur ad Indos,
 et freta gemmiferi fundere classe maris.
 magna, uiri, merces ; parat ultima terra triumphos :
 Tigris et Euphrates sub tua iura fluent ;
 sera, sed Ausoniis nemet provincia uirgis : 5
 adsuensent Latio Parthia tropaea Ioui.
 ite agite, expertae bello date lintea prorae,
 et solitum armigeri ducite munus equi.

omina fausta cano. Crassos clademque piate ;
 ite et Romanae consulite historiae. 10
 ipsa tuam serua prolem, Venus : hoc sit in aeuum, 19
 cernis ab Aenea quod superesse caput. 20
 Mars pater et sacrae fatalia lumina Vestae, 11
 ante meos obitus sit, precor, illa dies,
 qua uideam spoliis oneratos Caesaris axes,
 ac nulli plausu saepe resistere equos,
 inque sinu carae nixus spectare puellae 15
 incipiam, et titulis oppida capta legam,
 tela fugacis equi et braccati militis arcus
 et subter captos arma sedere duces.
 praeda sit haec illis, quorum memere labores : 21
 me Saera sat erit plaudere posse Via.

V [IV]

Pacis Amor deus est ; pacem ueneramur amantes :
 sat mihi cum domina proelia dura mea.
 nec mihi mille iugis Campania pinguis aratur, 5
 nec bibit et gemma diuite nostra sitis : 4
 nec tamen inuiso pectus mihi carpitur auro, 3
 nec, misero, aera paro clade, Corintho, tua. 6
 o prima infelix fingenti terra Prometheo!
 ille parum cauti pectoris egit opus :
 corpora disponens mentem non uidit in arte.
 recta animi primum debuit esse uia. 10
 nunc maris in tantum uento iactamur, et hostem
 quaerimus, atque armis nectimus arma noua.
 haut ullas portabis opes Acherontis ad undas :
 nudus at inferna, stulte, uebere rate.
 uictor ena uictis pariter miscelitur umbris : 15
 consule cum Mario, capte Iugurtha, sedes.
 Lydus Dulichio non distat Croesus ab Iro :
 optima mors, parca quae uenit apta die.
 me iuuat in prima coluisse Heliconia iuuenta 20
 Musarumque choris implicuisse manus :
 me iuuat et multo mentem uincere Lyaeo
 et caput in uerna semper habere rosa,
 atque ubi iam Venerem grauis interceperit aetas,
 spars'erit et nigras alba senecta comas,
 tum mihi naturae libeat perdiscere mores, 25
 quis deus hanc mundi temperet arte domum,
 qua uenit exoriens, qua deficit, unde coactis
 cornibus in plenum menstrua luna redit,
 unde salo superant uenti, quid flamine captet 30
 Eurus, et in nubes unde perennis aqua,
 sit uentura dies, mundi quae subruat arcus,
 purpureus pluuia cur bibit aereus aquas,
 aut eur Perihæbi tremere cacumina Pindi,
 solis et atratis luxerit orbis equis, 35
 eur serus uersare homet et planstra Bootes,
 Pleiadum spisso cur coit igne chorus,
 eurue suos lines altum non exeat aequor,
 plenus et in partes quatnor annus eat,
 sub terris sint iura deum et tormenta Gigantum, 42
 num rota, num scopuli, num sitis inter aquas, 41
 aut Alenaeoniae furiae aut Ieiunia Phineï,
 Tisiphones atro si furit angue caput, 40
 num tribus infernum custodit faucibus antrum 43

III 8 et 12 inter se transp. Polster. 11 *lures* F, *lucres* LV¹ μ, *lucies* N, *alacres* D v. 16 *heroei* L. 17 *hinc* Fruterius. 21 ita Scal. *praescripto sauceta* est (om. φ) p. *gyro* Ω. 22 *cumba* Δ N, *turba* LV mg. 26 *quo* N. 29 *orgia* Heins., *ergo* Ω (pro *imago* d mg. et v mg. *origo*), *mystarum* Unger, cf. Sen. Oed. 437, *musarum* Ω. 32 *gorgonio* L, *-io* Δ F, *nostra* φ D N, corr. f (C V). 33 *diuersae* F, *iura* 'Vaticanus quintus' Scal., *uera* Ω. 36 et F. 41 *praeconia* Δ F. 42 *flere* Ω, corr. Fruterius, *tingere* D F, *cingere* V. 45 *Sarao* Itali, *saeculo* Ω. 52 *philita* Δ F N. IV 4 cf. Aus. Epigr. 31 (4), *flue* L, *Thybris*, et *-ant* Housm. fort. recte. 5 *Sarax* et Janus Gulielmus, quo accepto uenient Heins. 14 ita G. F. Barth fauente Ou. Tr. IV 2. 53, *ad u. plausus* Ω. 19, 20 post 10 nos transp. 19 *parua serua* O. 22 *ni* τ. ita nos, *sacra* om. L, post *sat erit* habent N V, *sat erit uictoria* D F. V priori coniungere Murct. Scal. Baehr. 2 *sat* Iuuenius, *stult* Ω. 3 et 5 transp. Housm. 3 *malim non* L. 6 *uisura* Heins., *uisur* Ω, *uisita* Rubuken, *arce* N, *ire* O, *dada* N F, *pace* F, *classe* Δ L. 8 *cauti* τ, *caute* Ω. 9 *uidit in arte* corruptum, *u. incipit* τ, *malim uidit in arcem* (in *arce* cod. Pass.), *indidit* (arti) Baehr. 11 corruptum, *uicito* Ω, *ponto* Housm. 12 *nectimus* N V, *quadrimum* φ D. 14 *ad infernas*—*uates* Ω Lach., corr. Schrader. 15 *malim uictoria*, 13 *parca* corruptum, *carpta* Baehr., *Paruae* Lach. *apta* Δ F, *acta* L N. 24 *spars'erit* et N, *sparsit* et φ, *spars'erit* Δ, *nigras* τ, *integras* Ω. 27, 28 fort. post 34 ponendi. 31 *arcem* Δ F bonum et hoc. 34 *attractis* Δ F. 35 et *domina palustrae* φ, et *flouant bono* N (bonas x). 39 *Gigantibus* om. N unde *uocantibus* Lobeck, *prorum* Housm. 40 et 42 inter se transp. Housm. 42, 43 pro *uicito* quater *non* N et L (hic primum *non* ex corr.).

Cerberus, et Tityo iugera pauca nonem ;
an ficta in miseris descendit fabula gentis, 45
et timor lauit ultra quam rogos esse potest.
exitus hic uitae superet mihi : nos, quibus arma
grata magis, Crassi signa referte domum.

VI [V]

Die mihi de nostra quae sentis uera puella :
sic tibi sint dominae, Lygdame, dempta iuga.
omnis enim debet sine uano nuntius esse,
maioresque timens seruus habere fidem, 5
nunc mihi, signa tenes, ab origine dicere prima
incipere : suspensis auribus ista bibam, 8
num me lactitia tumefactum fallis inani,
haec referens, quae me credere uelle putas ? 3
sicine eam incomptis uidiisti flere capillis ? 4
illius ex oculis multa cadebat aqua ? 9
nec speculum strato uidiisti, Lygdame, lecto ? 10
ornabat niueas nullane gemma manus ?
ac maestam teneris uestem pendere lacertis,
seruinaque ad lecti clausa iacere pedes ?
tristis erat domus, et tristes sua pensa ministræ 15
carpebant, medio nebat et ipsa loco,
mundaque impressa siccebat lumina lana,
rettulit et querulo iurgia nostra sono ?
'haec te teste mihi promissa est, Lygdame, merces ?'
est poenae seruo rumpere teste fidem, 20
ille potest nullo miseram me linquere facto,
et qualem nolo dicere habere domi !
gaudet me uacuo solam tabescere lecto.
'si placet, insultet, Lygdame, morte mea.
non me moribus illa, sed heris improba uicit : 25
staminea rhombi ducitur ille rota ;
illum turgentis ranae portenta rubetae
et lecta exectis anguibus ossa trahunt,
et strigas inuentae per busta iacentia plumae,
cinctaque funesto lanca uitta toro, 30
si non uana canunt mea somnia, Lygdame, testor,
poena erit ante meos sera, sed ampla, pedes ;
putris et in uacuo texetur aranea lecto ;
noctibus illorum dormiet ipsa Venus.'
quae tibi si neris animis est quæta puella, 35
haec eadem rursus, Lygdame, curte uia
et mea cum multis lacrimis mandata reporta :
iran, non fraudes esse in amore meo ;
me quoque consimili impositum torquerier igni,
iurabo bis sex integer esse dies, 40
quodsim et tanto felix concordia bello
extiterit, per me, Lygdame, liber eris.

VII [VI]

Ergo sollicitae tu causa, pecunia, nitae !
per te immaturum mortis adimus iter.
tu uitii hominum crudelia pabula praebes :
semina curarum de capite orta tuo.
tu Paetum ad Pharios tendentem lintea portus
obruis in sano terque quaterque mari, 5
nam dum te sequitur, primo miser excidit aeno
et noua longinquis piscibus esca natat.

quod si contentus patrio boue uerteret agros, 43
uerbaque duxisset pondus habere mea,
uiuere ante suos dulces conuiuia Penates, 45
pauper, at in terra nil nisi fleret opes.
non tulit hic Paetus stridore audire procellae
et duro teneras laedere fume manus,
sed thyio thalamo aut Oricia terebintho
effultum pluma uersicolore caput : 50
hinc fluctus uiuo radicibus abstulit unguis,
et miser inuisam traxit hiatus aquam ;
hunc paruo ferri uidit nox improba ligno.
Paetus ut occideret, tot coiere mala.
flens tamen exirent dedit haec mandata querelis.
cum moribunda niger clauderet ora liquor : 56
'di maris Aegaei quos sunt penes aequora, Venti,
et quaecumque meum degrauiat unda caput,
quo rapitis miseros primae languis annos ?
attulimus sotes in freta uestra manus ? 60
a miser aleyonum scopulis adligat aentis :
in me caeruleo fuscina sumpta deo est.
at saltem Italiae regionibus aduehat aestus :
hoc de me sat erit si modo matris erit.'
subtrahit haec fantem torta uertigine fluctus : 65
ultima quae Paeto uoxque diesque fuit.
Paete, quid aetatem numeras ? quid cara natanti 67
mater in ore tibi est ? non habet unda deos ; 18
et mater non iusta pia dare debita terrae 9
nec pote cognatos inter humare rogos : 10
sed tua nunc uolucres ad-tant super ossa marinae,
nunc tibi pro tumulo Carpathium omne mare est,
o centum aequoreae Nereo genitore puellae, 67
et tu materno facta dolore Thetis,
nos decuit lasso subponere brachia mento :
non poterat uestras ille grauari manus, 70
infelix Aquilo, raptae timor Orithyidae, 13
quae spolia ex illo tanta fuere tibi ?
aut quidnam fracta gaudes, Neptune, carina ? 15
portabat sanctos alueni ille uiros, 16
reddite corpus humo, posita est in gurgite uita ; 25
Paetum sponte tua, nilis harena, tegas ;
et quotiens Paeti transiit nauta sepulchrum,
dicat 'et audaci tu timor esse potes'.
ite, rates curuae et leti textile causas :
ista per humanas mors uenit aeta manus, 30
terra parum fuerat fatis, adiceimus undas :
fortunae miseris auxilium arte uias.
uentorum est, quod uenique paras : hant ulla carina 35
consenuit ; fallit portus et ipse fidem, 36
nam tibi nocturnis ad saxa ligata procellis 19
omnia detrito uincula fune cadunt, 20
(sunt Agamemnonias testantia litora curas,
'qua notat Argynni poena mimantis aquae,
hoc iuene amisso classem non soluit Atrides,
pro qua maectata est Iphigenia mora,)
ancora te teneat, quem non tenere Penates ? 33
quid meritum dicas, cui sua terra parum est ? 34
natura insidians pontum substravit auaris : 37
ut tibi succedat, uix semel esse potest.
saxa triumphalis fregere Capherea puppes,
naufraga cum nastro Graecia tracta salo est, 40
paulatim socium iacturam ileuit Vlixes,
in mare cui solum non ualere doli, 42
at tu, saeue Aquilo, nunquam mea uela uidebis : 71
ante fores dominae condar oportet iners.

V 46 hant N, aut O. 47 hic, huius L. superest Ω. VI 2 sic φ N, si d l (=L corr.). 3, 4 post 8 transp. Housm. 3 num τ, non N, dux O. 5 uano nuntius c. D N f v mg., uanis c. φ, uanis c. relator V l. hoc distichon damnat Lach. 9 sicut cum O, si cā (= causa) N. 12 et 14 inter se transp. G. T. Suringar. 13 at τ. 22 at q. N. (aequalem O. nullo N, nulla O, corr. Palmer. domi Heins., domo Ω. 28 caectis F, caectis Burm., alia alii. 30 uiro Ω, corr. Heins. 31 cadunt D. 39 interpunxit Vahlen. 41 quod sin Muell., quod nisi N, quid mihi si O. c Lach., et N, om. O. VII priori continuat F; nu. 9 72 ita ordinatus : 43 66, 17-18 (Seal.), 9-12, 67-70, 13-16, 25-32, 35-36, 19-20 (Housm.), [21-24 huius cl. non esse uidentur,] 33-34 (Housm.), 37-42, 71-72. 1 uitae es Δ. 22 quae V. natat f. ἀργαῖ Ἰγυῖ φ N, ἀργυῖον Δ. mimantis om. l. utis aquae Ω, Athamantiadae Hertzl., Mimantis aquae Ellis. 23 nec O, hic Lach. 25 postquam tu O. 29 curuati Lendrum, curu(a) Ω, curuas τ. 32 Natura et in 37 Fortuna Broukh. 41 palantum Heins. 42 soli Ω, soliti τ. 46 nisi Δ F (?), ubi l. N. flere potest Ω, corr. Bacher. 47 hunc Δ L, hoc F, huc N. 49 chio Ω, corr. Santen. orythia N, orythia peiora O. 51 et 53 inter se transp. W. Fischer. 50 effultus τ, et fultum Ω. 51 uiuos Palmerius. 52 miseri Pass. uinitum Δ F. 60 sotes nos, longas Ω, uocans Housm. 63 cachat Ω. 66 norque O. 68 tracta Ω, corr. v. thetis N, patis L, pedis D F, V eras.

VIII [VII]

Dulcis ad hesternas fuerat mihi rixa lucernas,
 nocis et insanæ tot maledicta tuæ,
 cum furibunda mero mensam propellis et in me
 profici infesta cymbia plena manu.
 tu uero nostros audax invade capillos
 et mea formosis unguibus ora nota ;
 tu minitare oculos subiecta exurere flamma,
 fac mea rescisso pectora nuda sinu.
 nimirum ueri dantur mihi signa caloris :
 nam sine amore graui femina nulla dolet.
 quæ mulier rabida iactat conuicia lingua,
hæc Veneris magnæ noluitur ante pedes,
 custodum grege seu circa se stipat emtem,
 seu sequitur medias, Maenas ut iceta, uias,
 seu timidam crebro dementia somnia terrent,
 seu miseram in tabula pieta puella mouet.
 his ego tormentis animi sum uernus aruspex,
 has didici certo sæpe in amore notas.
 non est certa fides quam non in iurgia uertas :
 hostibus eueniat lenta puella meis.
 in morso æquales uideant mea uulnera collo :
 me doceat linor mecum habuisse meam.
 aut in amore dolere uolo aut audire dolentem,
 sine meas lacrimas siue nidere tuas.
 (tecta supercilii si quando uerba remittis,
 aut tua cum digitis scripta silenda notas.)
 odi ego quæ nunquam pungunt suspiria somnos :
 semper in irata pallidus esse uelim.
 aut tecum aut pro te mihi cum ritualibus arma
 semper erunt : in te pax mihi nulla placet.
 dulcor ignis erat Paridi, cum Graia per arma
 Tyndaridi poterat gaudia ferre suæ.
 dum uincunt Danaï, dum restat barbarus Hector,
 ille Helenæ in gremio maxima bella gerit.
 gaude, quod nulla est æque formosa : doleres,
 si qua foret : nunc sis iure superba licet.
 at tibi, qui nostro nexisti retia lecto,
 sit socer æternum nec sine matre domus,
 cui nunc signa data est furandæ copia noctis,
 offensa illa mihi, non tibi amica, dedit.)

IX [VIII]

Mæcenas, eques Etrusco de sanguine regum,
 intra fortunam qui cupis esse tuam,
 quid me scribendi tam uastum mittis in æquor ?
 non sunt apta meæ grandia neta rati.
 turpe est, quod nequeas, capiti committere pondus
 et pressum inflexo mox dare terga genu.
 omnia non pariter rerum sunt omnibus apta,
 palma nec ex æquo ducitur ulla iugo.
 gloria Lysippo est animosa ellingere signa ;
 exactis Calamis se mihi iactat equis.
 in Veneris tabula summam sibi ponit Apelles ;
 Parrhasius parua uindicat arte locum.
 argumenta magis sunt Mentoris inelita formæ ;
 at Myos exiguum flecitur acantibus iter.

Phidiæus signo se Iuppiter ornat eburno ;
 Praxitelen Paria nenditatur urbe lapis.
 est quibus Eleæ concurrat palma quadrigæ ;
 est quibus in cæcres gloria nata pedes.
 hic satus ad pacem ; hic castris-ibus utilis armis.
 naturæ sequitur semina quisque suæ.
 at tua, Mæcenas, uitæ præcepta recepi,
 egor et exemplis te superare tuis.
 cum tibi Romano domina- in honore secures
 et liceat medio ponere iura foro,
 uel tibi Medorum pugnaces ire per hastas
 atque onerare tuam fixa per arma domum,
 et tibi ad effectum uires det Caesar et omni
 tempore tam faciles insinuentur opes,
 parcis, et in tenues humilem te colligis umbras :
 uelorum plenos subtrahis ipse sinus.
 crede mihi, magnos æquabunt ista Camillos
 iudicia et uenies tu quoque in ora uirum,
 Caesaris et famæ nestigia iuncta tenebris ;
 Mæcenas erunt uera tropæa fides.
 non ego uelifera tumidum mare findo carina :
 tota sub exiguo lumine nostra mora est.
 non llebo in cineres arcem sedisse repentem
 Cadui nec semper proelia clade pari,
 nec referam Sæas et Pergama Apollinis arces,
 et Danaum decimo uere redisse rates,
 moenia cum Graio Neptunia pressit aratro
 nictor Palladiæ ligneus artis equus.
 inter Callimachi sat erit placuisse libellos
 et cecinisse modis, Coe poeta, tuis.
 hæc urant pueros, hæc urant scripta puellas,
 neque deum clament et mihi sacra ferant.
 te duce uel Iouis arma canam caeloque mirantem
 Coeum et Phlegraeis Enrymedonta iugis ;
 eductosque pares sinistra ex ubere reges
 ordiari et caeso moenia firma Remo,
 celsaque Romanis decerpta palatia tauris,
 crescet et ingenium sub tua iussa meum ;
 prosequar et currus utroque ab litore ouantes,
 Parthorum astutæ tela remissa fuge,
 castraque Pelusi Romano subruta ferro,
 Antonique granes in sua fata manus.
 mollia tu coeptæ fautor cape lora iuuentæ,
 dexteraque inmissis da mihi signa rotis.
 hoc mihi, Mæcenas, laudis concedis, et a te est,
 quod ferar in partes ipse fuisse tuas.

X [IX]

Mirabar, quidnam misissent mane Camenæ,
 ante meum stantes sole rubente torum.
 natalis nostræ signum misere puellæ
 et manibus faustos ter crepuere sonos.
 transeat hic sine nube dies, stent aere uenti,
 ponat et in siccio molliter uida minas.
 aspiciam nullos hodierna luce dolentes,
 et Niobæ lacrimas supprimat ipse lapis.
 Alyonum positis requiescant ora querelis,
 increpet absumptum nec sua mater Iym ;
 tuque, o cara mihi, felicitas edita pennis,
 surge et præsentis iusta preare deos.

VIII continuat priori O. 1 *hesternas* L, *ceternas* Δ. 3 *cum* Itali, *cur* Ω. 4 *infesta* Palm., *insana* Ω, an *irrisa*? 11 *grauida* Ω, corr. Scal. 12 *hæc* Liuietius, *et* Ω. 13 *custodem* Δ L. *gregi* (*non*) Baehr., *sea* nos (pro *se* Lach.), *gregibus* Ω ; sed hæc fort. hic aliena quod de 13 18 censet Housm. 18 *has* N, *nam* O. 19 ita Vahlen, *inuirgia* N, *inuiria* O. *uertas* Vahlen, *uerrat* (-*ut* F) Ω. 25, 26 hic alieni Guyeto uisi. 27 cf. Stat. Th. II 336 sq. 28 *italam* O. 29 *cum* φ N, *quo* Δ. *grata* Ω, corr. Fruterius. 33, 34 ante 29 transp. Housm. 35 40 hic alieni. 37 *uicisti* Prisc. p. 902 et Diomed. p. 369, 21 K., *uicisti* Ω. 40 *offensam* Ω. IX 2 *inter* Δ F. 8 *flamma* Ω, *fama* Lipsius. 9 19 inter-punximus. 9 *iuuere* O. 10 *calamus* Ω, corr. Itali. 11 *ponit* f v mg., *poscit* Δ N, *posita* φ. *ut* V. l. *summam* s. *poscit* A. Rothstein. 12 *uocam* Lach. 13 *inlicita* nos, *addita* Ω. 14 *ad* Ω. *Mjos* Itali, *uiros* L d mg., *ueros* Δ F. *ueros* N. 16 *Paria* Broukh. de Pario intelligendum, *propria* Ω. *uindicat* Ω, corr. Burm. 22 *uouat* Broukh. 25 *hastas* Mark-land, *hostes* Ω. 26 *homolo* L f r r e Ω. 33 cf. ad II l. 33. 35 om. N. 36 *tuta* τ. *sed* Baehr. τ (= *est*) uel ε ante *flam.* O. 37 *phibo* N. *poteris* Ω, corr. nos, cf. Lucr. V 400. 38 *semper* Ω, *fratrum* codd. Pass. 39 *artes* Broukh. 44 *Coe* Beroaldus, *dare* Ω. 45 *curant*—*curant*, corr. Itali. 47 58 hic alienos esse censet nescioquis. 48 *aromodonta* Ω, corr. Huschke. 49 et 51 inter se transp. Peiper. 51 fort. *eductos* (*edant* in 49 iam Lach.). 55 *claustrum*, Palmerius et Lipsius. 57 *mollis* Ω, corr. Broukh. *faustor* φ, *factor* N. 59, 60 ante 47 transp. Lach. X 1 *uisissent* Heins. 3 *miscerere* O. 6 *minas* f v, *minas* Ω. 12 *præsentis* codd. Pass., *poscentes* Ω, *poscudos* Lach.

ae primum pura somnum tibi discute lymphæ
 et nitidas presso pollice finge comas :
 dein qua primum oculos cepisti necte Properti 15
 indue, nec vacuum flore relinque caput ;
 et pete, qua polles, ut sit tibi forma perennis,
 inque meum semper stent tua regna caput.
 inde coronatas ubi ture piaveris aras,
 luxerit et tota flamma secunda domo, 20
 sit mensæ ratio, noxque inter pocula currat,
 et crocino naris murreus ungat onyx ;
 tibia continuis succumbat rauca choreis,
 et sint nequitiae libera verba tuæ,
 dulcètaque ingratos adimant conicia somnos ; 25
 publica vicinæ perstrepat aura viae :
 sit sors et nobis talorum interprete factu,
 quem gratius pennis nerberet ille puer.
 cum fuerit multis exacta trientibus hora,
 noctis et instituit sacra ministra Venus, 30
 annua solamnis thalamo sollempnia nostro,
 natalisque tui sic peragamus iter.

XI [X]

Quid mirare, meam si versat femina vitam
 et trahit addictum sub sua iura virum,
 criminaque ignavi capitis mihi turpia fingis,
 quod nequeam fracto rumpere vincla iugo ?
 venturam melius praesagit navita mortem ; 5
 vulneribus dilecti miles habere metum.
 ista ego praeterita iactavi verba iuventa :
 tu nunc exemplo discere timere meo.
 Colchis flagrantis adamantina sub iuga tauros
 egit et armigera proelia seuit humo, 10
 custodisque feros clausit serpentis hiatus,
 iret ut Aesonias aurea lana domos.
 ausa ferox ab equo quondam obpugnare sagittis
 Maecotis Danaum Penthesilea rates ;
 aurea cui postquam mandavit cassida frontem, 15
 micit victorem candida forma virum.
 Omphale in tantum formæ processit honorem,
 Lydia Gygaeo tincta puella lacu,
 ut, qui peccato statuisset in orbe columnas,
 tam dura traheret mollia pensa manu, 20
 Persarum statuit Babylona Semiramis urbem
 ut solidum cocto tolleret aggere opus,
 et duo in adversum mitti per moenia currus
 nec possent tacto stringere ab axe latus :
 duxit et Euphratem medium, quam condidit, arcis, 26
 inssit et imperio subdere Bactra caput.
 nam quid ego heroas, quid raptem in crimina diuos ?
 Iuppiter infanat seque suamque domum,
 quid, modo quæ nostris obprobrata nexerit armis 30
 et famulos inter femina frita suos ?
 coniugii obsceni pretium Romana poposcit
 moenia et addictos in sua regna patres.
 noxia Alexandria, dolis aptissima tellus,
 et totiens nostro Memphis cruenta malo, 35
 tres ubi Pompeio detraxit harena triumphos
 una ; Philippeo sanguine inuste notam, 40
 issent Phlegraeo melius tibi fuera campo,
 nel tua si socero colla daturus eras, 38
 scilicet, incesti meretrix regina Canopi, 39

(tollet nulla dies hanc tibi, Roma, notam) 36
 ausa Ioni nostro latrantem opponere Anubin, 41
 et Tiberim Nili cogere ferre minas,
 Romanamque tubam crepitanti pellere sistro,
 baridos et contis rostra Liburna sequi,
 foelaque Tarpeio conopia tendere saxo, 45
 inra dares statuas inter et arma Mari !
 fugisti tamen in timidi uaga flumina Nili :
 accepere tuæ Romula uincla manus.
 brachia spectant saeris admorsa colubris,
 et trahere occultum membra soporis iter.
 ' non haec, Roma, fuit tanto tibi cine nerenda ' 55
 dixi ' aut assiduo lingua sepulta mero,
 septem urbs alta iugis, toto quæ praesidet orbi,
 femineo extinuit ferrita Marte minas ' 58
 quid nunc Tarquini fractas inuast esse secures,
 nomine quem simili uita superba notat ? 48
 nunc ubi Scipiadae classes, ubi signa Camilli, 67
 aut modo Pompeia Bosphore capta manu, 68
 Hannibalis spolia et nicti monumenta Syphacis 59
 et Pyrrhi ad nostros gloria fracta pedes, 60
 si mulier patienda fuit ? cape, Roma, triumphum, 49
 et longum Augusto salua precare diem. 50
 haec di condiderunt, haec di quoque moenia ser-
 nant : 65
 uix timeat saluo Caesare Roma Ionem. 66
 Curtius expletis statuit monumenta lacunis ; 61
 at Decius misso proelia rupit equo ;
 Coelitis abscissos testatur semita pontes ;
 est cui cognomen cornus habere dedit :
 Leucadius versas acies memorabit Apollo ; 69
 tantum operis belli sustulit una dies. 70
 at tu, sine petes portus seu, nauita, linques,
 Caesaris in toto sis memor Ionio.'

XII [XI]

Postume, plorantem potuisti linquere Gallam,
 miles et Angusti fortia signa sequi ?
 tantine ulla fuit spoliati gloria Parthii,
 ne faceres, Galla multa rogante tua ? 5
 si fas est, omnes pariter peracis auari,
 et quisquis fido praetulit arma toro !
 tu tamen iniecta tectus, nesane, lacerna
 potabis galea fessis Araxis aquam :
 illa quidem interea fama tabescet inani, 10
 haec tua ne nirtis fiat amara tibi,
 nene tua Medae laetentur caede sagittae,
 ferreus aurato neu cataphractus equo,
 nene aliquid de te flendum referatur in urna :
 sic redeunt, illis qui cecidere locis.
 ter quater in casta felix o Postume Galla, 15
 moribus his alia coniuge dignus eras.
 quid faciet nullo munita puella timore,
 cum sis luxuriae, Roma, magistra tuæ ?
 sed securus eas : Gallam non mueria uincunt,
 diritiaeque tuæ non erit illa memor. 20
 nam quocumque die saluum te fata remittent,
 pendebit collo Galla pudica tuo.
 Postumus alter erit miranda coniuge Vlises,
 non illi longae tot nocere morae :
 castra decem amorum, et Ciconum tuons Ismara 25
 capta,

X 15 *te qua* D V (?) L, *denique* F. 17, 18 om. N. *pellis* O, corr. f v. 19 *ubi* N, *tibi* O. 23 *nocturnis* Ω, corr. Housm. *panca* O. 25 *canicia* Broukh., *conuicia* Ω. 26 *perstrepat* Ω, corr. f. 28 *grauibus* Beroaldus, *grauibus* Ω. 31 *thal.* et s. O. XI 5 *uenturam* corruptum, *uictura* Lendrum, fort. *uaufraye iam—praesagis. mortem* Ω, *noctem* f mg. v mg., multa coniecere uiri docti. 14 *Mrotis* N f mg., *uictis* L, *uictis* Δ F. 15 *cui* N f v, *qui* O. 17 nouum carmen in F μ, *omphaliae* D V (?), *Maronis* Housm. 21 nouum carmen in O μ. 22 *cingret* Fontaine. 23 *mitti* Tyrrell, *missi* Ω. 24 *ue* Δ. 25 *qua* N f mg. v, *areis* Ω, corr. Baehr. 26 *urgere* Ω, corr. Burm. senior. 27 *crimine* Ω, corr. v. 29 *uicrat* = edd. multi. 31 *coniugis* Ω, corr. Pass. 35 *tres* Δ N, *res* L, *hec* F. *tibi* φ μ. 36 et 40 inter se transp. Lach. 38 *ue* t. sic Housm. 39 nou. el. φ. 40 *inuste* nos (-a τ), *adusta* Ω. *notam* nos, *nota* Ω. 45 *conopea* Beroaldus, *canopeia* Ω. 46 *dares* Palm., *dare* Ω, *dare* et τ. 47 68 ita ordinauimus, 51 58 (Housm.), 47-48, 67-68, 59-60 (Pass.), 49 50, 65 66, 61-64. 48 *uocat* Δ. 51 *uada* φ N. 55 *hac* τ, *hoc* Ω. 56 *dirit* Ω, corr. nos. 58 om. N. *femineas* timuit (hoc om. φ) Ω, corr. nos. 61 *Cur* (Dar φ D) *ius* Ω. 62 *ue* Δ L, *admisso* Dec. Scal. 63 *abs* (ab) *Licisus* φ, *adscisus* N. 64 *est* Puccius, et Ω. 65 *condiderant* O, corr. Luinius. XII 4 *facius* O. 7 *intecta* Ω. 12 ita D f v, *cataphratus* φ N. 14 *si* *credent* O, *si* *credant* N, corr. v. 18 *cum* Ω, *cui* Palm. *sis* Palm., *sit* Ω. *suae* τ. 25 *mons* Ω, *uauis* Lach., *Mars* Muell., *domus* Baehr., alia alii. *capta* Fontaine, *calpe* F N, *talpe* Δ L, fort. *Ismarc* *capte*, cf. 11. 68.

exstataeque tuae mox, Polypheme, genae,
et Circae fraudes, lotosque herbaeque tenaces,
Scyllaque et alternas seissa Charybdis aquas,
Lampetis Ithacis neribus mugisse iuuenos
(pauerat hos Phoebo filia Lampetie),
et thalamum Aeacae flentis fingisse puellae,
totque hiemis noctes totque natasse dies,
nigrantisque domos animarum intrasse silentium,
Sicanum surdo remige adisse latorum,
et veteres arcus leto renouasse perorum,
errorisque sui sic statuisse modum.
nec frustra, quia casta domi persoderat uxor,
nuncit Penelopes Aelia Galla fidem.

XIII [XII]

Quaeritis, unde audis nox sit pretiosa puellis,
et Venere exhaustae damna querantur opes.
certa quidem tantis causa et manifesta rapinis :
luxuria nimium libera facta uia est.
Inda cauis aurum mittit formica metallis,
et uenit e rubro concha Erycina salo,
et Tyros ostrinos praebet Cadmea colores,
cinnamon et multi pastor odoris Arabs.
haec etiam clausas expugnant arma puellas,
quaeque gerunt fastus, Icarioni, tuos :
matrona incedit census induta nepotum
et spolia obprobrii nostra per ora trahit.
nulla est poscendi, nulla est reuerentia dandi,
aut si qua est, pretio tollitur ipsa mora.
felix Eois lex funeris una maritis,
quos Aurora suis rubra colorat equis,
namque ubi mortifero iacta est fax ultima lecto,
uxorum fasces stat pia turba comis,
et certamen habent leti, quae uina sequatur
congiugium : pudor est non licuisse mori.
ardent metrices et flammae pectora praebent,
imponuntque suis ora perusta uiris.
hoc genus infidum nuptiarum ; hic nulla puella
nec fida Eulhadne nec pia Penelope.
felix agrestum quondam pacata iuuentus,
diuitiae quorum messis et arbor erant,
illis munus erat decussa Cydonia ramo
et dare puniceis plena canistra rubis,
nunc niolas tondere manu, nunc mixta referre
filia uimineos leuida per calathos,
et portare suis uestitas frondibus uinas
aut uariam plumae uersicoloris auem.
his tum blanditiis furtiua per antra puellae
oscula siluiculis empta dedere uiris.
hinulei pellis positos operibat amantes,
altaque natino creuerat herba toro,
pinus et incumbens lentis circumdabat umbras ;
nec fuerat nudas poena uidere deas ;
crinigerique dei uacuum pastoris in aulam
dux aries saturas ipse reduxit oues ;
dique daeque omnes, quibus est tutela per agros,
praebant nestris uerba benigna focis :

et leporem, quicumque uenis, uenaberis, hospes,
et si forte meo tramite quaeris auem :
et me Pana tibi comitem de rupe uocato,
sine petes calamo praemia sine caue.
at nunc desertis cessant sacrarum lucis :
aurum omnes nieta iam pietate colunt.
auro pulsa fides, auro uenalia iura ;
aurum lex sequitur, mox sine lege pudor.
torrida sacrilegum testantur limina Brennum,
dum petit intonsi Pythia regna dei :
at mox laurigero concussus uertice diras
Gallica Parnasus sparsit in arma uines.
te scelus incepto Thracis Polymestoris auro
nutrit in hospitio non, Polydore, pio.
tu quoque, ut auratos gereres, Eriphyla, lacertos,
delapsus inquam est Amphiarans equis.
proloquar (atque utinam patriae sim manus aruspex),
frangitur ipsa suis Roma superba bonis.
certa loquor, sed nulla fides : neque enim Iliia quon-
dam
nerax Pergameis Maenas habenda malis.
sola Parim Phrygiae fatum componere, sola
fallacem patriae serpere dixit equum,
ille furor patriae nullis fuit, ille parenti :
experta est ueros irrita lingua deos.

XIV [XIII]

Multa tuae, Sparte, miramur iura palaestrae,
sed mage uirginei tot bona gymnasi-
quod non infames exerceat corpore ludos
inter luctantes nuda puella uiros,
cum pila uelocis fallit per braccia iactus,
increpat et uersi clauis adhaere trochi ;
puluerulentaque ad extremas stat femina metas,
et patitur duro uulnera pueratio,
nunc ligat ad caestum gaudentia braccia loris,
missile nunc disci pondus in orbe rotat,
et modo Taygeti, crines aspersa pruina,
seetatur patrios per inga longa canes ;
gyrum pulsat equis, niueum latus ense reuincit,
uirgineumque cano protegit aere caput,
qualis Amazonidum nudatis bellicia manibus
Thermodontiacis turba lauantur aquis ;
qualis et Eurotae Pollux et Castor harenis,
hic uictor pugnis, ille futurus equis ;
inter quos Helene nudis capere arma papillis
fertur nec fratres erubuisse deos.
lex igitur Spartana nebat secedere amantes,
et licet in triniis ad latus esse suae ;
nec timor aut uilla est clausae tutela puellae
nec grauis austeri poena cauenda uiri.
nullo praemisso de rebus tute loquaris
ipse tuis : longae nulla repula morae.
non Tyriae nesses errantia lumina fallunt,
est neque odoratae cura molesta comae.
at nostra ingenti uadit circumdata turba,
nec digitum angusta est inseruisse uia,

XII 29 *Lampathic sithicis* N nec meliora cett. (*scythicis* Δ). 30 spurium censet Palm. et desiderat Aeoli mentionem. quod si uerum est, amissus u. sic refingi poterit *inclusisse Notos atribus Acolios* coll. [Tib.] Pan. Mess. 58 et Ou. Am. III 12. 29. 32 *notasse* O. 34 *Sircum* Ω, corr. nos. *latus* F¹ Broukh., *latus* L, *latus* cett. 35 *artus* Δ F. *lecto* Ω. 38 *uinct* τ. *Penelope* *Maellia* Ω (*delia* μ), corr. v et (*Aelia*) Pass. XIII 2 *uincum* Ω, corr. Itali. 3 *ruinis* Ω, corr. Palm. 6 *Erythraea* Beroaldus, fort. *Aracina*. 8 *pastor* corruptum uid., *coston* Guyctus, fort. *carpor*. 9 *niolas* supra *clausas* ser. in N. *puellas* Markland, *puellas* Ω. 10 *gerunt* Scioppius et Guyctus, *terunt* Ω, *iterant* Heins. *icariote* (v φ) Ω, corr. v. 19 *lacti* D N, *lctum—conuicti* (20) Housm. quod placet. 21 *ardent* Ω, *quidant* H. Stephanus. 23 *hic nulla* N v in ras., *innupta* D L, *nupta* F. 25 *pacata* suspectum. 26 *quarum* O. 27 *illius* D. *munus* om. F. *erat* V (?) in ras., *crant* N, om. φ D. 30 *uimineos* codd. ap. Pass. (?) *Fruterius*, *uirgineos* Ω, *uigatos* codd. ap. Pass. 32 *uircoloris* φ N. 35 *atque hindii* (*hamiti* φ) Ω, corr. Scal. *positos* Heins., *lotos* Ω, *stratos* Baehr. 37 *lentus* Δ L N, *latus* F, corr. Baehr. 39 *criniger* *atque* Ω, corr. nos coll. Tib. II 3. 11 sqq. 42 *uistris* Ω, *uistris* Baehr. 43 46 *hic alienos esse* censet Housm. 43 *at* Δ L. *ueneraberis* O. 47 *et* O. 51 *lumina* O. 53 *mons* N v. *aurigero* φ N. *durus* O. 54 *parnas* (s) D F, *parnasus* L. 55 *et* Ω. 56 *pio* N F, *lao* O. 58 *delapsis* cod. Fernensis, *dilapsis* (-us Δ L) Ω. *nunquam* φ D, *nunc* V. 59 *uirus* Ω, corr. v mg. 62 *Phoebus* cod. Pass. unde *Phoebus* Ω, *uigatos* codd. ap. Pass. 63 *tibi pro Iliu*. 65 *fuit utilis* Ω, corr. Baehr. XIV priori continuat N¹. 3 *laudes* Ω, corr. Auratus. 9 *caudentia* Gruterus. 15, 16 post 10 positum Housm. sed locus ne sic quidem sanus est. 14 *Thermodontiacis* Δ N, *Thermodontis* φ. *lauatur* F N, *uagatur* Heins. 17 *arenis* Volseus, *habentis* N, *athensis* O. 19 *capere arma*. *arma* L, *armata* Δ, *est armata* F. *capillis* O. 28 *comae* Canterus, *domi* Ω. 30 *uia* v N, *tua* D V (?), *tria* L, *nra* F.

nec quae sit facies nec quae sint uerba rogandi,
 inuenias : caecum uersat amator iter.
 quod si iura fores pugnasque imitata Laconum,
 carior hoc esses tu mihi, Roma, bono.

XV [XIV]

Sic ego non ullos iam norim in amore tumultus,
 nec ueniat sine te nox nigilanda mihi :
 fabula nulla tuas de nobis conceitaret aures : 45
 te solum et lignis funeris ustus amem. 46
 ut mihi praetexti pudor est sublatus amictus 3
 et data libertas noscere amoris iter,
 illa rudes animos per noctes conscia primas 5
 inbuit heu nullis capta Lycimna datis.
 tertius, haud multo minus est, iam ducitur annus :
 uix meminisse nobis uerba coisae decem.
 cumeta tuus sepelinit amor, nec femina post te 10
 ulla dedit collo dulcia uincla meo. 10
 at tu non meritam parcas uexare Lycimnam : 43
 nescit uestra ruens ira referre pedem. 44
 testis erit Dirce tam uano crimine saeuia, 11
 Nycteos Antiopeum accubuisse Lyco,
 a quotiens pulchros uulsiit regina capillos,
 molliaque immites lixit in ora manus !
 a quotiens famulam pensis onerauit iniquis, 15
 et caput in dura ponere iussit humo !
 saepe illam immundis passa est habitare tenebris ;
 uilem ieiunae saepe negauit aquam.
 Iuppiter, Antiopeae nusquam succurris habenti 20
 tot mala ? corrumpit dura catena manus,
 si deus es, tibi turpe tuam seruire puellam.
 inuocet Antiope quem nisi uicta Ionem ?
 sola tamen, quaecumque aderant in corpore uires,
 regales manicas rupit utraque manu.
 inde Cithaeronis timido pede currit in arces, 25
 nox erat, et sparsa triste cubile gela.
 saepe uago Aesopi sonitu permota lucentis
 credebatur dominae pone uenire pedes.
 et durum Zethum et lacrimis Amphionem mollem
 experta est stabulis mater abacta suis, 30
 ac neluti, magnos cum ponunt aequora motus,
 Eurus ut aduerso desinit ire Noto,
 litore sic tacito sonitus rarescit harenarum,
 sic cadit inflexo lapsa puella genu.
 sera tamen pietas matris et cognatus error, 35
 digne Iouis natos qui tuare senex,
 tu reddis pueris matrem, puerique trahendam
 uinxerunt Dirceam sub truceis ora bonis.
 Antiope, cognosce Ionem : tibi gloria Dirce
 ducitur in multis mortem habitura locis, 40
 prata eruentantur Zethi, uictorque canebat
 Paeanam Amphion rupe, Aracynthe, tua.

XVI [XV]

Nox media, et dominae mihi uenit epistula nostrae :
 Tibure me missa iussit adesse mora,
 candida qua geminas ostendunt culmina turres,
 et cadit in patulos Lympha Aniena lacus.

quid faciam ? obductis committam mene tenebris, 5
 ut timeam audaces in mea membra manus ?
 at si distulero haec nostro mandata timore,
 nocturno fletus saeuior hoste mihi.
 peccaram semel, et totum sum pulsus in annum :
 in me mansuetas non habet illa manus. 10
 nec tamen est quisquam, sacros qui laedat amantes :
 Scironis media sic licet ire uia.
 quisquis amator erit, Scythibus licet ambulet oris :
 nemo adeo, ut noceat, barbarus esse uolet.
 sanguine tam paruo quis enim spargatur amantis 19
 improbus, et cuius sit comes ipsa Venus ? 20
 luna ministrat iter, demonstrant astra salebras ; 25
 ipse Amor accensas praecurit ante fauces ;
 saena cumum rabies morsus auertit hiantes ;
 huic generi quouis tempore tuta uia est.
 quod si certa meos sequeretur funera cursus, 21
 talis mors pretio non sit emenda mihi.
 adferet haec unguenta mihi sertisque sepulchrum
 ornabit custos ad mea lustra sedens,
 di faciant, mea ne terra loeat ossa frequenti, 25
 qua facit assiduo tranuite uulgus iter.
 post mortem tumuli sic infamantur amantum :
 me tegat arborea deuia terra coma,
 aut humer ignota cumulis uallatus harenarum :
 non inuat in media nomen habere uia. 30

XVII [XVI]

Nunc, o Bacche, tuis humiles aduoluimur aris :
 da mihi placatus uela secunda, pater.
 tu potes insanarum Veneris compescere fastus,
 curarumque tuo lit medicina mero,
 per te iunguntur, per te soluntur amantes : 5
 tu uitium ex animo dilue, Bacche, meo.
 te quoque enim non esse rudem testatur in astris
 lyncibus ad caelum uecta Ariadna tuis.
 hoc mihi, quod ueteres custodit in ossibus ignes,
 funera sanabant aut tua uina malum. 10
 semper enim uacuos nox sobria torquet amantes
 spesque timorque animo uersat utroque uago.
 quod si, Bacche, tuis per feruida tempora donis
 accersitus erit somnus in ossa mea,
 ipse seram uites pangamque ex ordine coles, 15
 quos carpant nullae me uigilante ferae.
 dum modo purpureo cumulem mihi dolia musto,
 et nona pressantis inquinet uia pedes,
 quod superest uitae, per te et tua cornua niram,
 uirtutisque tuae, Bacche, poeta ferar. 20
 dicam ego maternos Aetnaeo fulmine partus,
 Indica Nysaeis arma fugata choris,
 uesannumque nona neququam in uite Lyeurgum,
 Pentheos in triplices funera rapta greges,
 curaque Tyrrhenum delphinum corpora nantas 25
 in uada pampinea desiluisse rate,
 et tibi per Diae bene olentia flumina saxa,
 unde tuum potant Naxia turba merum.
 candida laxatis onerato colla corymbis
 cinget Bassaricae Lydia mitra comas ; 30
 leuis odorato ceruix manabit oliuo,
 et feries nudos ueste fluente pedes.

XIV 31 *sit v, sint* Ω. *facilis* 'Cammelin liber.' 33 *uictosque* Fontaine. XV 1 *ullos* DFV(?) 3 *praetexta* O. *uclatus* Ω, *reclatus* Fontaine, *amicus* FN. 5 fort. *Cynthia*, pr. cf. I 12. 2. 7 *iam* nos, *cum* Ω. 11 non. el. in Ω. uano R. Franz, *uero* Ω. 13 *uulsiit* Rob. Titius, *uulsiit* Ω. 14 *inuitans* φ N. 15 *imp(in)penis* O. 21 *est* Ω. 22 *uicta* Ω. 27 (*uysopi* φ N. 30 *tabulis* Ω. 31 *at* φ. 32 *at* Jacob (*ubi* Lach.), in O, *sub* N. *aduersos*—*notos* O, fort. *aduersus*. 34 *si* O. 35 *est* Ω, fort. *uulsiit* (uel *ortast*) et. *ordo* D. 41 *parta* Ω. *Zetho* uel *Zithus* τ, *Zaue* Palm. 43, 44 post 10 transp. Volpi. 45, 46 post 2 transp. Otto. 45 *conciat* Δ. XVI 4 *uynapho* Ω, corr. f. 7 *haec* dist. O. 9 *partus* N. 11 *laedit* O. *si* l. O. *scitiet* N. 13, 14 habet inser. Pomp. C. I. L. IV n. 1950. *Scythiae* inser. P. *ambulet* inser. P. v. *ambulat* Ω. 14 *uclao* inser. P., *deo* Ω. *ut* *feriat* inser. P. 16 *prae*. Guyetus, *prae*, Ω, fort. *con*, cf. Ou. Am. I 2. 11. 19, 20 post 14 transp. Struchtmeier. 20 *et* *cuius* *sit* Palm., *uclausis* *fit* Ω, *uclae* *suis* it W. Fischer. 21 *casus* Ω, corr. Markland. 23 *hac* Guyetus, *hac* Ω. 25 *me* φ N V. 29 *aut* Ω. *humere* N, *humor* L et (post *ign.*) Δ. *cumulus* FV, *tumulis* L. 30 non N, *ne* O. XVII 2 *placatus* nos, coll. Ou. F. III 789 sq., *pacato* Ω. 3 aut *infusae* aut *fluctus* cum cod. Pass. legendum uid. 12 *uago* pro *modo* Ω scripsimus, pro *animo* Ω (*am* v) *animum* Housin., alii alia. 15 *colis* (*caulis*) Burm., *collis* Ω. 17 *cumulem* nos, coll. Ou. Tr. III 10. 72. *uunice* Δ N, *uue* F, *uunice* L, *spumant* τ uulg. 21 *flumini* Δ F. 24 *grata* Ω, corr. Pass. 27 *Diae*—*saxa* nos, post Palm. qui *Diam*—*saxis* (possis etiam *sarcum*) inuenit (*uulsi* Bachr.), *medicam*—*Naxon* Ω. 30 *cingit* Ω, corr. v.

molli Dircaeae pulsabant eymbala Thebae,
capripedes calamo Panes hiantes canent,
uertice turrigero iuxta dea magna Cybele
tundet ad Idaeos tympana rauca choros. 35
ante fores templi crater antistitis auro
libatum fundens in tua sacra merum.
haec ego non humili referam memoranda corno,
qualis Pindarico spiritus ore tonat. 40
tu modo seruitio uacuum me siste superbo
atque hoc sollicitum uince sopore caput.

XVIII [XVII]

Clausus ab umbroso qua tu uidit pontus Averno
fumida Baiarum stagna tepentis aquae,
qua iacet et Troiae tubicen Misenus harena,
et sonat Herculeo strueta labore uia,
hic, ubi mortales dextra cum quaereret urbes
eymbala Thebano concerepuere deo—
at nunc, iniuiae magno cum erimine Baiae,
quis deus in uestra constitit hostis aqua?—
hic pressus Stygias uultum demisit in undas
errat et in uestro spiritus ille lacu. 10
quid genus aut uirtus aut optima profuit illi
mater, et amplexum Caesaris esse focos?
aut modo tam pleno fluitantia uela theatro
et per maternam omnia gesta manus?
occidit, et misero steterat uicesimus annus:
tot bona tam paruo clausit in orbe dies.
i nunc, tolle animos et tecum finge triumphos,
stantiaque in plausum tota theatra iument;
Attalicas supera uestes, atque omnia magnis
gemmea sunt ludis: ignibus ista dabis. 20
sed tamen huc omnes, huc prius et ultimus ordo:
est mala, sed eunctis ista terenda uia est.
exoranda canis tria sunt latrantia colla;
seandenda est torui publica eymba senis.

ille licet ferro cautus se condat et aere, 25
mors tamen inclusum protrahit inde caput.
Nirex non facies, non uis exemit Achillem,
Croesum aut, Pactoli quas parit uir, opes.
(hic olim ignaros luctus populauit Achiuos,
Atridae magno eum stetit alter amor.) 30
at tibi nauta, pius hominum qui traiecit umbras,
haec animae portet corpus inane tuae,
qua Siculae uictor telluris Claudius et qua
Caesar ab humana cessit in astra uice.

XIX [XVIII]

Obicitur totiens a te mihi nostra libido:
crede mihi, uobis imperat ista magis,
nos, ubi contempti rupistis frena pudoris,
nescitis cupidae mentis habere modum.
flamma per incensas citius sedetur aristas, 5
fluminaque ad fontis sunt reditura caput,
et placidum Syrtis portum et bona litora nautis
praebat hospitio saena Malea suo,
quam possit nostros quisquam reprehendere cursus

et rabidae stimulos frangere nequitiae. 10
testis, Cretaei fastus quae passa iuueni
induit abiegnae cornua falsa bonis:
testis Thessalico ilagrans Salmonis Enipeo,
quae noluit liquido tota subire deo.
nam quid Melaeae referam quo pectore matris 17
iram natorem caede piuit amor?
quidne Clytaemestrae, propter quam tota Mycenis
infamis, stuprum, stat Pelopaea domus?
erimen et illa fuit patria succensa senecta 20
arboris in frondes condita Myrrha noxae.
tuque, o Minoa nenundata Scylla figura
tondens purpurea regna paterna coma,
hanc igitur dotem uirgo desponderat hosti:
Nise, tuas portas fraude reclusit amor.
non tamen immerito Minos sedet arbiter Orci: 27
uictor erat quamuis, aequus in hoste fuit.
at (nos, imuptae, felicis uirite taedas) 25
pendet Cretaea tracta puella rate. 26

XX [XIX et XX]

Credis eum iam posse tuae meminisse figurae,
uidisti a lecto quem dare uela tuo?
durus, qui lucro potuit mutare puellam!
tantine, ut lacrimis, Africa tota fuit?
at tu stulta caelo's? tu fingis inania uerba? 5
forsitan ille alio pectus amore terit.
est tibi forma potens, sunt caestae Palladis artes,
splendidaque a docto fama refulget auro;
fortunata domus, modo sit fidus amicus,
fidus ero: in nostros curre, puella, toros. 10

Nox mihi prima uenit, primae date tempora
noctis: 13
longius in primo, Luna, morare toro: 14
tu quoque, qui aestinos spatiosius exigis ignes, 11
Phoebe, moraturae contrahere lucis iter, 12
quam multae ante meis cedent sermonibus horae, 19
dulcior quam nobis concitet arua Venus! 20
foedera sunt ponenda prius signandaque iura 15
et scribenda mihi lex in amore nouo.
haec Amor ipse suo constringet pignera signo:
testis siderea tota corona deae,
namque ubi non certo uincitur foedere lectus, 21
non habet uitores nox uigilanda deos,
et quibus impositi, soluit mox uinea libido:
contineant nobis omnia prima fidem.
ergo, qui tactas in foedera ruperit aras, 25
pollueritque nouo sacra marita toro,
illi sint quicumque solent in amore dolores,
et caput argutae praebat historiae,
nec fletu dominae patefiant nocte fenestrae:
semper amet, fructu semper amoris egens. 30

XXI

Magnum iter ad doctas proficisci egor Athenas,
ut me longa graui soluat amore uia.
crescit enim assidue spectando cura puellae:

XVII 33 *cymb.* Burm., *tympana* Ω. 35 *Cyba(t)lyc* Ω, ut alibi. 36 *fundet* Ω, corr. Scal. *tympan.* Burm., *cymbala* Ω.
XVIII 1 *uidet* Ω, corr. Baehr. 3 *sonat* et in 4 *iacet* dubitanter conii. Baehr. 5 *mortalis* O, *delecter* φ N, *condert*
Beroaldus. 9 *hic* Guyetus, *his* Ω. 10 et *inferno* Housm. 13 *fluctuantia* F. 20 *gemina* L, *semina* D V, *sant* O. 21
huc o. f., *hoc o.* Ω unde *uauet hoc o.* (*uauet* iam Keil) Palm. quod si uerum fort. conicias *ut prius, it.* 24 *torui* f v,
torii φ D, *troci* N; post h. u. interdidit aliquid. Housm. huc traiecit II 28. 57 sq. 26 *Nereu* Ω. 28 *promit* F. 29, 30 hic
alienos esse multi uiderunt, post IV 6. 31 ponit Housm. 31 *traiecis* Ω, corr. Paley. 32 *huc* Guyetus, *portet* 'cod.
Regius' Paley: *suas* τ, *uia* Housm. 34 *uic* Baehr., *uia* Ω. XIX 4 *cupidae* Rossberg, *capuae* Δ N, *libere* φ. 6 *fontes*
L, *uontes* F. *sunt* nos, *sint* Ω. 9 *reperuere* Δ. 10 *cupida* Ω. 12 *alcino* N, *boni* Ω. 15, 16 post 20 transp. nos. 17
q. tempore Ω, corr. Palm. 19 *cllytaemestrae* Δ. 20 *stuprum* nos, coll. IV 7. 57, *stupro* Ω. 21 interpuimus, 22
purpuream-comam Markland. 25, 26 post 28 transp. Housm. 25 distinxit Leo. XX 1 *cuim* D. 4 *tantism* (N,
tantis O) in *lucianis* Ω, corr. Heins. 5 *deos* Ω, corr. Rossberg. *uira* Laeh., *uota* Baehr. 6 *erat* F N, *erat* L. 11
tuque o Laeh. *spaciti* L)osus O. 13, 14 ante 11 transp. Scal. idem 11 sqq. a prioribus separauit. *nocti* Palm. 15
condenda Heins. 17 *constringit* Beroaldus, *constringit* N, *confringit* O. 18 *torui* Ω quod def. Hertz. 19, 20 post
12 transp. Laeh. 19 *cedant* Δ L. 23 *uor* Ω. 24 *omnia* Ω. 25 *tactas* cod. Pass., *factas* Ω. *tacta* sic f. r. ara Housm.,
haud scio an recte. 29 fort. *durac*, cf. ad II 25. 17. XXI 3 *spectandi* N, *spectanti* nescioquis.

ipse alimenta sibi maxima praebet amor.
 bis tamen aut semel admittit, cum saepe negavit : 7
 seu venit, extremo dormit amicta toro. 8
 omnia sunt temptata mihi, quaecumque fugari 5
 possit, at ex omni me premit ille deus. 6
 unum erit auxilium : mutatis Cynthia terris 9
 quantum oculis, animo tam procul ibit amor. 10
 nunc agite, o socii, propellite in aequora nauem,
 remorumque pares duceite sorte uices,
 iungiteque extremo felicia lintea malo :
 iam liquidum nautis aura secundat iter.
 Romanae turres et nos ualeatis amici, 15
 qualiscumque mihi tuque puella uale.
 ergo ego nunc rudis Hadriaci uelhar aequoris hospes,
 cogar et undisonos nunc prece adire deos,
 deinde per Ionium uectus cum fessa Lechaea
 sedarit placida uela phaselis aqua, 20
 quod superest, sufferre, pedes, properate laborem,
 Isthmos qua terris arcet utrumque mare.
 inde ubi Piraei capient me litora portus,
 scandam ego Theseae brachia longa uiae.
 illic ut studiis animum enandare Platonis 25
 incipiam aut hortis, docte Epicure, tuis,
 persequar aut studium linguae, Demosthenis arma,
 flibrorumque tuos, docte Menandre, sales ;
 aut certe tabulae capient meo lumina pictae
 sine ebore exactae seu magis aere manus. 30
 et spatia annorum aut longa internalla profundi
 lenibunt tacito miluera nostra sinu :
 seu moriar, fato, non turpi fractus amore ;
 atque erit illa mihi mortis honesta dies.

XXII

Frigida tam multos placuit tibi Cyzicus annos,
 Tulle, Propontiaea qua fluit Isthmos aqua,
 Dindymis et sacra fabricata † inuenta Cybebe,
 raptorisque tulit qua uia Ditis equos ?
 si te forte iuant Helles Athamantidos urbes, 5
 nec desiderio, Tulle, mouere meo,
 tu licet aspicias caelum omne Atlanta gerentem,
 sectaque Persea Phorcidos ora manu,
 Geryonis stabula et luctantum in puluere signa
 Herculis Antaeique Hesperidumque choros, 10
 tuque tuo Colechum propellas remige Phasim,
 Peliacaeque trabis totum iter ipse legas,
 qua nudis Argoa natat inter saxa columba
 in faciem prorae pinus adacta nonae,
 et si qua *Ortygi* uisenda est ora Caystri, 15
 et quae septenas temperat mda uias ;
 omnia Romanae cedent miracula terrae ;
 natura hic posuit, quicquid ubique fuit,
 armis apta magis tellus, quam commoda noxae :
 famam, Roma, tuae non pudet historiae. 20
 nam quantum ferro, tantum pietate potentes
 stamus : uictrices temperat illa manus.
 hic Anio Tiburne fluis, Clitumnus ab Umbro
 tramite, et aeternum Marcus umor opus,
 Albanus lacus et foliis Nemorensis abundans, 25
 potaque Pollucis lymphas salubris equo,
 at non squamoso labuntur uentre cerastae,
 Itala portentis nec fari unda nouis ;

non hic Andromedae resonant pro matre catenae,
 nec trenis Ausonias, Phoebe fugate, daptes ; 30
 nec eniquam absentes arserunt in caput ignes,
 exitium nato matre mouente suo ;
 Penthea non saenaes uenantur in arbore Bacehae,
 nec soluit Danaas subdita cerna rates ;
 cornua nec ualuit curuare in paelice Iuno 35
 aut faciem turpi dedecorare bone.
 (arboreasque cruces Sinis et non hospita Grai-
 saxa et curuatas in sua fata trabes.)
 haec tibi, Tulle, parens, haec est pulcherrima sedes ;
 hic tibi pro digna gente petendus honos ; 40
 hic tibi ad eloquium ciues, hic ampla nepotum
 spes et uenturae coniugis aptus amor.

XXIII

Ergo tam doctae nobis periire tabellae,
 scripta quibus pariter tot periire bona.
 has quondam nostris manibus detruerat usus,
 qui non signatas iussit habere fidem.
 illae iam sine me norant placare puellas 5
 et quaedam sine me uerba diserta loqui.
 non illas fixum caras effecerat aurum :
 uulgari buxo sordida cera fuit.
 qualescumque mihi semper mansere fideles,
 semper et effectus promerere bonos. 10
 forsitan haec illis fuerunt mandata tabellis :
 ' irascor, quoniam es, lente, moratus heri.
 an tibi nescioquae uisa est formosior ? an tu
 non bona de nobis crimina ficta iacis ?'
 aut dixit ' uenies hodie, cessabimus una : 15
 hospitium tota nocte parabit Amor'
 et quaecumque uolens reperit non stulta puella
 garrula, cum blandis dicitur hora dolis.
 me miserum, his aliquis rationem scribit auarus
 et ponit duras inter ephemeridas. 20
 quas siquis mihi rettulerit, donabitur auro.
 quis pro diuitiis ligna retenta uelit ?
 i puer, et citus haec aliqua propone columna,
 et dominum Esquiliis scribe habitare tuum.

XXIV

Falsa est ista tuae, mulier, fiducia formae,
 olim oculis nimium facta superba meis.
 noster amor tales tribuit tibi, Cynthia, laudes :
 uersibus insignem te pudet esse meis.
 mixtam te maria laudant saepe figura,
 ut, quod non esses, esse putaret amor ; 5
 et color est totiens roseo collatus Eoo,
 eum tibi quaesitus candor in ore foret.
 quod mihi non patri poterant auertere amici,
 eluere aut nastro Thessala saga mari, 10
 haec ego, non ferro, non igne coactus, et ipsa
 naufragus Aegaea uerba fatebor aqua.
 correptus saeno Veneris torrelar alieno ;
 uinctus eram uersas in mea terga manus.
 ecce coronatae portum tetigeret carinae, 15
 traiectae Syrtes, ancora iacta mihi est.
 nunc demum nastro fessi respiscimus aestu,

XXI 6 ipse φ N. 7, 8 ante 5 transp. nos. 7 bis Cornelissen, uir Ω. negavit φ N. 8 amica Ω, corr. Scal. 9 (aequora) Δ I. N. 19 *Lechaea* nos (o uulg.), *lichao* peiora Ω. 21 *sufferte* φ uulg. 25 *aut* Muell., *uel* Ω. *studiis* (uel *spatiis*) Brookh., *studiis* Ω. 23 (*taboique* G. T. Suringar, *indorumque* Heins. alia alii. *culte* Heins., *compte* D'Orville, *manu* Kuinoel. 31 et Baehr., *aut* Ω. 33 *sic* Guyetus. XXII 1 *annos* f. l. *annus* O. 2 *quae* φ N. *equos* ? interpunxit Carutti. 3 *Dindymis* Ω, corr. Palm. *inuenta* Δ F. *e uite* Haupt coll. Ap. Rhod. I 1117 sqq. unde etiam in *caute* Housm., *secto* uel *sacro*—t (Ellis *indente* Barton coll. Pausan. VIII 46. 6 *et* Ω. 13 *argoa* Δ F. 15, 16 post 10 *antius* posueris (post 6 Housm.). 15 *at* signa O, *siqui* et Heins. *Ortygi* Is. Voss., *orige* Ω, *olorigeri* Itali, *Ortygia* et Haupt. 16 *quae* Palm., *qua* Ω. 19-22 ante 39 transponebat Baehr. 22 *ira* Ω. 23 *almo* D. *flues* Ω. 24 *maritius* Ω. 25 *foliis* Housm., *sotis* Δ, *socii* (t) φ N. *ab unda* Ω, corr. idem. 26 *nympha* Ω. 27 *labuntur* O. 28 *fuit* Ω. *una* Ω. 37 *Scinius* Beroaldus, *senis* (in N *ciuis* supra ser.) Ω. *et non* om. F. 37, 38 post 30 transponebat Hertzbl., bene si *nescis* et *inhospita* legas. 42 melius esset *acuturus*. XXIII 11 *faciant* nescioquis, *fuerant* O, *fuerint* N. 14 *bene* τ. 15 *diti* Ω. *cessantius* Ω. 16 *parauit* Ω, corr. Heins. 17 *uolens* nescioquis, *uolens* Ω. 18 *garrula*, interpunxit Housm. *ducitur* Ω. 19 *auari* Ω. 20 *ditus* N. 22 *signa* Ω, corr. Beroaldus. XXIV 2 *degis* Schrader. 6 *cessem* F, *esset* Δ. *esse* N, *saepe* O. 9, 10 ante 13 ponit Housm.

mulneraque ad sanum nunc coiere mea.
Mens Bona, siqua dea es, tua me in sacraria dono :
exciderunt surdo tot mea vota Ioui. 20

XXV

Risus eram positus inter conuiuia mensis,
et de me poterat quilibet esse loquax.
quingenti tibi potui seruire fideliter annos :
ungue meam morso saepe querere fidem.
nil moueor lacrimis : ista sum captus ab arte ; 5
semper ab insidiis, Cynthia, flere soles.

flebo ego discedens, sed fletum iniuria vincet :
tu bene conueniens non sinis ire iugum.
limina iam nostris valeant lacrimantia verbis,
nec tamen irata ianua fracta manu. 10
at te celatis aetas grauis urgeat annis,
et ueniat formae riga sinistra tuae.
uellere tum cupias albos a stirpe capillos,
a, speculo rugas increpitante tibi,
exclusa inque uicem fastus patiari superbos, 15
et quae fecisti facta queraris amos.
has tibi fatalis eecinit mea pagina diras.
euentum formae disce timere tuae.

LIBER QVARTVS [VEL QVINTVS]

I

Hoc quodcumque nides, hospes, qua maxima Ro-
ma est,
ante Phrygem Aeneam collis et herba fuit :
atque ubi Nauali stant sacra Palatia Phoebio,
Enandri profugae concubere boues.
licetibus creuere deis haec aurea templa, 5
nec fuit obprobrio facta sine arte casa,
Tarpeiusque pater nuda de rupe tonabat,
nec Tiberis rostris aduena tutus erat.
qua gradibus domus ista Remi se sustulit, olim
unus erat fratrum maxima regna focus. 10
optima nutricum nostris lupa Martia rebus,
qualia creuerunt moenia lacte tuo ! 56
nil patrium nisi nomen habet Romanus alumnus : 37
sanguinis altricem non putet esse lupam. 38
curia, praetexto quae nunc nitet alta senatu,
pellitis habuit, rustica corda, patres, 11
bucina egebat priscae ad uerba Quirites :
centum illi in prato saepe senatus erat.
nec sinuosa cauo pendebant uela theatro ; 15
pulpita sollempnis non oliere crocos.
nulli cura fuit externos quaerere diuos,
eum tremeret patrio pendula turba sacro ;
annuaque accenso celebrante Parilia faeno,
qualia nunc curto lustra nouantur equo, 20
Vesta coronatis pauper gaudebat asellis,
ducebat macrae uilia sacra boues.
parua saginati lustrabant compita porci,
pastor et ad calamos exta litabat ouis.
uerbera pellitus saetosa mouebat arator, 25
unde licens Fabius sacra Lupereus habet.
nec rudis infestis miles radiabat in armis ;
miscabant usta proelia nuda sude.
prima galeritus posuit praetoria Lycomen,
magnaque pars Tatio rerum erat inter oues. 30
(quippe suburbanae parua nimis urbe Bouillae 33
et, qui nunc nulli, maxima turba Gabi.

et stetit Alba potens, albae suis omine nata, 35
haec ubi Fidenas longa erat isse nia.) 36
Ennius hirsuta cingat sua dieta corona : 61
mi folia ex hedera porrige, Bacche, tua,
ut nostris tumefacta superbiat Umbria libris,
Umbria Romani patria Callimachi ;
scandentes quis qui cernet de uallibus arces, 65
ingenio muros aestimet ille meo.
Roma, faue, tibi surgit opus ; date candida ciues
omina, et inceptis dextera cantet auis. 68
munera namque pio conuo disponere uersu : 57
ei mihi, quod nostro est paruus in ore sonus.
sed tamen exigo quodcumque e pectore riuu
fluxerit, hoc patriae seruiet omne meae. 60
sacra diesque canam et cognomina prisca locorum : 69
has mens ad metas sudet oportet equus. 70
dicam 'Troia cades, et Troica Roma resurges,
et maris et terrae longa pericla canam. 88
huc melius profugos misisti, Troia, Penates ;
huc quali uicta est Darlana puppis aue, 40
arma resurgentis portans uictricia Troiae ! 47
felix terra tuos cepit, lule, deos ;
si modo Auernalis tremulae cortina Sibyllae
dixit Auentino rura pianda Remo, 50
aut si Pergamae sero rata carmina uatis
longaenium ad Priami uera fuere caput :
'uertite equum, Danae ! male uicinitis : Hia tellus
ninet, et hinc cineri Iuppiter arma dabit.' 54
iam bene spondebant tunc omnia, quod nihil illos 41
laeserat abiegni uenter apertus equi,
cum pater in nati trepidus certuice pependit,
et uerita est ueros urere flamma pios. 44
hinc Titiens Rannesque uiri Lucreseque coloni, 31
quat tuor hinc albos Romulus egit equos. 32
hinc animi uenere Decii Brutique secures, 45
auxit et ipsa sine Caesaris arma Venus. 46
'quo ruis imprudens, uage, dicere fata, Properti ? 71
non sunt, a; dextro condita lila colo.

XXIV 19 deo est Ω , dea es Itali, uelco es Housm. 20 exciderant Ω . XXV priori continuat O, fort. melius. 5 cautus Heimreich al. 7 uincit Ω . 8 ire N, esse O. 9 lamma O. 13 cum O. cupias V, cupias FN. 15 patere Δ . 16 ut D. quereis V. 18 formae NV in ras., domine Φ D. latere aliquid uidetur, fort. Fenris, cf. Hor. Carm. I 13. 17. IV I huius cl. uu. 1 70 cum 87 88 sic ordinandi sunt 1 10, 55 56, 37 38 (37 38, 55 56 L. Lange), 11 30 33 36. tum 61-68, 57-60, 69-70 (61-64, 57-60, 67-70 Housm.), 87 88 (Seal.), 39-40, 47 54 (47 52 Housm.), 41 44 (post 54 Housm.), 31 32, 45-46. 1 qua Scioppius al. quam Ω . 6 non O. 7 Tarpeius ex μ . 8 me—rostris nos, et—nostris Ω . tutus O, fort. tortus, habus N ex 4. 9 quo O, quod N. 15 cauo N, suo Δ , om. Φ . 19 celebrante Housm., celebrati D, celebrari cett. quo seruato annua ut Lach. pulilia Δ . 20 equo, interpunximus. 21 Vestra Φ N. 28 nuda N, facta O. 29 Lyli Olymion Ω . 31 soloni N, soloni μ v, unde sceri Housm. fort. recte. 33 36 hic alienos post 10, 26 transp. Housm. 33 nimis nos, minus Ω . uiol(a)e Ω . 36 hac ubi Ω corruptum: ut uid., ac tibi Baehr. fort. hinc ubi. longi Ω . ire O. uias Ω , fort. fuga, cf. Ou. ex Pont. I 3. 81, 82. 38 putet Ω , pudet τ uulg. 40 huc Baehr., heu Ω . 41 omnia L. omnia Δ F, quo seruato spond. but conicias. illam Ω , corr. Schrader. 45 hinc Heins., tunc Ω . 46 auarit Muell. uacit Ω . 50 rura corruptum, fort. crura. 57 munera nos, cf. Lucr. I 47, nouia Ω , uunire—uersus Muell. conor τ , conis Ω . 59 riuu Ω , uui nos con. coll. Ou. ex P. IV 8. 65 s. p. 61 sqq. a prioribus separauit Housm. 65 cf. ad I 22. 8. quis(quetis) qui nos, quisquis Δ N, quasuis Φ . cruat F, cruit Δ L N. 66 cett. Δ F. 68 omia L, omnia D. incertis F, in tectis Δ L. 71 sqq. a prioribus separauit Lach. uaga τ .

accessis lacrimas cantans, auersus Apollo :		militiam Veneris blandis patiere sub armis	
poscis ab inuita verba pigenda lyra.		et Veneris pueris utilis hostis eris.	
certa feram certis auctoribus, aut ego nates	75	nam tibi uictrices quascunque labore parasti,	
nescius aerata signa monere pila.		eludet palmas una puella tuas :	140
me erant Archytas suboles Babylonius Horops		illius arbitrio noctem lucemque uidebis :	143
Horon, et a proauo diueta Conone domus.		gutta quoque ex oculis non nisi iussa cadet.	144
di mihi sunt testes non degenerasse propinquos,		et bene cum fixum mento decesseris unicum,	141
inque meis libris nil prius esse fide.	80	nil erit hoc, rostro te premet ansa suo.	142
nunc pretium fecere deos et fallimus anro		nec mille excubiae nec te signata innabunt	145
(Iuppiter!) obliquae signa iterata rotae,		limina : persuasae fallere rima sat est.	
felicisque Iouis stellas Martisque rapacis		nunc tua uel meliis puppis luctetur in undis,	
et grane Saturni sidus in omne caput,		uel licet armatis hostis inermis eas,	
(quid moueant Pisces animosaque signa Leonis,	85	uel tremefacta canom tellus diducat hiatum,	
lotus et Hesperia quid Capricornus aqua.)	86	octipedis Cancrī terga sinistra time.	150
dixi ego, cum geminos produceret Arria natos	89		
(illa dabat natis arma utante deo),	90		
non posse ad patrios sua pila referre Penates :			
nempe meam firmant nunc duo busta fidem.			
quippe Lupercus, aut dum saueia protegit ora,			
heu sibi prolapsio non bene cauit equo :			
Gallus at, in castris dum eredita signa tuctur,	95		
concidit ante aquilae rostra cruenta suae.			
fatalis pueri, duo funera matris auarae,			
nera, sed immito, contigit ista fides.			
idem ego, cum Cinarae traheret Lucina dolores			
et faceret uteri pondera lenta moram,	100		
‘Iunonis facito uotum impetrabile’ dixi :			
illa parit : libris est data palma meis.			
hoc neque harenosum Libyaee Iouis explicat antrum			
aut sibi commissos fibra locuta deos,			
aut siquis motas corniceis senserit alas,	105		
umbranae quae magicis mortua prodit aquis.			
aspicienda uia est caeli uerusque per astra			
trames et ab zonis quincque petunda fides.			
exemplum grane erit Caelebas ; namque Aulide soluit			
ille bene haerentes ad pia saxa rates :	110		
idem Agamemnoniae ferrum ceruice puellae			
finxit : et Atrides uela cruenta dedit :			
nec redire tamen Danai. tu diruta lletum			
supprime et Euboicos respice, Troia, sinus.			
Nauplius ultores sub noctem porrigit ignes,	115		
et natat exuuiis Graecia pressa suis.			
uictor Oiliade, rape nunc et dilige uatem,			
quam uetat anelli neste Minerna sua.			
haetenus historiae : nunc ad tua denchar astra :			
incipere miraelis aequus adesse nonis.	120		
Umbria te notis antiqua Penatibus edit,			
(mentior? an patriae tangitur ora tuae?)			
qua nebulosa cauo rotat Menuania campo,			
et lacus aestiuus non tepet Umber aquis,			
scandentisque Asis consurgit uertice murus,	125		
murus ab ingenio notior ille tuo,			
ossaque legisti non illa aetate legenda			
patris et in tennes cogeris ipse Lares :			
nam tua cum multi uersarent rura inueni,			
abtulit exultas pertica tristis opes.	130		
mox ubi bulla rudi dimissa est aurea collo,			
matris et ante deos libera sumpta toga,			
tum tibi pauca suo de carmine dietat Apollo			
et uetat insano uerba tonare foro :			
‘at tu linge elegos, pellaex opus, haec tua castra,	135		
scribat ut exemplo cetera turba tuo.			

II

Qui mirare meas tot in uno corpore formas,			
accipe Vertumni regna paterna dei.			
Tuscens ego et Tuscis orior, nec paenitet inter			
proelia Voluinus deseruisse focos,			
tempore quo sociis uenit Lycomedius armis			51
atque Sabina feri contudit arma Tari.			
nidi ego labentes acies et tela eaduea,			
atque hostes turpi terga dedisse fugae.	54		
et tu, Roma, meis tribuisti praemia Tuscis,	49		
unde hodie uicus nomina Tuscens habet.	50		
sed facias, diuina sator, ut Romana per aenum	55		
transeat ante meos turba togata pedes.	56		
haec me turba inuat, nec templo laetor eburno :	5		
Romanum satis est posse uidere forum.			
haec quondam Tiberinus iter faciebat, et aiunt			
remorum auditos per uada pulsa sonos :			
at postquam ille suis tantum concessit alumnis,			10
Vertumnus uerso dieor ab amne deus.			
sen, quia uertentis fructum praecipuum anni,			
Vertumni rursus eredis id esse sacrum,			
prima mihi uariat liuentibus una racemis,			
et coma lactentis spicae fruge tumet.			
hic dulces cerasos, hic autumnalia pruna			15
cernis et aestiuo mora rubere die.			
insitor hic soluit pomosa nota corona,			
cum pirus inuito stipite mala tulit.			
nam quid ego adiciam, de quo mihi maxima fama			
est,	41		
hortorum in manibus dona probata meis?			
caeruleus cucumis tumidoque incurbita uentre			
me notat et inuico brassica uincta leui :			
nec flos ullus hiat pratis, quin ille decenter	45		
impositus fronti languet ante meae.	46		
mendax fama, noces : alius mihi nominis index :	19		
de se narranti tu modo erele deo.	20		
opportuna mea est cunctis natura liguris :			
in quaeuunque uoles uerte, decorus ero.			
indue me Cois, liam non dura puella :			
neque nimum sumpta quis neget esse toga?			
da falcem et torto frontem mihi comprime faeno :	25		
iurabis nostra gramina secta manu.			
arma tuli quondam et, memini, laudabar in illis :			
corbis in inposito ponderē messor eram.			
sobrius ad lites : at cum est imposta corona,			

I 73 *cantans* Baehr., *cantans* Ω. *aduersus* Δ F. 75 *hand* τ. 81 *nunc* N L V (?), in D F. *deis* Luetjohann. *fallimus* Housm., *fallitur* Ω. 83 *rapaces* maluit Liueius. 85 *moueat* φ N. 86 *lotus* F. 85, 86 post 108 ponit Housm. praecunte Scal. aptius post II 27. 4 *posueris*. 88 *pericla* τ, *sepulchra* Ω, *regna superba* Housm. 89 *accit* Δ. 93 *aut* nos, *equi* Ω. 95 *et* Δ. 98 *in uno* φ D V (?). 101 *facito u.* Lach., *u. facito* Burm., *facite u.* Ω. 103 *Libyci* τ. 104 *at* O. 106 *umbranae quae* N, *umbraque ue* O, corr. Turnebus. 108 *petenda* L N V (?). 120 *miraelis* Housm., *tu lucernis* Ω. 123 *quam* Ω. 124 *intepit* Ω, corr. Housm. 125 *aris* Δ. *Asisi* Lach. 129 *cum* φ N, *non* Δ. 135 *ae* Δ, *et* F. *pellax* Heims., *fallax* Ω. Apollinis uerbis finem 146 constituit Heinreich, 138 Luetjohann. 140 *cludit* O. 141 *cum* f, μ, *emf.* Ω. *uicito* O. *dec.* Broukh., *discussit* (-is τ) Ω. 142 *crit* Ω, *primit* O. *primit* (-it F) Ω. *nostro-ansa* Ω, corr. Calderinus. 143, 144 post 140 transp. Housm. 144 *quidam* ce O. 146 *humano* Ω, corr. v mg. *prima* Ω (om. F), corr. Beroaldus. 149 *cauina* f, *canom* Baehr., *cauo* Ω. *ded.* O. II huius el. uersus ita ordinandi sunt 1-4, 51-54 (Housm.), 49-50 (id.), 55-56 (id.), 5-18, 41-46 (Schradler), 19-40, 47-48, 57-fin. 2 *regna* Housm., *signa* Ω. *petenda* O. 3 *et* om. Ω. 4 *uolsinios* (i om. F) os Ω, e *uolsinios* ut uidetur genitum. 5 *nec* Δ. *mea* φ N. 7 *et.* ut L. 9 *campum* Heims. 10 *Vertumnus* Paley, idem in 12 *Vertumni*, fort. recte. 11 *praecipuum* Δ N, *praecipuum* φ, corr. Fea. 12 *ereditit* Ω, corr. nos. 19 *noces* φ (= *uices* Δ), *noces* N. 22 *quaeuunque* O. 25 *facta* O. 28 *in* N, om. φ, *ab* Δ, fort. *inposito* corbis. 29 *ae* O. 44 *neat* O. 49 *at* tu O. 52 *contulit* Δ.

clamabis eapiti uina subisse meo. 30
 einge caput mitra, speciem furabor Iacchi :
 furabor Phoebi, si modo plectra dabis.
 eassibus inpositis nenor : sed harrundine sumpta
 fautor plumoso sum deus aucupio.
 est etiam aurigae species Vertumnus et eius, 35
 traicit alterno qui leue pondus equo.
 suppetat, hoc pisces calamo praedabor, et ibo
 mundus demissis institor in tunicis.
 pastor *ouem* ad baculum possum curare, uel idem
 sirpiculis medio puluere ferre rosam. 40
 at mihi, quod formas unus uertebat in omnes, 47
 nomen ab enentu patria lingua dedit. 48
 sex superant uersus : te, qui ad uadimoniam curris, 57
 non moror : haec spatium ultima creta meis.
 stipes acernus eram, properanti falce dolatus,
 ante Numam grata pauper in urbe deus.
 at tibi, Mamurri, formae caelator alienae,
 tellus artifices ne terat Osca manus,
 qui me tam doctis potuisti fundere in usus.
 unum opus est, operi non datur unus honos.

III

Haec Arethusa suo mittit mandata Lycotae,
 cum totiens absis si potes esse meus.
 siqua tamen tibi lecturo pars oblita deerit,
 haec erit e lacrimis facta litura meis :
 ae siqua incerto fallat te littera tractu, 5
 signa meae dextrae iam morientis erunt.
 te modo uiderunt † iteratos Baetra per ortus,
 te modo munito Sericus hostis equo,
 hibernique Getae, pietoque Britannia curru,
 tumus et Eoa decolor Indus aqua. 10
 haecne marita fides? pacta haec mihi praemia
 noctis,
 cum rudis argenti brachia uicta dedi?
 quae mihi deductae fax omen praetulit, illa
 traxit ab euerso lumina nigra rogo ;
 et Stygio sum sparsa lacu, nec recta capillis 15
 uicta data est : nupsi non comitante deo.
 omnibus heu portis pendent mea noxia uota :
 textitur haec castris quarta lacerna tuis.
 occidat, immerita qui carpsit ab arbore uallum
 et struxit querulas rauca per ossa tubas, 20
 dignor obliquo finem qui torqueat Oeno,
 aeternusque tuam paseat, aselle, famem.
 die mihi, num teneros urit lorica laerotos?
 num granis inbelles atterit hasta manus?
 haec noceant potius, quam dentibus ulla puella 25
 det mihi plorandas per tua colla notas.
 diceris et macie uultum tenuasse : sed opto,
 e desiderio sit color iste meo.
 at mihi cum noctes induxit Vesper amaras,
 siqua relicta iacent, osculor arma tua.
 tum queror in toto non sidere pallia lecto, 30
 lucis et auctores non dare earum aues.

Crangidos et catulae nox est mihi grata querentis : 55
 illa tui partem uindicat una toro. 59
 noctibus hibernis caestrensia pensa laboro 33
 et Tyria in gladiis uellera secta suos ; 34
 egor et e tabula pictos ediscere mundos, 37
 qualis et haec docti sit positura dei, 38
 et disco, qua parte fluat uincendus Araxes, 35
 quot sine aqua Parthus milia currat equis.
 quae tellus sit lenta gelu, quae putris ab aestu, 39
 uentus in Italiam qui bene uela ferat. 40
 adsidet una soror, euris et pallida mixrix
 peierat hiberni temporis esse moras.
 felix Hippolyte ! nuda tulit arma papilla
 et textit galea barbara molle caput.
 Romanis utinam patuissent castra puellis ! 45
 essem militiae sacrynae lida tuae ;
 nec me tardaret Saeithiae iuga, cum Pater altas
 acrius in glaciem frigore nectit aquas.
 omnis amor magnus, sed raptu in coniuge maior :
 hanc Venus, ut uiuat, uentilat ipsa facem. 50
 nam mihi quo Poenis nunc purpura fulgeat ostris
 crystallusque meas ornet aquosa manus?
 omnia surda tacent, rarisque adueta Kalendis
 uix aperit clausos una puella fares.
 siue in finitimo genuit stans noctua tigno, 59
 seu noluit tangi parca lucerna mero, 60
 illa dies horis caedem denuntiat agnis,
 succinctique ualent ad noua luera popae.
 flore sacella tego, uerbenis compita uelo, 57
 et crepat ad ueteres herba Sabina foecos. 58
 ne, precor, ascensu tanti sit gloria Baetris, 63
 raptate odoratae carbasa lina duci,
 plumbea cum tortae sparguntur pondera fundae, 65
 subulolus et uersis inerepat arcus equis.
 sed (tua sic domitis Parthiae telluris alumnis
 pura triumphantes hasta sequatur equos)
 incorrupta mei conserua foedera lecti :
 haec ego te sola lege redidisse uelim : 70
 armaque eum tuleri portae notuia Capenae,
 subscribam SALVO GRATIA PVELLA VIRO.

IV

Tarpeium nemus et Tarpeiae turpe sepulchrum
 fabor et antiqui limina capta Iouis.
 quid tum Roma fuit, tubicen uictima Curitis 9
 cum quateret lento murmure saxa Iouis? 10
 murus erant montes : ubi nunc est curia saepta, 13
 bellicus exili fonte bibebat equus. 14
 huc Tatius frontem uallo praecipit acerno, 7
 fidaque suggesta castra coronat humo ; 8
 atque ubi nunc terris dicuntur iura subaetis, 11
 stabant Romano pila Sabina foro. 12
 lucus erat felix hederoso conditus antro, 3
 multaque natius obstrepit arbor aquis,
 Siluani ramosa domus, quo dulcis ab aestu 5
 listula poturas ire iubebat oues.

IV 31 *aechi* Ω , corr. Itali. 34 *faunor* N, *faunor* Φ , *faunus* Δ , corr. Rossberg. 35 *est etiam. mentior* Housm., fort. *asciscam*. *Vertumnus* suspectum, fort. *eum uerbu. d. eius* Ω . 39 *pastor ouem* Hulcatt, *pastorem* Ω , *pastor me—curari* (hoc τ) Ayrmann, alia alii. 47 *at* Ω , *sic* ed. Annii Viterbiensis, fort. *d.* 48 *nomina Fortunam* Schrader, sed *distichon Guyeto* non iniuria suspectum. 61 *mamuri* Δ . 62 *me* O. 63 *quod* Δ L. *quot* Baehr. (*toti*) *docilem* Hertzl., cf. Stat. Silu. II 2. 53. 64 *opus* N, *usus* O. III 1 *Harathusa* Φ N om. *Haec*. 5 *ut* Φ , *aut* N V in ras. 7 *Baetra* (*Abacta* O) τ . o. om. N. 8 *munitus* Ω , corr. Beroaldus. *Sericus* id., *hircinus* Φ N, *hircinus* V, *hircinus* D, *Neuricus* Jacob. 9 *Hycrania* Housm. *uicta* Schrader, fort. *pietay.—uirga*. 10 *tubicus* Housm., *ustus* Ω . *Euo—equo* Gruterus. *dec.* Pass., *disc.* Ω . 11 *ita* nos praecunte Housm. *qui et primat praecunte n. conl.* *d. paret ante* N, *d. paret ante* Φ , *haec sunt pacta mihi* Δ . (*quandiam*) *noctis* Muell., *noctis* Ω . 16 *uicta* O. 21 *ouo* O. 23 *uua v. dum* Ω . uu. 29 sqq. ordo perturbatus est. 37 38 ante 35 transp. Broukh., 55 56 ante 33 Housm., 57 58 post 62 Housm. 34 *radios* Φ , *clausus* (= *tuos*) cod. Pass. fort. uere si suo pro suis legeris quod conl. Rossberg. 37 *canor* Broukh. 38 *educti* s. p. *Dui* (dehuit *Dahii*) Ellis, *Dahae* iam Hoeufft, *Arctoi* s. p. *soli* Fontaine. 48 *uicis* dedimus pro *Af(f)ricus* Ω , sed fort. scripsit Prop. *athricus* (uel *athricus*) graecissans, *athricus* Muell., *caulicus* Housm. 49 *raptu in* Schippers, *aperto in* Ω , *in apto* cod. Pass. 51 *nunc* Housm., *te* N, *tibi* O. 52 *tuus* o. O. 53 *qui* om. O. 55 *Crangidos* Bergk, *Grangidos* L. N., *Grangidos* Δ F. 59 *furtiuo* Δ F. 60 *tingi* Itali. 61 *ornis* e. Φ N. 62 *succin(oid)aque* Ω corr. Itali. 63 *accensis* ed. Brixianensis. 67 *sit* O (*sint* F). IV 1 14 *ita* ordinauimus 1. 2. 9. 10. 13. 14. 7. 8. 11. 12. 3. 6 (Baehr.). 1 *Tarpeia* Housm., *tarpeia* F, *tarpeia* N, *tarpeia* cett. nec multo aliter in 15. 3 *consitus* τ . 7 *huc* nos, *huc* Ω . *frontem* Palm. sed male de 'monte' intellegens, *fontem* Ω . 9 *cum* O. *Curitis* Bergk, *Curitis* Ω . 10 *facta* I. O. 12 *foro* f v, *foco* Ω . 14 *caeli* nos, *ex illo* Ω .

- hinc Tarpeia deae fontem libavit : at illi
 urgebat medium fictilis urna caput.
 nidit harenosis Tatum proludere campis
 pictaque per flauas arma leuare iugas :
 obstupuit regis facie et regalibus armis,
 interque oblitus excidit urna manus.
 saepe illa immeritae cansata est omnia lunae,
 et sibi tingendas dixit in amne comas :
 saepe tulit blandis argentea lilia Nymphis,
 Romula ne faciem laederet hasta Tati :
 dumque subit primo Capitolia nubila fumo,
 rettulit hirsutis brachia secta rubis ;
 et sua Tarpeia residens ita tenuit ab arce
 nulnera, vicino non patienda Ioni :
 'ignes castrorum et Tatiac praetoria turmae
 et formosa oculis arma Sabina meis,
 o utinam ad nostros sedeam captiua Penates,
 dum captiua mei conspicer esse Tati.
 Romani montes et montibus addita Roma
 et valeat probro Vesta pudenda meo.
 ille equus, ille meos in castra reportet amores,
 cui Tatinus dextras collocat ipse iugas.
 quid mirum in patrios Seyllam saeuisse capillos,
 candidaque in foedos inguina uersa canes ?
 prodita quid mirum fraterni cornua monstri,
 cum patuit lecto stamine torta uia ?
 quantum ego sum Ausoniis crimen factura puellis,
 improba uirgineo lecta ministra foco !
 Pallados extinetos siquis mirabitur ignes,
 ignoscat : laerimis spargitur ara meis.
 cras, ut rumor ait, tota purgabitur urbe :
 tu cape spinos rorida terga iungi.
 lubrica tota uia est et peritida : quippe tacentes
 fallaci celat limite semper aquas.
 o utinam magicae nossem cantamina Musae !
 hanc quoque formoso lingua tulisset opem.
 te toga picta decet, non quem sine matris honore
 nutrit inhumanae dura papilla lupae.
 sic, hospes, spatierne tua regina sub aula ?
 dos tibi non humilis prodita Roma uenit.
 si minus, at raptae ne sint inipue Sabinae,
 ne rape et alterna lege repende nices.
 commissas acies ego possum soluere nupta ;
 uos media palla foedas inite mea.
 adde, Hymenaeae, modos ; tubicen, fera murmura
 conde :
 credite, uestra mens molliet arma torus.
 at iam quarta canit uenturam bucina lucem,
 ipsaque in Oceanum sidera lapsa cadunt.
 experiar somnum, de te mihi somnia quaeram :
 'haec uenias oculis umbra benigna meis.'
 dixit, et incerto permisit brachia somno,
 nescia se furis accubuisse nouis.
 nam Vesta, Iliacae felix tutela fanillae,
 culpam adit et plures condit in ossa faces.
 illa ruit, qualis celerem prope Thermodontae
 Strymonis abscisso pectus aperta sinu.
 urbi festus erat (dixere Parilia patres,
 hic primus coepit moenibus esse) dies,
 annua pastorum conuiuia, lusus in urbe,
- 15 | cum pagana madent fercula deliciis,
 cumque super raros faeni flammantis aertuos
 traiecit immundos ebria turba pedes.
 20 | Romulus excebius decreuit in otia solui
 atque intermissa castra silere tuba. 80
 hoc Tarpeia summi tempus rata conuenit hostem :
 pacta ligat, pactis ipsa futura comes.
 mons erat ascensu dubius . . . . .
 25 | . . . . . festoque remissis :
 nec mora, uocales occupat ense canes.
 omnia praebebant somnos : sed Iuppiter unus 85
 decreuit poenis inuigilare suis.
 30 | prodiderat portaeque fidem patriamque iacentem,
 nubendique petit quem neliit ipsa diem,
 at Tatinus (neque enim secleri dedit hostis honorem)
 'nube' ait 'et regni scaunde cubile mei.' 90
 dixit, et ingestis comitum super obruit armis.
 haec, uirgo, ollicis dos erat apta tuis.
 35 | nec satis una malae potuit mors esse puellae,
 quae uoluit flammis fallere, Vesta, tuas. 17
 a duce Tarpeia mons est cognomen adeptus : 18
 o uigil, iniuste praemia sortis habes. 93

V

- Terra tuum spinis obducat, lena, sepulchrum,
 et tua, quod non nis, sentiat umbra sitim ;
 nec sedeant cineri Manes, et Cerberus ultor
 turpia ieiuno terreat ossa sono.
 docta uel Hippolytum Veneri mollire negantem, 5
 concordique toro pessima semper auis,
 Penelopen quoque neglecto rumore mariti
 nubere lasciuo cogeret Antinoo.
 illa neliit, poterat magnae non ducere ferrum
 et uolueris nidis esse nonerca suis. 10
 quippe et, Collinas ad fossam monerit herbas,
 stantia currenti diluerentur aqua.
 audax cantatae leges inponere lunae
 et sua nocturno fallere terga lupo,
 posset ut intentos astu caecare maritos, 15
 cornicem immeritas eruit iugue genas ;
 consulitque striges nostro de sanguine et in me
 hippocamnes fetae semina legit aquae,
 exorabat opus uerbis, heu, blanda, perinde
 saxosam atque forat sedula talpa uiam : 20
 'si te Eoa Dorozantium innat aurea ripa,
 et quae sub Tyria concha superbit aqua,
 Eurypylisque placet Coae textura Mineriae
 seetaque ab Attaliciis patria signa toris,
 seu quae palmiferas mittunt uenalia Thebae, 25
 murreaque in Parthis pocula cocta focis,
 sperne fidem, pronouae deos, mendacia uiuant,
 frange et damnosae iura pudicitiae, 28
 dum uernat sanguis, dum rugis integer annus,
 utere, ne quid eras libet ab ore dies, 59
 60 | uidi ego odoratum nictura rosaria Paestum
 sub matutino cocta iacere Noto. 62

IV 15 hic τ. 16 fictilis L. 17, 18 post 92 transp. Broukh. 17 nec nos, et Ω. 20 acra Heins., frenca Palm. 23 omnia Δ F. 30 compatienda O. 32 fauosa φ N. 37 reportet cod. Pass., reportet Ω. 40 foedus Heins., starynos Ω. 42 stramine Δ F (?). 45 Palladis Δ L. 47 purgabitur Huleatt, pugnabitur Ω, potabitur Palm. qui et cessabit. 48 tum nescioquis. 50 semper suspectum, supter Rossberg, fort. uepris. 52 hunc Baehr., h(a)ec Ω. 55 spatierne Housm. post spatiorne Heins., patiore Δ, patriaque F, patri(r) in ras. are L, patriam N. 57 at F, ait N, ac Δ L. ne L N, non O. 59 nuptae Ω, corr. Luetjohann. 60 media Baehr., medium Ω. 63 at Fontaine, et Ω, set Luetjohann. 66 oculis uenias O. 68 se furis Luineius, nefaris Ω, uae fur. Jacob. 71 furit Baehr. distichon hoc post 8, 52 reicit Housm. th(t) Ocermodonta Ω, corr. v. 72 absciso φ N. pectus Hertzog, fertur Ω. 73 palitia Δ. 74 ire Heins. 75 urbi N, fort. et urbi, aris Baehr. 76 delitiis v mg., diuitiis Ω. 78 immundus—dupes Ω, corr. Itali. 82 coepit Housm. fort. recte. 83 ascensum monstrat dubio Housm., lacunam indicauit Baehr., remissus N edd. plurimi, ascensus daphnis f. reuissus Jacob. 85 somni Lach., somno et se pro sed Rossberg. 86 tuis Ω. 88 ipse v edd. multi. 93 turpice Ω, Tarpeium Palm., a nec Tarpeiae Bassanus. 94 iniuste N. sortis corruptum, fontis Ribbeck, fort. fortis (h. e. 'stremuae'). V 5 nocte(O F) O. 9 poterit O, corr. Fontaine. 12 diruerentur Barin. 15 et i. Ω. 19 crecebat Housm. malim crederabat, cf. Plant. Bacch. 1199. heu Housm., eeu Ω. perinde idem, perire Ω. 20 atque idem, -que Ω. forat Rossberg, ferat Ω. talpa v, culpa Ω, gutta Jacob. 21 dorozantium N, dorozantum O, Topazium nos post Housm. qui topazorum coni., alia alii. rica Heins. 23 Eurypylis Ω, corr. Heins. 24 scrtay. O. 25 quem Δ F, q L. 28 frangit Ω. post hunc u. 53-62 transp. Luetjohann. 61 odorati—pesti Ω, corr. Schippers (et nos).

ianitor ad dantis nigilet : si pulsat inanis,	47	Caesaris in nomen ducentur carmina : Caesar	
surdus in obductam somniet usque seram.		dum canitur, quaeso, Iuppiter ipse naces.	
nec tibi displiceat miles non factus amori,		est, Phoebi fugiens Athamania ad litora portus,	15
nauta nec attrita si ferat aera manu,	50	qua sinus Ioniae murmur condit aquae,	
aut quorum titulus per barbara colla pependit,		Actia Iuleae pelagus monumenta carinae,	
eretati medio cum saluere foro,		nautarum uotis non operosa uia.	
aurum spectato, non quae manus adferat aurum.		huc mundi coere manus : stetit aequore moles	
uersibus auditis quid nisi uerba ferat?		pineae, nec remis aequa fauebat aquis.	20
[quid inuad ornato procedere, nita, capillo	55	altera classis erat Tenero damnata Quirino,	
et tenues Coae necte mouere sinus?]		pilaque femineae turpiter apta manu :	
qui uersus, Coae dederit nec munera uestis,		hinc Augusta ratis plenis louis omine uelis	
istius tibi sit surda sine arte lyra.	58	signaque iam patriae uincere docta suae.	
nec te Medae delectent probra sequacis	41	tandem acies geminos Nereus lunarat in arcus,	25
(nempe tulit fastus, ausa rogare prior),		armorum et radiis picta tremebat aqua,	
sed potius mundi Thais pretiosa Menandri,		cum Phoebus linquens stantem se iudice Delon	
eum ferit astutos comica moecha Getas.		(nam tulit iratos mobilis ante Notos)	
in mores te uerte uiri : si cantica iacetat,	45	astitit Augusti puppim super, et noua flamma	
i comes et nocens ebria iunge tuas.		luxit in obliquam ter sinuata facem.	30
si tibi forte comas nexauerit, utilis ira :	31	non ille attulerat crines in colla solutos	
postmodo mercata pace premendus erit.	32	aut testudineae carmen inerme lyrae,	
ingerat Apriles Iole tibi, tuncdat Omicthe	35	sed quali aspexit Pelopoeum Agamemmona uultu	
natalem Maiis Idilibus esse tum.		egessitque audis Dorica castra rogis,	
supplex ille sedet : posita tu scribe cathedra		aut quali flexos soluit Pythona pro orbis	35
quidlibet : has artes si paueat ille, tenes.		serpentem, inbelles quem timere deae.	
semper habe morsus circa tua colla recentes,		mox ait 'o longa mundi seruator ab Alba,	
litibus alternis quos putet esse datos.	40	Auguste, Hectoreis cognite maior auas,	
denique ubi amplexu Venereum promiseris empto,	33	uince mari : iam terra tua est : tibi militat arcus,	
fac puros similes Isidis esse dies,	34	et fauet ex ueris hoc omne meis.	40
et simulare uirum pretium facit : utere cauis :	29	solue metu patriam, quae nunc te iudice freta	
maior dilata nocte recurrat amor.	30	imposuit prorae publica nota tuae.	
his animum nostrae dum uerret Acanthis amicae,	63	quam nisi defendes, murorum Romulus augur	
per tenues ossa <i>has</i> sunt numerata cutes.		ire Palatinas non bene nidiit aues.	
sed cape torquatae, Venus o regina, columbae	65	et nimium remis audent : pro, turpe Latinos	45
ob meritum ante tuos guttura secta focos.		principe te fluctus regia uela pati !	
nidi ego rugoso fuscissim conerescere collo,		nec te, quod classis centenis remiget alis,	
sputaque per dentes ire cruenta cauos,		terreat : inuito labitur illa mari :	
atque animam in tegetes putrem expirare paternas :		quodque uehnut prorae Centaurica saxa minantis,	
horruit argenti pergula curta foco.	70	tigna caua et pietos experire metus.	50
exequiae fuerunt rari furtina capilli		frangit et attollit uires in milite causa :	
uincula et immundo pallida mitra situ,		quae nisi iusta subest, exentit arma pudor.	
et canis in nostros nimis exporrecta dolores,		tempus adest, committe rates : ego temporis auctor	
cum fallenda meo pollice clatra forent.		ducam laurigeram Iulia rostra manu.	
sit tumulus lenae curto uetus amphora collo :	75	dixerat, et pharetrae pondus consumit in arcus : 55	
urgeat hunc supra nis, caprifera, tua.		proxima post arcus Caesaris hasta fuit.	
quisquis amas, scabris hoc bustum caedite saxis,		uincit Roma fide Phoebi : dat femina poenas :	
mixtaque cum saxis addite uerba mala.		sceptra per Ionias fracta uehnutur aquas.	

VI

Sacra facit uates : sint ora fanentia sacris,		illa petit Nilum cymba male mixta fugaci,	
et cadat ante meos ieta luuena focos,		hoc unum, iusso non moritura die.	
serta Philetacis certet Romana corymbis,		di melius ! quantus uellet una triumphus,	65
et Cyrenaecus urna ministret aquas.		ductus erat per quas ante Ingurtha uias !	
costum molle date et blandi mili turis honores,	5	Aetius hinc traxit Phoebus monumenta, quod eius	
terque focum circa laeuis orbis eat.		una decem uicini missa sagitta rates.	
spargite me lymphis, carmenque recentibus aris		bella satis cecini : eitharam iam poscit Apollo	
tibia Mygdoniis libet eburna cadis.		uictor et ad plaecidos exiit arma ehoros.	70
ite procul fraudes, alio sint aere noxae :		candida nunc molli subeant conuiuia leuo,	
pura nonum uati laurea mollit iter.	10	blanditiaequae fluant per mea colla rosae,	
Musa, Palatini referemus Apollinis aedem :		uinaque fundantur prelis elisa Falernis,	
res est, Calliope, digna fauore tuo.		terque lauet nostras spica Cilissa comas.	

V 29-58 sic ordinauimus: 47-58, 41-46, 31-32 (Housm.), 35-40, 33-34, 29-30. 29 *at. fort. haec, estimulare* Heins., *et stimulare* Otto. 34 *similes* N V (in ras.), om. ϕ et D spatio post *puros* relicto unde *puros similes* Baehr., *sim. puros* N uulg. *Isidis* Beroaldus, *sideris* Ω , *deos* L D V (?). 35 *tibi tondat* Δ L, *circumdat* F, *omicle* Ω (*am.* N, *am.* i. ras. V), corr. Palm. 36 *uatis* ϕ N V. 38 *quibet* O. 40 *ueteris* ϕ D, *putat* I, F. 41 *non* Δ L. 44 *comis amica* Guyetus, *gates* N. 47, 48 habet inser. Pomp. C. I. L. IV n. 1894. *dantis* inser. P., *dantis* Ω , *pulsat* inser. P., *pulsat* Ω . 52 *clatus* Ω , corr. Pass. *saluere* Δ F. 55, 56 = I 2. I, 2 (cf. 57) del. Scal. 57 *quid* O. 58 *ipsius* Ω , *uere* N. 63 *animus* L N V supra scr., *animis* F D V, *achantis* Ω , corr. v. 64 *has* om. Ω , add. Hertzb. 67 *eprosere* Housm. 70 *percula* Δ L N (*parula* F), corr. Scal. *curua* Ω . 71 *fuerant* Ω , corr. Pass. 73 *exporrecta* L N. 74 *caltra* Ω , corr. Beroaldus. 77 *caedito* Ω , corr. Luincius. VI priori continuatum in Ω sep. n v. 2 *cadit* O. 3 *era* Ω , corr. Scal. *philippis* Ω , corr. Beroaldus. 8 *cadis* nonnulli edd. 11 noua elegia in O μ et n mg. *referamus* V unde *rescramus* Schippers (praestet *rescramus*). 17 *A. I. Leucas* Markland. 21 *tenero* V. 22 *femina* Ω , corr. Markland. *acta* Δ . 25 *arua* Ω , *ueruis* O, *limarat* Δ N, *liniarat* L. 28 *ante* Lipsius, *unda* Ω , *una* τ . 30 *sinuata* V. 34 *egisset* Ω , corr. v. 35 *quali* Rossberg, *qualis* Ω . 36 *deu* ed. Etonensis, *lyrae* Ω , *ferae* Sterke. 45 *et uel* Fjamen O. *prop* Ω , *lutinis* Ω , corr. Markland. 49 *quodque* Housm. 50 *expirare* (*expirare* F) O. 60 *tu uis* Baehr., *sum deus* Ω . *et* D, *est* cett., *en* Markland. 63 *ille* O. 72 *blanditiaequae* Scal., post *blanditiaequae* interpungit Muell. 74 *perque* Ω , corr. v.

ingenium potis irritat Musa poetis :
 Baccæ, soles Phœbo fertilis esse tuo.
 ille paludosos memoret seruire Sycambros,
 Cephæam hic Meroen fuscaque regna canat,
 hic referat sero confessum foelere Parthum :
 reddat signa Remi, mox dabit ipse sua :
 siue aliquid phœretris Augustus parcat Eois,
 differat in pueros ista tropæa suos,
 gaude, Crasse, nigras siquid sapis inter harenas :
 ire per Euphraten ad tua busta licet ?
 sic noctem patera, sic ducam carmine, donec
 inciat radios in mea uina dies.

VII

Sunt aliquid Manes : letum non omnia finit,
 luridaque extinctos effugit umbra rogos.
 Cynthia namque meo uisa est incumbere fulero,
 murmur ad extremæ nuper innata uiaæ,
 pomosis Anio qua spumifer incubat aruis,
 et nunquam Herenleo numine pallet ebur,
 cum mihi somnus ab exequis penderet amarus,
 et quererer lecti frigida regna mei.
 eosdem habuit secum, quibus est elata, capillos,
 eosdem oculos : lateri nestis adusta fuit,
 et solitum digito beryllon adederat ignis,
 summaque Lethæus triuerat ora liquor.
 spirantisque animos et nocem misit, et illi
 pollicibus fragiles increpuere manus :
 perlide nec cuiquam melior sperande puellæ,
 in te iam uires somnus habere potest ?
 iamne tibi exiderunt uigiliæ furta Suburæ
 et mea nocturnis trita fenestra dolis ?
 per quam demisso quotiens tibi fime pependi,
 alterna ueniens in tua colla manu !
 sæpe Venus trinito commissa, et pectore mixto
 fecerunt tepidas pallia nostra uias.
 foederis leuæ taciti, cuius fallaciæ uerba
 non audituri diripere Noti !
 at mihi non oculos quisquam inelamauit euntis :
 unum impetrassem te reuocante diem :
 nec crepuit fissa me propter harundine custos,
 læsit et obiectum tegula curta caput.
 denique quis nostro curuum te funere uidit,
 atram quis lacrimis incalesse togam ?
 si piguit portas ultra procedere, at illuc
 in-sisses lectum lentius ire meum.
 cur uentos non ipse rogis, ingræte, petisti ?
 cur nardo flammae non olere meæ ?
 hoc etiam graue erat, nulla mercede hyacinthos
 iniicere et fracto busta piare cado.
 quæ modo per uiles inspecta est publica noetes,
 hæc nunc aurata cyclade signat humum ;
 te patiente meae conlaminat imaginis aurum,
 ardenti e nostro dotem habitura rogo ;
 et graniora rependit iniquis pensa quas-illis,
 garrula de facie signa locuta mea est :
 nostraque quod Petale tulit ad monumenta coronas,
 codicis immundi uincula sentit anus :
 caeditur et Lalage tortis suspensa capillis,

75 per nomen quoniam est ausa rogare meum.
 non tamen insector, quamuis mereare, Properti : 49
 longa mea in libris regna fuere tuis. 50
 iuro ego Fatorum nulli reuolubile carmen,
 tergeminasque canis sic mihi molle sonet,
 me seruasse fidem. si fallo, uisera nostris
 sibilet in tumulis et super ossa cubet.
 nam gemina est sedes tristem sortita per amnem, 55
 turbaque diuersa renigat omnis aqua.
 una Clytaemestræ stuprum uel adultera Cressæ
 portat mentitæ lignea monstra bonis.
 ecce coronato pars altera pulsa phaselo,
 mulect ubi Elysias antra beata rosas, 60
 qua numerosa fides quaque æera rutunda Cybebes
 mitratisque sonant Lydia plectra choris.
 Andromedeque et Hyperestire sine fraude marita
 narrat historiae nota pericla suæ :
 hæc sua maternis queritur linere catenis 65
 brachia nec meritas frigida saxa manus :
 narrat Hyperestire magnum ausas esse sorores,
 in scelus hoc animum non ualuisse suum.
 sic mortis lacrimis uitæ sanamus amores :
 celo ego perfidiæ crimina multa tuæ. 70
 sed tibi nunc mandata damus, si forte moueris,
 si te non totum Chloridos herba tenet.
 Lygdamus uratur, candescat lamina uernæ : 35
 sensi ego cum insidiis pallida uina bibi.
 et Nomas arcenas tollat uersuta salinas :
 dicit damnatas ignea testa manus. 38
 mixta in tremulis nequid desideret annis 73
 Parthenie : potuit nec tibi auara fuit.
 deliciaeque meae Latris, cui nomen ab usu est, 75
 ne speculum dominae porrigat illa nomæ.
 et quosenique meo fecisti nomine uersus,
 ure mihi : laudes desine habere meas.
 pelle hederam tumulo, mihi quæ praegriante corymbo
 mollia contortis alligat ossa comis. 80
 hic carmen media dignum me scribe columna, 83
 sed breue, quod currens uector ab urbe legat : 84
 HIC TIBURNE TUA JACET AVREA CYNTHIA TERRA.
 ACCESSIT RIPAE LAUS ANIENE TVAE. 86
 nec tu sperne piis ueniencie somnia portis :
 cum pia uenerunt somnia, pondus habent.
 nocte uagæ ferimur, nox clausas liberat umbras,
 errat et abiecta Cerberus ipse sera. 90
 luce iubent leges Lethæa ad stagna renerti.
 nos uelimur, uectum nauta recenset onas.
 nunc te possideant aliae : mox sola tenebo :
 mecum eris, et mixtis ossibus ossa teram.
 hæc postquam querula mecum sub lite peregit, 95
 inter complexus excidit umbra meos.

VIII

Disce, quid Esquilias hac nocte fugarit aquosas,
 cum nieina nouis turba euenrit agris,
 turpis in arcana sonuit cum rixa taberna, 19
 si sine me, fanæ non sine labe meae. 20
 Lanuuium annosi netus est tutela draconis, 3
 hic tibi tam raræ non perit hora moræ,

VI 75 *positis* φ N. *irritat* φ N. *corr.* Scal. 79 *hæc* F. *hoc* D. *ferro* Δ F. 81 *aliquis* Ω. 85 *uocem* φ D. VII 2
extinctos Pass., *cunctos* O, *cunctos* τ. post 4 nos 81, 82 transp. 5 *amores* N, *amoris* O, *corr.* Liuijeus. 7 *hosdem*
 Ω. 8 *hosdem* O. 9 *admirat* Δ. 10 *trinerat* Schrader, fort. *strinerat*. 11 *et* Heims., *at* Ω. 15 *exiderant* Ω, *corr.*
 Scal. *lecta* S. O. 19 *conuicta* Ω. *et* Heims., *est* Ω. 20 *pectora* n. O, *probia* n. nescioquis. 21 *pueti* Palm., fort.
toti. 23 *canti* Heims., fort. recte. 25 *fiat* F. 30 *letua* Δ. 33 *crit* O. 35-38 post 72 transp. nos, post 76 Schrader.
 36 fort. *arsi* q. 37 *et* nos, aut Ω. *salinas* Ω. 41 *repperit* N, *fundit* O. 47, 48 post 40 transp. Schrader. 48 *ardenti*
 (uel -) τ, *ardent* Ω. 51 *carmen* om. L, *stamen* τ, fort. *uicini*. 55 *tristem* Burm., *turpam* Ω. 57 *Clytaemestræ* Δ.
uicit altera Ω, *corr.* Ellis. *Cressam* p. *mentitum* Haupt, fort. in 58 *bonæ*. 59 *pulsa* nos cf. Emm. A. 411, *parta* Ω, *uicta* τ.
 61 *qua* *quæ* uer(N. *quæ* uer) *at* *uicta* Ω, *corr.* Turnebus (*rut.* Pass.). 63 *maritæ* Ω, *corr.* Rossberg. 64 *nota* *pericla*
 Heimbreich, *pectora* *nota* Ω, quod seruato *historias*—*suis* Markland. 65 *summa* *at* *ternis* L, *summa* *at* *ternis* (ct. F) cett.,
corr. u. ing. τ. 69 *mortis* corruptum, *uicinis* Burm., fort. *uicinis*. *sacramus* Baehr., *sohuaur* Pass. 72 *cloridos*
 Δ F. *chor.* L. 78 *arc* : u. l. *me* *sine* Baehr. 79 *praegriante* Cornelissen, *pagante* Ω. 80 *nulli* Ω. 81 *pomosis*
 Broukh., *ramosis* Ω, *lanosis* Ellis. *Aryana* O. *pauifer* Ω, *corr.* Broukh. 83 *hoc* O. 84 *uictor* O. 85 *hic.* *sed* Ω.
Tiburæ tua nos, *tibartina* F uulg., *tiburna* D N. *tribuna* L, *eras* V. *iactet* hic Ω. 86 *aniane* Ω. 93 *ne* O. 95 *sub*
nua *sanum* ? VIII 19, 20 post 2 transp. Luetjohann. 3 *Lan.* *ann.* om. F. 4 *ubi* Ω, seruandum si *huc* scripseris,
 cf. 15 (*huc* *mea* iam Jacob).

qua sacer abripitur caeco descensus hiatu (quae penetras uirgo tale iter, omne caue), ieiuni serpentis homos cum pabula poscit anna et ex ima sibila torquet humo.	5	atque ubi iam nostris lassauit braccia plagis, Lygdamus ad plutei fulera sinistra latens eruitur, geniumque meum protractus adorat. Lygdame, nil potui: tecum ego captus eram.	70
ille sibi admotas a uirgine corripit escas: uirginis in palmis ipsa cauistra tremunt.	11	supplicibus palmis tum denum ad foedera ueni, cui uix tangendos praebuit illa pedes,	
talia demissae pallent ad sacra puellae, cum temere anguino creditur ore manus.	12	atque ait 'admissae si uis me ignoscere culpae, accipe, quae nostrae formula legis erit.	
si fuerint castae, redeunt in colla parentum, clamantque agricolae 'fertilis annus erit.'	9	tu neque Pompeia spatia habere cultus in umbra, nec cum lasciuum sternet harena forum.	75
huc mea detonsis auiceta est Cynthia marris: causa fuit Iuno, sed mage causa Venus.	10	colla caue inlectas ad summum obliqua theatrum aut lectica tuae se det aperta morae.	
Appia die, quaeso, quantum te teste triumphum egerit effluis per tua saxa rotis.	13	Lygdamus in primis, omnis mihi causa querele, ueneat et pedibus uincula bina trahat.'	80
spectaculum ipsa sedens primo temone pendit, ansa per inpuros frenata monere locos.	15	indixit legem: respondi ego 'legibus utar.' riserat imperio facta superba dato.	
Serica nam taceo uolsi carpentia nepotis atque armillatae colla Molossae canes;	21	dein quemcumque locum externae tetigere puellae, sufflit ac pura limina tergit aqua,	
qui dabit immundae uenalia fata saginae, uincet ubi erasas barba pudenda genas.	25	imperat et totas iterum mutare lacernas, terque meum tetigit sulphuris igne caput.	85
cum fieret nostro totiens iniuria lecto, mutato uolui castra monere toro.		atque ita mutato per singula pallia lecto † respondi, et noto soluimus arma toro.	
Phyllis Auentinae quaedam est uicina Dianae, sobria grata parum: cum bibit, omne decet.	30		
altera Tarpeios est inter Teia lucos, caudata, sed potae non satis unus erit.			
his ego constitui noctem lenire uocatis, et Venere ignota furta nouare mea.			
unus erat tribus in secreta lectulus herba, quaeris discubitus? inter utramque fui.	35		
Lygdamus ad eyathos utrique aestiua supellex et Methymnaei Graia salina meri.			
Nile, tuus tibicen erat, crotalaria Phyllis, et facilis spargi munda sine arte rosa;	40		
nanus et ipse suos breuiter concretus in artus iactabat truncas ad caua buxa manus.			
sed neque suppletis constabat flamma lucernis, reccidit inque suos mensa supina pedes.	46		
me quoque per talos Venerem quaerente secundos semper damnosi subsiluerunt canes.			
cantabant surdo, nudabant pectora caeco: Lanunij ad portas, ei mihi, totus eram;			
cum subito ranci sonuerunt cardine postes, et leuia ad primos murmurata Lares.	50		
nec mora, cum totas resupinat Cynthia ualuas, non operosa comis, sed furibunda decens.			
poecula mi digitos inter cecidere remissos, pallueruntque ipso labra soluta mero.			
fulminat illa oculis et quantum femina saeuit, spectaculum capta nec minus urbe fuit.	55		
Phyllidos iratos in uultum coniecit ungues: territa uicinas Teia clamant aquas.			
lumina sopitos turbant elata Quirites, omnis et insana senita noce sonat.	60		
illas direptisque comis tuniceisque solutis excipit obscurae prima taberna uiae.			
Cynthia gaudet in exuuiis uictrixque recurrit et mea peruersa sanciat ora manu			
inponitque notam collo morsuque erentat, praecipueque oculos, qui meruere, ferit.	65		

IX

Amphitryoniades qua tempestate iuuenos egerat a stabulis, o Erythea, tuis, uenit ad intactos peccorosa Palatia montes, et statuit fessos fessus et ipse bones,			
qua Velabra suo stagnabant lumine quaque nauta per urbanas uelificabat aquas, sed non infido manserunt hospite Caco incolumes: furto polluit ille Ionem.	5		
aecola Cacus erat, metuendo raptor ab antro, per tria partitos qui dabat ora sonos.	10		
hic, ne certa forent manifestae signa rapinae, anersos cauda traxit in antra bones;			
nec sine teste deo: furem conuere iuueni, furus et implacidas dirui ira fores.			
Maenaliu iacuit pulsus tria tempora ramo Cacus, et Alcides se ait: 'ite bones, Herculis ite bones, nostrae labor ultime clauae, bis mihi quaesitae, bis mea praeda, bones,	15		
aruaque mugitu sancite bouaria longo: nobile erit Romae pascua uestra forum.'	20		
dixerat, at siccio torquet sitis ora palato, terraque non ullas feta mini-erat aquas.			
sed procul inclusas audit ridere puellas, lucis ubi umbroso fecerat orbe nemus,	25		
femineae loca clausa deae fontesque piandos, impune et nullis sacra resecta uiris.			
denia puniceae uelabant limina uittae; turis odorato luxerat igne casa;			
populus et longis ornabat frondibus aedem, multaque cantantes umbra tegebat aues.	30		
huc ruit in siccam congesta puluere barbam et iacit ante fores uerba minora deo: 'uos peccor, o luci sacro quae luditis antro, pandite defessis hospita fana uiris.			

VIII 6 qua penetrat Ω , corr. Pass. 7 punctum post *hon*, del. edd. uett. 8 *ex una* Ω . 9, 10 post 12 transp. Housm. 11 colligit O. 15 marris Beroaldus, ab unis Ω . 21 (et 56) spectaculum μ (et in 56 L), spectaculum J, N, spectandum Δ F. 23 Si rigle Vjanana tacto Ω , corr. Beroaldus, uipati Ω . 24 uola Nlysa Φ N. 28 uul(c)ato Ω , uoluit Ω , corr. Beroaldus. 29 noua cl. in Ω . 34 notare O. 35 umbra Heins. 36 disc. Palm., conc. Ω . 37 utriq; N, utraq; O, corr. Seal. 38 Graia Palmerius, grata Δ (fort. recte), graeca Φ N; Vaz Lesbi conditor. 39 Nilotis Seal., unquam Housm. cordalistris Δ L. colistris F, charalistris N, corr. Turmehus. Eghlis Palm., phimus Housm. 40 *et*, huc Baehr. 41 uaguas Ω , corr. Beroaldus. 44 recidit Φ , decidit Δ . 45 secundo Φ N, secundum Palm. 43 hci F, hca Δ L. totos Chyvers, solus Ω . 50 nec l. τ . 54 palluerantque Ω , corr. Luuincius. 58 clauot, ptebat D. 60 uicti Ω , corr. Fruterius. 68 fulera μ mg. Beroaldus, fusca Ω . 69 praestratus τ . 71 auit Ω . 72 cur F, cum N. 78 si det Gruterus et Heinsius, sedit Ω , sedit Palmerius. 80 uenit Δ . 81 leges τ . respondi, dixi F. 83 de in N, uo in (in om. D) O. 84 sufflit Beroaldus, ac Baehr., sufflit at L, sufflicat F N, sufflocat Δ . 88 pro respondi, ex SI inlato, his postro Baehr., fort. escendi uel insecendi, noto Heins., toto Ω , solo Baehr. et monimus cum Heins. fort. recte. IX 2 critica N, critra Φ , critrica V, crittra D. 3 ad Itali, *et* Ω . intrctos nos, aduictos N, aduicti Dinctos Δ L, aduictos F, uictos Baehr. 5 uo libra O, quoque Ω . 8 incoluntis Ω . 9 aecola Schrader, cf. Liu. I 7. 5, incola Itali, insula Ω . 21 at Housm., *et* Ω . 22 uallas Ω , u eras. in V. fca. fort. caeca, coll. Ou. ex P. IV 2. 17 sq., sed cf. Anth. L. 666, 5 sq. (Riese), uinistris Ω , corr. v. 24 ubi Heins., ab Ω . 27 lumina O. 28 turis Heins., patris Ω . 29 largis Baehr., glouis Housm. 33 lucis Ω , corr. Seal. 34 uua Ω , uis Ω .

fontis egens erro circaque sonantia lymphis, 35
 et caua suscepto flumine palma sat est.
 audisti-ne aliquem, tergo qui sustulit orbem?
 ille ego sum: Alciden terra recepta uocat.
 quis facta Heruleae non audit fortia clauae
 et nunquam ad nastas irrita tela feras, 40
 atque uni Stygias homini luxisse tenebras?
 angulus hic mundi nunc me mea fata trahentem 65
 accipit: haec fesso uix mihi terra patet.
 quod si Iunoni sacrum faceretis amarae, 43
 non clausisset aquas ipsa nonera suas.
 sin aliquam multasque meus saetaeque leonis 45
 terrent et Libyco sole perusta coma,
 idem ego Sidonia feci seruilia palla
 officia et Lydo pensa diurna colo;
 mollis et hirsutum cepit mihi fascia pectus,
 et manibus duris apta puella fui. 50
 talibus Alcides; at talibus alma sacerdos,
 puniceo canas stamine uincta comas:
 'parce oculis, hospes, luoque abscede uerendo:
 cede agedum et tuta limina linque fuga
 interdicit uiris. metienda lege piatur,
 quae se sumnota uindicat ara casa. 55
 magno Tiresias aspexit Pallada nates,
 fortia dum posita Gorgone membra lauat.
 di tibi dent alios fontes: haec lymphis puellis
 aua secreti limitis una fuit. 60
 sic anus: ille umeris postes concussit opacos,
 nec tulit iratam ianua clausa sitim.
 at postquam exhausto iam flumine uicerat aestum,
 ponit uix siccis tristia iura labris:
 'maxima quae gregibus deuota est ara repertis, 67
 ara per has' inquit 'maxima facta manus,
 haec nullis unquam pateat ueneranda puellis,
 Herculis aeternum nec sit inulta sitis.' 70
 hunc, quoniam manibus purgatum sanxerat orbem,
 sic Sanctum Tatiae composuere Cures. 73
 Sancte pater salue, cui iam fauet aspera Iuno:
 Sancte, nelis libro dexter inesse meo. 72

X

Nunc Ionis incipiam causas aperire Feretri
 armaeque de duobus trina recepta tribus.
 magnum iter ascendo, sed dat mihi gloria uires:
 non inuat et facili lecta corona ingo.
 inuis exemplum primae tu, Romule, palmae 5
 huius, et exuuii plenas ab hoste redis,
 tempore quo portas Caenium Acona petentem
 nictor in euersum cuspide fundis equum.
 Aeron Herculeus Caenina ductor ab arce,
 Roma, tuis quondam finibus horror erat. 10
 hic spolia ex umeris ausus sperare Quirini
 ipse dedit, sed non sanguine sicca suo.
 hunc uidet ante cauas librantem spicula turres
 Romulus et notis occupat ante ratis:
 'Iuppiter, haec hodie tibi nictima corruet Aeron.'

nouerat, et spoliū corruit ille Ioni. 16
 urbis uirtutumque parens sic uincere sueuit,
 qui tulit a parco frigida castra Lare.
 idem equos, et frenis idem fuit aptus aratris,
 nec galea hirsuta compta lupina iuba. 20
 picta neque inducto fulgebat parma pyropo:
 praebebant caesi baltea lenta boues.
 necdum ultra Tiberim belli sonus; ultima praeda 25
 Nomentum et captae ingerita terma Corae.
 Cossus at insequitur Veientis caede Tolunni, 23
 uincere cum Veios posse laboris erat. 24
 heu, Vei ueteres, et uos tum regna fuistis, 27
 et uestro posita est aurea sella foro:
 nunc intra muros pastoris bucina lenti
 cantat, et in uestris ossibus arma metunt. 30
 forte super portae dux Veius astitit arcem
 colloquiumque sua fretus ab urbe dedit:
 dumque aries murum cornu pulsabat alieno,
 uinea qua ductum longa tegebat opus,
 Cossus ait 'forti melius concurrere campo.' 35
 nec mora fit, plano sistit uterque gradum.
 di Latias inuere manus, desecta Tolunni
 ceruix Romanos sanguine lauit equos.
 Claudius a Rheno traiectos arcuit hostes,
 Belgica cui uasti parua relata duois 40
 Viridomari. genas hinc Rheno iactabat ab ipso,
 mobilis et rectis huldere gaesa rotis.
 illi, ut uirgatis iaculans it ab agmine braxis,
 torquis ab incisa decidit uinea gula.
 haec spolia in templo tria condita: causa Feretri,
 omne quod certo dux ferit ense ducei; 46
 seu quia nicta suis umeris huc arma ferebant,
 hinc Feretri dicta est ara superba Iouis.

XI

Desine, Paule, meum lacrimis urgere sepulchrum:
 panditur ad nullas ianua nigra preces.
 cum semel infernas intrarunt funera leges, 3
 obserat umbrosos hūrida porta locos. 8
 nota mouent superos: ubi portitor aera recepit, 7
 nempe tuas lacrimas litora surda bibent. 6
 te licet orantem fuscae deus audiat aulae, 5
 non exorato stant admanente uiae. 4
 sic maestae cecinerunt tubae, cum subdita nostrum 9
 detraheret lecto fax inimica caput. 10
 quid mihi coniungim Pauli, quid curus aetorum
 profuit aut famae pignora tanta meae?
 num minus inuites habuit Cornelia Parcas,
 et sum, quod digitis quinque leuatur, onus?
 damnatae testes et nos uada lenta paludes, 15
 et quaecumque meos implicat unda pedes,
 immatura licet, tamen huc non noxia ueni: 17
 turpior assessu non erit ulla meo, 50
 nel tu, quae tardam mouisti fume Cybeben,
 Claudia, turritae rara ministra deae,
 nel cui, sacra suos cum Vesta reposeret ignes,
 exhibuit uitos carbasus alba focos. 54

IX 40 uastas τ, natas φ, uatas N, uacuas Δ unde Santen male uocuas. 42 (= 66 nisi quod hic O) expulerunt Itali. post h. u. 65, 66 transp. Jacob. 43 quid Δ. 45 aliquem Δ L.N. 52 iuncta Δ L.N. 54 ianua O. 55 uiris. interp. Schippers, post fuga uulg. 57 magnam Ω, corr. Pass. 60 fuit Ω, corr. Fruterius. 70 ita Heins. (Herc. extreme Par. 7989). Hercule (u. eras. L) exterminium Ω, nec sit Housm., uescit Ω. 71, 72 post 74 transp. Schneidewin. 72 adessa Par. 7989. 74 Sanctum Heins. X priori continuat N. 5 imb, nos, imb. N, ind. O. 6 cecino F, cecino N, malim cecito, 7 Acona Itali, aeronta Ω. 8 nec uersum Ω, corr. v. 14 rates Ω. 17 uirtutemq. φ, -isp. N. 18 parco Jacob, parco Ω. 19 e (uel a) nos, et Ω. 20 nec Housm., et Ω. 25, 26 ante 23 transp. Pass., cf. ad l. 33-38. 26 capta F.N. terra Ω. 27 heu Luettjohann, e N, e F¹, et Δ. 34 repulit Δ F. 35 fortis Markland. 36 grada Ω. 37 Romulus F mire nisi forte Romulus in 38 fuisse credideris. 39 fort. Rhodano, cf. Polyb. II 34, 2 (Eridanum Guyetus). 40 cui Guyetus, cum Ω. 41 Viridomani ab Ω, ut uid., traditum corr. Itali. Brenno τ. 42 nobilis τ uulg. sed cf. Heins. Aduers. p. 28. e uelut Pass., crecti N, efficti O, fort. e flacis. 43 ut add. nos. iaculantis Ω, corr. nos (iaculanti ut Lach.). 45 huc D (? V¹), nec φ, uuec N. 46 erimine O. 47 huc Broukh., haec Ω. XI continuat priori N. 3, 8; 5, 4 (hoc Peerlkamp); 7, 6 ordinavit Ribbeck. 8 herbosus φ N, locus Markland, rogus Ω. 13 nun V, non D.N. 14 cu τ, legatur Ω. 15 testes Housm., uotis Ω. ad uu. 17 76, deperditos in N, adhibemus μ v (Ω = Δ φ μ v). 17, 100 sic ordinauimus 17, 50-54, 19, 20, 49, 18 (47-54 post 18 transp. Housm.), 21-32, 43-44 (Peerlkamp), 33 42, 47 48 (Peerlk.), 45 46, 55 62, 97 98 (Carutti), 65 66 (Housm.), 99 100 (id.), 73 74 (Peerlk.), 63-64 (Housm.), 75-96, 69 70, 67 68, 71-72 (Baehr.). 50 a(s)sensu Ω. 52 Gaudia O μ. 53 uel cuius rarus (iatus μ v) Ω, corr. Baehr.

aut siquis posita index sedet Aeneas urna,	19	nec mea de sterili facta rapina domo,	
in mea sortita iudicet ossa pila :	20	et bene habet : nunquam matri Ingueria sumpta :	97
quaelibet austeras de me ferat urna tabellas :	49	venit in exequias tota caetera meas.	98
deprecor hic umbrae mollia iura meae.	18	uidimus et fratrem sellam geminasse curulem :	65
assideant fratres, iuxta Minolida sellam	21	consule quo festo tempore rapta soror.	66
Eumenidum intento turba scruera foro.		causa perorata est. flentes me surgite, testes,	99
Sisyph, mole naces : taceant Ixionis orbis ;		dum pretium uitae grata rependit Humus.	100
fallax Tantaloe corripere ore liquor ;		nunc tibi commendo communia pignora natos	73
Cerberus et nullas hodie petat improbus umbras,	25	(haec cura et cineri spirat iniusta meo)	74
et iaceat tacita laxa caetera sera.		te, Lepide, et te, Paule, memi post fata lenamen :	63
ipsa loquar pro me : si fallo, poena sororum		condita sunt nestro lumina nostra sinu.	64
infelix numeros urgeat urna meos.		fungere maternis uicibus, pater : illa meorum	75
sicuti fama fuit per auita tropaea decori.		omnis erit collo turba ferenda tuo.	
Afra Numantinos regna locuntur annos :	30	oscula cum dederis tua flentibus, adice matris :	
altera maternos exaequat turba Libones,		tota domus coepit nunc onus esse tuum.	
et domus est titulis utraque fulta suis,		et siquid doliturus eris, sine testibus illis ;	
non fuit exuniis tantis Cornelia damnum :	43	cum uenient, siccis oscula falle genis.	80
quin et erat magnae pars imitata domus,	44	sat tibi sint noctes, quas de me, Paule, fatiges,	
mox, ubi iam facibus cessit praetexta maritis,	33	somniaque in faciem credita saepe meam :	
uinxit et acceptas altera nitta comas,		atque ubi secreto nostra ad simulacra loqueris,	
ingor, Paule, tuo sic discessura cubili,	35	ut responsurae singula uerba iace,	
ut lapide hoc uni nupta fuisset legar.		seu tamen aduersum mutarit ianna lectum,	85
testor maiorum cineres tibi, Roma, colendos,		sederit et nostro canta nouera toro.	
sub quorum titulis, Africa, tusa iaces,		coniugium, pueri, laudate et ferte paternum :	
.....		capta dabit uestris moribus illa manus,	
.....		nec matrem laudate nimis : conkata priori	
.....		uertet in offensas libera uerba suas.	90
et Persen proano stimulantem pectus Achille		seu memor ille mea contentus manserit umbra	
quique tuas proanos fregit, Auerne, domos,	40	et tanti cineres duxerit esse meos,	
me neque censurae legem mollesse nec ulla		discite uenturam iam nunc lenire senectam,	
labe mea nostros erubuisse foveos,		caelibis ad curas nec uacet ulla uia.	
mi natura dedit leges a sanguine ductas,	47	quod mihi detractum est, nostros accedat ad annos :	
ne possem melior iudicis esse metu.	48	prole mea Paulum sic iunet esse senem.	96
nec mea mutata est aetas, sine crimine tota est :	45	et serie fulcite genus : mihi cymba uolenti	69
uiximus insignes inter utramque faciem.	46	solutur aucturis tot mea fata meis.	70
nec te, dulce caput, mater Scribonia, laesi :	55	filia, tu specimen censurae nata paternae,	67
in me mutatum quid nisi fata uelis ?		fac teneas munus nos imitata uirum.	68
maternis laudor lacrimis urbisque querelis,		haec est femineae merces extrema triumphii,	71
defensa et gemitu Caesaris ossa mea.		laudat tibi emeritum libera fama torum.	72
ille sua nata dignam uixisse sororem		moribus et caelum patuit : sis digna merendo,	101
inrepat, et lacrimas uidimus ire deo.	60	cuius honoratis ossa uelantur anis.	
et tamen emerui generosos nestis honores,			

XI 18 *deprecor* Koppiers, *det pater* Ω. **19** *at* Nestor. **20** *is* Heins, *iudicet* Δ μ υ. **21** *ineta* et Itali, *minolida* Ω, *sella* et V μ υ, *sella* φ D. **24** *corripere* l. Ω, corr. Auratus. **26** *lapsa* F υ. **27** *loquor* Ω, *fallor* Ω. **29** *trophica* (ca v) *decori* μ υ, *decora trophici* O. **30** *om.* F. *Afra* Scal., *era* μ, *era* υ (h. e. *uera*), et Δ l. *nostra* N, *signa* Baehr., *ara* N, *nostra* Palm. **31** *uirga* Peerlkamp, *ligatus* Ω. **34** *adsperas* Itali, fort. *accipit* et *ninetas*. **36** *at* Graeuus, *in* Ω. **39** *duos uersus periisse* uidit Munro. *persum* O, *proano*—Achille Lipsius, *proauit*—Achilli Ω uulg. *stimulantem* υ uulg. **40** *proanos* μ (-as υ), *proano* O. *Auerne* Munro, *Achille* Ω. **43** *non* f. μ υ, *conlato* φ) *uult* O. **46** *insignem* O, *insontes* Burn. **48** *possis* Ω. **49** *quaelibet* Liuiusius, *umbræ* Eldick. **63** *tu—tu* τ uulg. **65** *festo* Koppiers, *facto* Ω. **67** *succiem* φ D. **70** *uicturis* Δ L μ υ, *nuptaris* F, *sola*it (τ) *uicturis* ed. Eton., fort. *soluere*, *uicturis*, *facta* τ, *ualis* Ω, corr. Palmerius. **72** *uipum* Ω, corr. Schrader. **76** *founda* Muell. **77** *uater* Ω. **79** *si quis* Ω, corr. v. *crit* Ω. **81** *sunt* O. **82** *reddita* Graeuus. **84** *taei* Ω. **87** *durate* Housm. **92** *dixerit* Δ. **93** *sentire* Ω, corr. Schrader. **97** *matrī* Baehr., *uater* Ω uulg. *lubrigū* N, *lubrica* O, *sumptum* Ω, corr. Baehr. (*sumpsi* τ uulg.). **101** *sis* nos, *sin* Ω, *sum* nescioquis ap. Burn. **102** *uoluntur* O, *auis* Heins., *aquis* φ N, *equis* Δ.

P_n
6644
A2
1894

Propertius, sextus aureli
Carmina

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
